

Οδηγίες για αιτούντες 2019

LIFE Δράση για το Κλίμα

«παραδοσιακά έργα»

Αυτός ο οδηγός μεταφράστηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου LIFE "Establishment and operation of the Greek LIFE Task Force (LTF) for the period 2014-2017" με κωδικό LIFE14 CAP/GR/000003 με συντονιστή δικαιούχο το Πράσινο Ταμείο και συνδικαιούχο το ΥΠΕΝ και συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα LIFE της ΕΕ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Η πρόσκληση του Προγράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα 2019 παραμένει διαδικασία με ένα μόνο στάδιο.

Οι παρούσες οδηγίες αφορούν την προετοιμασία των προτάσεων προς υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα. Έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τον αιτούντα στην προετοιμασία του περιεχομένου της πρότασης έργου.

Το παρόν έγγραφο ισχύει αποκλειστικά για τη συγκεκριμένη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο Πρόγραμμα LIFE («LIFE 2019»). Επιπλέον, οι παρούσες οδηγίες αφορούν αποκλειστικά τις αιτήσεις για τα ακόλουθα είδη «παραδοσιακών» έργων στον τομέα προτεραιότητας *Δράση για το Κλίμα*: «πιλοτικά έργα», «έργα επίδειξης» και «έργα βέλτιστων πρακτικών», καθώς και «έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης». Ξεχωριστά κατευθυντήρια έγγραφα για άλλους τομείς της πρόσκλησης LIFE 2019 είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα LIFE.

Το έγγραφο LIFE Orientation Document (*Έγγραφο Προσανατολισμού LIFE* – επίσης διαθέσιμο στην ιστοσελίδα LIFE) παρέχει στους αιτούντες οδηγίες για την επιλογή του πλέον κατάλληλου υπο-προγράμματος και τομέα προτεραιότητας LIFE, στο πλαίσιο του οποίου μπορούν να υποβάλουν την πρότασή τους. Το συγκεκριμένο έγγραφο περιγράφει επίσης τα σημεία διάκρισης του LIFE από άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα άμεσης χρηματοδότησης: <https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/calls-proposals>

Οι παρούσες οδηγίες αποτελούν μέρος της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων 2019. Η πρόσκληση συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα έγγραφα, τα οποία πρέπει να μελετηθούν προσεκτικά πριν από την υποβολή μιας πρότασης LIFE:

- Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα 2019
- Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) με ειδικούς και γενικούς όρους

Οι αιτούντες καλούνται να διαβάσουν τις παρούσες οδηγίες σε συνδυασμό με το Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης, καθώς και τους οικονομικούς κανόνες που επιβάλλονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης:

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

Τι αλλάζει το 2019

1. Νέοι τομείς εργασιών στη Δράση για το Κλίμα στο πλαίσιο της πρόσκλησης 2019.

Οι αιτούντες θα πρέπει να υποβάλλουν τις προτάσεις τους στην Αναθέτουσα Αρχή μέσω του eProposal πριν την **12^η Σεπτεμβρίου 2019, 16.00 τοπική ώρα Βρυξελλών.**

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα LIFE	6
1.1 Τι είναι το LIFE;	6
1.2 «Παραδοσιακά» έργα	7
1.3 Πώς, πού και πότε υποβάλλεται μια πρόταση;	8
1.4 Πώς γίνεται η επιλογή των έργων LIFE;	8
1.5 Γενικές οδηγίες προς τους αιτούντες	9
1.5.1 Σε ποια γλώσσα μπορεί να υποβληθεί η πρόταση;	9
1.5.2 Ποιος μπορεί να υποβάλει μια πρόταση;	9
1.5.3 Ποιος είναι ο βέλτιστος προϋπολογισμός για ένα έργο LIFE;	12
1.5.4 Ποιο είναι το μέγιστο ποσοστό ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης στο Πρόγραμμα LIFE;	13
1.5.5 Πόσο οφείλουν να συνεισφέρουν οι δικαιούχοι στον προϋπολογισμό του έργου;	13
1.5.6 Ποια είναι η βέλτιστη ημερομηνία έναρξης και η βέλτιστη διάρκεια για ένα έργο;	14
1.5.7 Πού μπορεί να πραγματοποιηθεί ένα έργο LIFE;	14
1.5.8 Ποιος πρέπει να διαχειρίζεται ένα έργο LIFE;	14
1.5.9 Ανάθεση δραστηριοτήτων του έργου σε τρίτους	15
1.5.10 Υπό ποιες προϋποθέσεις ευνοεί διακρατικά έργα το LIFE;	15
1.5.11 Πόσο αναλυτική οφείλει να είναι μια πρόταση LIFE;	15
1.5.12 Εν εξελίξει δραστηριότητες	16
1.5.13 Βιωσιμότητα του έργου και των δράσεών του	16
1.5.14 Ερευνητικές δραστηριότητες και υποδομές μεγάλου μεγέθους	17
1.5.15 Συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ	18
1.5.16 Προτάσεις που αποτελούν συνέχιση προηγούμενων έργων LIFE ή βασίζονται σε προηγούμενα έργα LIFE	18
1.5.17 Ποσοτικοποίηση των οφελών της δράσης για το κλίμα	19
1.5.18 Συντονισμός πολλαπλών προτάσεων με στόχο το ίδιο ή συναφές θέμα	19
<i>Ρήτρα προστασίας προσωπικών δεδομένων</i>	19
2. LIFE Δράση για το Κλίμα	22
2.1 Τι είναι το LIFE Δράση για το Κλίμα;	22
2.2 Τι είναι τα έργα Δράσης για το Κλίμα;	24
2.3 Τομέας προτεραιότητας: Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής	25
2.3.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι	25
2.3.2 Σύνδεση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα	26
2.3.3 Τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής και σχετικοί τομείς εργασιών για την πρόσκληση του 2019	26
2.4 Τομέας προτεραιότητας: Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)	33
2.4.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι	33
2.4.2 Σύνδεση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα	33
2.4.3 Τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής και σχετικοί τομείς εργασιών για την πρόσκληση του 2019	34
2.5 Τομέας προτεραιότητας: Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI)	37
2.5.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι	37
2.5.2 Σύνδεση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα	37
2.5.3 Τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής και σχετικοί τομείς εργασιών για την πρόσκληση του 2019	38
3. Φόρμες υποβολής	42
3.1 Δομή	42
3.2 Γενικοί κανόνες	43

3.3	Τεχνικές φόρμες υποβολής	45
3.3.1	Διοικητικές φόρμες (φόρμες Α)	45
3.3.2	Σύντομη περιγραφή του έργου (φόρμες Β)	52
3.3.3	Αναλυτική τεχνική περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων (φόρμες C)	58
3.4	Οικονομικές φόρμες υποβολής	67
3.5	Εκθέσεις	77
3.6	Συνημμένα παραστατικά	78
4.	Λίστα ελέγχου	79
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	81
	<i>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ημερολόγιο - Διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής προτάσεων LIFE 2019</i>	<i>81</i>
	<i>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Σημαντικοί σύνδεσμοι</i>	<i>82</i>
	<i>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Εργαλείο eProposal</i>	<i>83</i>
	Βήμα 1: Δημιουργήστε την ταυτότητα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης για το EU Login (για όλους τους χρήστες)	83
	Βήμα 2: Εγγραφείτε ως χρήστης στο eProposal (για όλους τους χρήστες)	87
	Βήμα 3: Δημιουργήστε μια πρόταση (να υλοποιηθεί από τον συντονιστή αιτούντα)	89

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα LIFE

1.1 Τι είναι το LIFE;

Το LIFE είναι το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα, για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2020. Η νομική βάση του LIFE είναι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013¹ (στο εξής «Κανονισμός LIFE»).

Το Πρόγραμμα LIFE διαρθρώνεται σε δύο υποπρογράμματα: το υποπρόγραμμα για το περιβάλλον και το υποπρόγραμμα για τη δράση για το κλίμα.

Το υποπρόγραμμα «Περιβάλλον» καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- **LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων (LIFE Environment and Resource Efficiency)**
- **LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα (LIFE Nature and Biodiversity)**
- **LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE Environmental Governance and Information)**

Οι θεματικές προτεραιότητες για κάθε τομέα προτεραιότητας περιγράφονται περαιτέρω στο Παράρτημα III του Κανονισμού LIFE.

Το υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα» καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- **LIFE Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (LIFE Climate Change Mitigation - CCM)**
- **LIFE Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (LIFE Climate Change Adaptation - CCA)**
- **LIFE Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE Climate Governance and Information - CGI)**

Ο συνολικός προϋπολογισμός για την εφαρμογή του Προγράμματος LIFE ανέρχεται στα 3,457 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 75% διατίθενται στο υποπρόγραμμα Περιβάλλον (2.592.491.250 EUR) και 25% διατίθενται στο υποπρόγραμμα Δράση για το Κλίμα (864.163.750 EUR).

Σύμφωνα με το άρθρο 17(4) του Κανονισμού LIFE, τουλάχιστον 81% του συνολικού προϋπολογισμού θα διατεθεί σε έργα τα οποία υποστηρίζονται μέσω επιχορηγήσεων δράσης ή, εφόσον ενδείκνυται, χρηματοδοτικών μέσων.

Το δεύτερο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020 προβλέπει προϋπολογισμό ύψους 413,25 εκατ. ευρώ για το υποπρόγραμμα Δράση για το Κλίμα².

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2013, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα τεύχος L347/185 στις 20 Δεκεμβρίου 2013. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0185:0208:EN:PDF>

² Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 12ης Φεβρουαρίου 2018 σχετικά με την έγκριση του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα τεύχος L39 στις 13ης Φεβρουαρίου 2018, σελ.1: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32018D0210>

1.2 «Παραδοσιακά» έργα

Το άρθρο 2 του Κανονισμού LIFE ορίζει τα διάφορα είδη έργων που δύνανται να λάβουν υποστήριξη από το Πρόγραμμα LIFE 2014-2020.

«Παραδοσιακά» είδη έργων είναι τα εξής:

- τα «πιλοτικά έργα», δηλαδή έργα που εφαρμόζουν μια τεχνική ή μια μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν ή αλλού, αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές, και μπορούν να εφαρμοσθούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.
- τα «έργα επίδειξης», δηλαδή έργα τα οποία θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιστάσεις.
- τα «έργα βέλτιστων πρακτικών», δηλαδή έργα που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές και τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβάνοντας υπόψη το συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου.
- τα «έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης», δηλαδή έργα που αποσκοπούν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, της διάδοσης πληροφοριών και της ευαισθητοποίησης στους τομείς των υποπρογραμμάτων «Περιβάλλον» και «Δράση για το Κλίμα».

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά ποιο είδος έργου μπορεί να υποβληθεί ανά τομέα προτεραιότητας στο πλαίσιο του υποπρογράμματος Δράση για το Κλίμα:

Τομέας προτεραιότητας	Επιλέξιμα είδη έργων επιχορήγησης δράσης	Ενδεικτικός προϋπολογισμός πρόσκλησης 2019
Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)	Έργα βέλτιστων πρακτικών, έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα	29,5 εκατ. EUR
Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)	Έργα βέλτιστων πρακτικών, έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα	24,0 εκατ. EUR
Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIC)	Έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης	4,2 εκατ. EUR

Το συνολικό διαθέσιμο ποσό συγχρηματοδοτούμενων επιχορηγήσεων δράσης για όλα τα είδη «παραδοσιακών» έργων στο πλαίσιο του υποπρογράμματος Δράση για το Κλίμα ορίζεται ενδεικτικά στα 47,7 εκατ. ευρώ. Η κατανομή αυτή είναι ενδεικτική και υπόκειται στον πραγματικό αριθμό των προτάσεων σε κάθε τομέα προτεραιότητας. Στην εξαιρετική περίπτωση που δεν συγκεντρωθεί επαρκής αριθμός έργων που να πληρούν το όριο ποιότητας σε μία από αυτές τις τρεις γενικές κατηγορίες, η κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων θα προσαρμοστεί αναλόγως.

Τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο ενός τομέα προτεραιότητας πρέπει να αποφεύγουν την υπονόμηση περιβαλλοντικών ή κλιματικών στόχων σε άλλον τομέα προτεραιότητας και, όπου καθίσταται δυνατόν, να προωθούν τις συνέργειες μεταξύ διαφορετικών στόχων καθώς και τη χρήση πράσινων συμβάσεων.

1.3 Πώς, πού και πότε υποβάλλεται μια πρόταση;

Οι αιτούντες χρηματοδότησης LIFE για έργα επιχορήγησης δράσης οφείλουν να υποβάλουν τις προτάσεις τους μέσω του διαδικτυακού εργαλείου eProposal που διατίθεται στην ιστοσελίδα LIFE.

Το εργαλείο υποβολής αίτησης περιλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες διοικητικές (Α), τεχνικές (Β και C) και οικονομικές (D) φόρμες, καθώς και τη δυνατότητα επισύναψης σχετικών εγγράφων (χάρτες, φωτογραφίες, διαγράμματα, γραφικές παραστάσεις, υποχρεωτικά διοικητικά και οικονομικά παραρτήματα).

Για λεπτομέρειες σχετικά με τις φόρμες υποβολής, ανατρέξτε στην ενότητα 3 του παρόντος εγγράφου. Για λεπτομέρειες σχετικά με τη χρήση του εργαλείου eProposal, ανατρέξτε στο Παράρτημα 3 του παρόντος εγγράφου.

Οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν τις προτάσεις τους στην Αναθέτουσα Αρχή μέσω του eProposal πριν από τις 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών στις 12 Σεπτεμβρίου 2019.

Η πρόταση μπορεί να τροποποιηθεί, να επικυρωθεί και να (επανα)υποβληθεί όσες φορές χρειαστεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία. Συστήνεται η υποβολή προσχεδίων ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής, προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα τελευταίας στιγμής με τη σύνδεσή σας στο ίντερνετ ή άλλα σφάλματα που άπτονται της πληροφορικής. Κάθε επόμενη υποβολή αντικαθιστά την προηγούμενη υποβληθείσα έκδοση (οι προηγούμενες εκδόσεις δεν τηρούνται σε αρχείο και κατά συνέπεια παύουν να είναι διαθέσιμες).

Ο Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί την Αναθέτουσα Αρχή για τις προτάσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο αυτών των οδηγιών.

Κατά την προετοιμασία της πρότασης, οι αιτούντες πιθανόν να θέλουν να συμβουλευτούν το αρμόδιο εθνικό σημείο επαφής LIFE για περισσότερες πληροφορίες. Ο πλήρης κατάλογος με τα ονόματα και τις διευθύνσεις επικοινωνίας των εθνικών/τοπικών αρχών για το Πρόγραμμα LIFE στα κράτη μέλη είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο LIFE, στη διεύθυνση:

<https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/life-national-contact-points>

1.4 Πώς γίνεται η επιλογή των έργων LIFE;

Η τεχνική μεθοδολογία για τη διαδικασία επιλογής των έργων και τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης περιγράφονται στην ενότητα 5 του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020. Για μια αναλυτική περιγραφή του τρόπου υλοποίησης αυτής της διαδικασίας, ανατρέξτε στο έγγραφο «Οδηγίες για την αξιολόγηση των προτάσεων LIFE Δράση για το Κλίμα 2019».

Πολύ σημαντικό:

Λάβετε υπόψη ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση που δηλώνεται από τον αιτούντα ως η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας στη φόρμα A2 θα χρησιμοποιηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή ως μοναδικό σημείο επαφής για το σύνολο της αλληλογραφίας με τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης. Συνεπώς, πρέπει να αφορά έναν έγκυρο και ενεργό ηλεκτρονικό λογαριασμό που θα ελέγχεται καθημερινά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης.

Οι επιμέρους συμφωνίες επιχορήγησης αναμένεται να υπογραφούν από την Αναθέτουσα Αρχή τον Μάιο 2020. Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης για τα έργα είναι η **1η Ιουνίου 2020** (αναλυτικό χρονοδιάγραμμα στο Παράρτημα 1).

1.5 Γενικές οδηγίες προς τους αιτούντες

Το παρόν κεφάλαιο απαντά σε ορισμένες συχνές ερωτήσεις σχετικά με τη σχεδίαση μιας πρότασης, και αφορά και τους τρεις τομείς προτεραιότητας του LIFE Δράση για το Κλίμα.

Για συγκεκριμένες οδηγίες αναφορικά με τις προτεραιότητες πολιτικής, βλ. ενότητα 2. Για υποδείξεις για τον τρόπο συμπλήρωσης των τεχνικών και οικονομικών φορμών, ανατρέξτε στην ενότητα 3 του παρόντος εγγράφου.

1.5.1 Σε ποια γλώσσα μπορεί να υποβληθεί η πρόταση;

Η Αναθέτουσα Αρχή συνιστά ιδιαιτέρως στους αιτούντες να συμπληρώσουν το τεχνικό μέρος και ιδιαίτερα το χρηματοοικονομικό μέρος της πρότασης σε σαφή αγγλικά, παρά το γεγονός ότι οι προτάσεις δύνανται να υποβληθούν σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, εκτός της ιρλανδικής.

Ο τίτλος της πρότασης και η φόρμα B1 (*Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου*) οφείλουν να υποβάλλονται αποκλειστικά στην αγγλική. Η φόρμα B1 μπορεί, **επιπροσθέτως**, να υποβληθεί επίσης στη γλώσσα υποβολής της πρότασης.

Τονίζεται ότι το συμφωνητικό επιχορήγησης, καθώς και όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαχείριση έργου, την επίσημη υποβολή εκθέσεων, τα βασικά παραδοτέα και τη συνολική επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να είναι γραμμένα στην αγγλική.

1.5.2 Ποιος μπορεί να υποβάλει μια πρόταση;

Μια πρόταση μπορεί να υποβληθεί από οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο εγγεγραμμένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οντότητες που συμμετέχουν στην πρόταση μπορούν να ανήκουν σε τρεις κατηγορίες δικαιούχων: (1) *δημόσιοι φορείς*, (2) *ιδιωτικοί εμπορικοί οργανισμοί* και (3) *ιδιωτικοί μη εμπορικοί οργανισμοί* (συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων, ΜΚΟ).

Με τον όρο «δημόσιοι φορείς» εννοούμε ό,τι αφορά εθνικές δημόσιες αρχές, ανεξάρτητα από τη μορφή οργάνωσής τους –κεντρική, περιφερειακή ή τοπική δομή– ή τους διάφορους φορείς που αυτές έχουν υπό τον έλεγχό τους, με την προϋπόθεση ότι αυτοί λειτουργούν για λογαριασμό και με ευθύνη των εν λόγω εθνικών δημόσιων φορέων. Στην περίπτωση οντοτήτων που έχουν συσταθεί ως φορείς ιδιωτικού δικαίου και επιθυμούν να αντιμετωπιστούν ως «φορείς δημοσίου δικαίου», αυτές οφείλουν να προσκομίσουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πληρούν όλα τα κριτήρια που εφαρμόζονται στους φορείς δημοσίου δικαίου, και στην περίπτωση που ο συγκεκριμένος οργανισμός διακόψει τη λειτουργία του, τα

δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, η ευθύνη και τα χρέη του θα μεταφερθούν σε κάποιον δημόσιο φορέα. Για τον πλήρη ορισμό, ανατρέξτε στο Παράρτημα «Public body declaration» («*Δήλωση δημόσιου φορέα*»), το οποίο πρέπει να συμπληρωθεί από όλους τους δικαιούχους που επιθυμούν να εκληφθούν και να αντιμετωπιστούν ως «δημόσιος φορέας». Μόνη εξαίρεση αποτελούν εκείνοι οι κεντρικοί (π.χ. Υπουργείο) και τοπικοί φορείς διοίκησης (π.χ. νομοί, δήμοι, περιφέρειες κ.λπ.) των οποίων η φύση ως «δημόσιων φορέων» είναι σαφής.

Σημειώνεται ότι οι αποκαλούμενες «ατομικές επιχειρήσεις» (δηλαδή οντότητες που ανήκουν και διοικούνται από ένα μόνο άτομο και στις οποίες δεν γίνεται νομική διάκριση ανάμεσα στον ιδιοκτήτη και την επιχείρηση) θεωρούνται φυσικά πρόσωπα και ως εκ τούτου δεν δικαιούνται να συμμετέχουν ως δικαιούχοι ή συνδεδεμένα μέρη στην παρούσα πρόσκληση.

Ανατρέξτε στο έντυπο «*Οδηγίες για την αξιολόγηση των προτάσεων LIFE Δράση για το Κλίμα 2019*» για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα υποχρεωτικά διοικητικά έγγραφα που απαιτείται να συνυποβληθούν με την πρόταση ανάλογα με το νομικό καθεστώς που διέπει τον συντονιστή δικαιούχο.

Μόλις μια πρόταση γίνει δεκτή για συγχρηματοδότηση, ο αιτών θα αναλάβει τον ρόλο του **συντονιστή δικαιούχου** ο οποίος θα είναι υπεύθυνος να διασφαλίσει την υλοποίηση του έργου. Ο συντονιστής δικαιούχος θα αποτελεί το μοναδικό σημείο επικοινωνίας για την Αναθέτουσα Αρχή και τον μοναδικό δικαιούχο που θα αναφέρεται απευθείας στην Αναθέτουσα Αρχή σχετικά με την τεχνική και οικονομική πρόοδο του έργου.

Ο συντονιστής δικαιούχος λαμβάνει την οικονομική συνεισφορά της ΕΕ από την Αναθέτουσα Αρχή και διασφαλίζει την ίδια συνεισφορά όπως ορίζεται στις συμφωνίες συνεργασίας που έχουν υπογραφεί με τους συνδικαιούχους (εφόσον υπάρχουν – βλ. παρακάτω). Ο συντονιστής δικαιούχος οφείλει να εμπλακεί άμεσα στην τεχνική υλοποίηση του έργου και στη διάδοση των αποτελεσμάτων του.

Ο συντονιστής δικαιούχος οφείλει να επωμιστεί μέρος από τα κόστη του έργου και πρέπει συνεπώς να συμβάλει οικονομικά στον προϋπολογισμό του έργου. Ως εκ τούτου, δεν δύναται να λάβει πίσω το 100% του κόστους που συνεπάγεται το έργο.

Ο συντονιστής δικαιούχος οφείλει να δηλώσει το νομικό καθεστώς του (συμπληρώνοντας τη φόρμα υποβολής A2) ώστε να επιβεβαιώσει τη νόμιμη καταγραφή του στην ΕΕ.

Εκτός από τον συντονιστή δικαιούχο, μια πρόταση LIFE ενδέχεται να περιλαμβάνει επίσης έναν ή περισσότερους συνδικαιούχους και/ή έναν ή περισσότερους συγχρηματοδότες.

Ένας **συνδικαιούχος** μπορεί να είναι εγγεγραμμένος εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο συντονιστής δικαιούχος εδρεύει εντός της ΕΕ. Προκειμένου να θεωρηθεί συνδικαιούχος, η οντότητα θα φέρει την ευθύνη εκτέλεσης δράσεων εκτός της ΕΕ, οι οποίες πρέπει να είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες. Με άλλα λόγια, η συμμετοχή μιας οντότητας εδραιωμένης εκτός ΕΕ που θα συμβάλει αποκλειστικά με τεχνογνωσία ή θα συνεργαστεί για την εφαρμογή δράσεων εντός ΕΕ δεν θα κριθεί επαρκής. Ο συνδικαιούχος οφείλει πάντα να συμβάλει τεχνικά στην πρόταση και επομένως να είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση ενός ή διαφόρων δράσεων του έργου. Ένας συνδικαιούχος οφείλει επίσης να συμβάλει οικονομικά στο έργο. Επιπρόσθετα, υποχρεούται να παρέχει στον δικαιούχο όλα τα αναγκαία έγγραφα

που απαιτούνται προκειμένου ο τελευταίος να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων προς την Αναθέτουσα Αρχή.

Δεν υπάρχει προκαθορισμένος αριθμός συνδικαιούχων που επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε μια πρόταση LIFE. Μια πρόταση που υποβάλλεται χωρίς κανέναν άλλον συμμετέχοντα εκτός του ίδιου του συντονιστή δικαιούχου είναι επιλέξιμη. Εκτός αυτού, ένας δικαιούχος δεν πρέπει να διστάσει να εμπλέξει άλλους δικαιούχους εφόσον αυτό επιφέρει προστιθέμενη αξία για το έργο, όπως για παράδειγμα όταν η συνεργασία ενισχύει τη δυνατότητα υλοποίησης ή τον επιδεικτικό χαρακτήρα της πρότασης, την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της, τον αντίκτυπο και/ή τη δυνατότητα μεταφοράς των αποτελεσμάτων της, και τα διδάγματα που αποκομίζονται.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το κεφάλαιο ανήκει στο δημόσιο και οι οποίες θεωρούνται ένα μέσο ή μια τεχνική υπηρεσία κάποιου φορέα δημόσιας διοίκησης, και υπόκεινται στον έλεγχο αυτού, αλλά στην πράξη αποτελούν ξεχωριστές νομικές οντότητες, πρέπει να λάβουν θέση δικαιούχου εάν ο δημόσιος φορέας διοίκησης σκοπεύει να εμπιστευθεί την υλοποίηση των δράσεων του εν λόγω έργου στις επιχειρήσεις αυτές³.

Όλοι οι συνδικαιούχοι οφείλουν να δηλώσουν το νομικό καθεστώς τους (συμπληρώνοντας τη φόρμα υποβολής A5) και να παρέχουν πλήρη στοιχεία για το κράτος μέλος της ΕΕ ή την τρίτη χώρα όπου βρίσκονται εγγεγραμμένοι.

Επιπλέον, όλοι οι δικαιούχοι, εγγεγραμμένοι ή μη στην ΕΕ, υποχρεούνται να δηλώσουν ότι δεν υπόκεινται σε καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 136(1), 136(4) και 141 του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Κανονισμού⁴ (υπογράφοντας τη φόρμα υποβολής A3 ή A4 – βλ. οδηγίες στην ενότητα 3 του παρόντος).

Για τους ιδιωτικούς φορείς, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να δεχθεί να συμμετέχουν σε ένα έργο **συνδεδεμένες οντότητες του δικαιούχου**, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλοι οι όροι που αναγράφονται στο Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και στο Παράρτημα Χ αυτού (*Financial and Administrative Guidelines – Οικονομικές και διοικητικές οδηγίες*). Ωστόσο, η συσχέτιση των οντοτήτων ως συνδεδεμένες ενδέχεται να περιπλέξει τη δομή του έργου και συνεπώς να επηρεάσει αρνητικά την τεχνική και οικονομική συνοχή του έργου. Ως εκ τούτου, επαφίεται εξ ολοκλήρου στη διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής αν θα αποδεχθεί συνδεδεμένες επιχειρήσεις, ενώ σε καμία περίπτωση δεν θα γίνουν αποδεκτές συνδεδεμένες οντότητες για φορείς δημοσίου τομέα ή οντότητες που δεν συμμορφώνονται με την περιγραφή των συνδεδεμένων οντοτήτων κατωτέρω.

Οι συνδεδεμένες οντότητες χρειάζεται να συμμορφώνονται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και εξαίρεσης που ισχύουν για τους αιτούντες και πρέπει να έχουν δομική σύνδεση με τον υποκείμενο δικαιούχο (μέσω νομικού πλαισίου ή κεφαλαίου) η οποία δεν περιορίζεται στο έργο ούτε έχει θεσπιστεί με μοναδικό σκοπό την υλοποίηση του έργου (συνεπώς η σύνδεση θα ισχύει ανεξάρτητα από τη λήψη της επιχορήγησης, και πρέπει να υφίσταται πριν από την πρόσκληση υποβολής προτάσεων και να παραμείνει σε ισχύ μετά την ολοκλήρωση του

³ Τέτοιο παράδειγμα αποτελούν στην Ισπανία οι «empresas públicas» όπως οι TRAGSA και EGMASA, και στην Ελλάδα οι οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

έργου).

Ως συνδεδεμένες οντότητες μπορούν να γίνουν δεκτές εκείνες που ελέγχονται απευθείας από τον δικαιούχο (θυγατρικές εταιρείες ή εξαρτημένες εταιρείες πρώτης βαθμίδας), οντότητες που ελέγχουν τον δικαιούχο (μητρική εταιρεία) ή, στην περίπτωση κοινοπραξιών, ο δικαιούχος πρέπει να ορίζεται νομικά ως δίκτυο, ομοσπονδία ή ένωση στην οποία να συμμετέχουν οι προτεινόμενες συνδεδεμένες οντότητες. **Ωστόσο, εάν διάφοροι δικαιούχοι επιθυμούν να συνεργαστούν με την ίδια «συνδεδεμένη επιχείρηση», η εν λόγω «συνδεδεμένη επιχείρηση» οφείλει αντ' αυτού να προταθεί ως «δικαιούχος».**

Εάν σχεδιάζετε να χρησιμοποιήσετε νέους εθελοντές για συγκεκριμένες δράσεις, παρακαλείστε να θεωρήσετε το ενδεχόμενο να υποβάλλετε στις Προσκλήσεις του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης. Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης έχει δημιουργηθεί για να παρέχει σε νέους ανθρώπους, από 18 έως 30 ετών, στην Ευρώπη την ευκαιρία να υποστηρίξουν μη-κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ), τοπικές αρχές ή ιδιωτικές εταιρείες ενεργές στην αντιμετώπιση κρίσιμων καταστάσεων σε όλη την Εύρωπη. Το 2019 δίνεται παραπάνω έμφαση μεταξύ άλλων στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένου της πρόληψης, ετοιμότητας και αποκατάστασης καταστροφών (εξαιρείται η άμεση αντιμετώπιση καταστροφών). Για περισσότερες πληροφορίες:

https://europa.eu/youth/solidarity/organisation_info_en

Ένας **συγχρηματοδότης έργου** συμβάλλει στο έργο αποκλειστικά με οικονομικούς πόρους, δεν φέρει τεχνικές ευθύνες και δεν μπορεί να επωφεληθεί από την ευρωπαϊκή χρηματοδοτική συνεισφορά. Επιπλέον, δεν έχει δικαίωμα να λειτουργήσει, στο πλαίσιο του έργου, ως υπεργολάβος κανενός από τους δικαιούχους του έργου.

Για συγκεκριμένες εργασίες προσδιορισμένης διάρκειας, μια πρόταση μπορεί να προβλέπει τη χρήση **υπεργολάβων**. Οι υπεργολάβοι παρέχουν εξωτερικές υπηρεσίες προς τους δικαιούχους του έργου, οι οποίοι πληρώνουν εξ ολοκλήρου τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Οι δικαιούχοι (και οι συνδεδεμένες με αυτούς οντότητες) δεν δύνανται να λειτουργήσουν ως υπεργολάβοι. Οι υπεργολάβοι πρέπει κανονικά να μην κατονομάζονται στην πρόταση. Εάν κατονομαστούν, πρέπει και πάλι να γίνουν σεβαστοί οι Γενικοί Όροι του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Για πιο αναλυτική περιγραφή των σχετικών κανόνων που αφορούν τον συντονιστή δικαιούχο, τους συνδικαιούχους, τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, τους συγχρηματοδότες και τους υπεργολάβους, ανατρέξτε στους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Για αιτούντες από το Ηνωμένο Βασίλειο: Παρακαλείστε να είστε ενήμεροι ότι τα κριτήρια επιλεξιμότητας πρέπει να ισχύουν σε όλη την διάρκεια της επιχορήγησης. Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο αποσυρθεί από την ΕΕ κατά τη διάρκεια της επιχορήγησης δίχως να συνάψει συμφωνία με την ΕΕ η οποία να διασφαλίζει ότι συγκεκριμένα οι Βρετανοί αιτούντες συνεχίζουν να είναι επιλέξιμοι, τότε θα σταματήσετε να λαμβάνετε Ευρωπαϊκή επιχορήγηση (ενώ θα συνεχίζετε να συμμετέχετε, όπου είναι δυνατό) ή θα χρειαστεί να αποχωρήσετε από το έργο βάσει του Άρθρου II.17.3 του Συμφωνητικού Επιχορήγησης.

1.5.3 Ποιος είναι ο βέλτιστος προϋπολογισμός για ένα έργο LIFE;

Δεν υπάρχει προκαθορισμένο ελάχιστο μέγεθος των προϋπολογισμών έργου. Ενώ μεγάλα φιλόδοξα έργα (με συνολικό κόστος άνω των 5 εκατ. ευρώ) έχουν χρηματοδοτηθεί αρκετές

φορές στο παρελθόν, τα μικρά έργα (με συνολικό κόστος κάτω των 500.000 ευρώ) σπάνια έχουν πετύχει να λάβουν χρηματοδότηση εξαιτίας του περιορισμένου αποτελέσματός τους και κατά συνέπεια της χαμηλής προστιθέμενης αξίας τους.

Συνιστάται στους αιτούντες για έργα πληροφόρησης και διακυβέρνησης στο πλαίσιο της «Δράσης για το Κλίμα» να βεβαιωθούν ότι η κλίμακα (και ο προϋπολογισμός) των προτεινόμενων δράσεων είναι επαρκώς μεγάλη ώστε να διασφαλίσει ότι το έργο πετυχαίνει ουσιαστικά αποτελέσματα με σημαντική προστιθέμενη αξία για την ΕΕ.

1.5.4 Ποιο είναι το μέγιστο ποσοστό ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης στο Πρόγραμμα LIFE;

Για τη διάρκεια ισχύος του δεύτερου Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020, το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης της ΕΕ στα «παραδοσιακά» έργα LIFE ανέρχεται στο 55% του συνολικού επιλέξιμου κόστους των έργων.

Το προβλεπόμενο πρόγραμμα χρηματικών καταβολών είναι το εξής:

	1 ^η Προ – καταβολή χρηματοδότησης	Περαιτέρω προκαταβολές χρηματοδοτήσεων	Τελική πληρωμή
Χωρίς ενδιάμεση Έκθεση (για έργα με διάρκεια έως 24 μήνες ή λιγότερο και όπου η χρηματοδότηση της Ένωσης είναι έως και 300.000 €)	70%	0%	μέγ. 30%
Μία ενδιάμεση έκθεση (για έργα με διάρκεια που υπερβαίνει τους 24 μήνες ή όπου η χρηματοδότηση της Ένωσης υπερβαίνει τις 300.000 €)	30%	40%	μέγ. 30%
Δύο ενδιάμεσες εκθέσεις (μετά από αίτηση του Συντονιστή Εταίρου και μονάχα για έργα με διάρκεια 48 μήνες και όπου η χρηματοδότηση της Ένωσης υπερβαίνει τα 4.000.000 €)	30%	20%	μέγ. 30%

1.5.5 Πόσο οφείλουν να συνεισφέρουν οι δικαιούχοι στον προϋπολογισμό του έργου;

Προσδοκάται από τον συντονιστή δικαιούχο και τυχόν συνδικαιούχους να συμβάλουν στον προϋπολογισμό του έργου με μια λογική χρηματοδοτική συνεισφορά. Η χρηματοδοτική συνεισφορά ενός δικαιούχου θεωρείται απόδειξη της δέσμευσής του στην υλοποίηση των στόχων του έργου – κατά συνέπεια, μια ιδιαίτερα χαμηλή συνεισφορά ενδέχεται να γίνει αντιληπτή ως απύουσα ή ελλιπή δέσμευση.

Μια πρόταση θα απορριφθεί αν η οικονομική συμβολή οποιουδήποτε από τους δικαιούχους στον προϋπολογισμό του έργου είναι μηδενική.

Επιπλέον, στα έργα όπου εμπλέκονται δημόσιοι φορείς ως συντονιστές και/ή συνδικαιούχοι, το άθροισμα της χρηματοδοτικής συνεισφοράς τους στον προϋπολογισμό του έργου πρέπει να ξεπερνά (κατά 2% τουλάχιστον) το άθροισμα του κόστους αμοιβών προσωπικού που δεν

θεωρείται «πρόσθετο». Για λεπτομέρειες, ανατρέξτε στην ενότητα 3.4 του παρόντος.

1.5.6 Ποια είναι η βέλτιστη ημερομηνία έναρξης και η βέλτιστη διάρκεια για ένα έργο;

Κατά την προετοιμασία του χρονικού σχεδιασμού του έργου, οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι η αναμενόμενη ημερομηνία υπογραφής των συμφωνητικών επιχορήγησης για τα έργα LIFE 2019 θα είναι κατά τη διάρκεια του Μαΐου 2020. Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης για τα έργα είναι η **1η Ιουνίου 2020**. Τυχόν κόστη πριν από την ημερομηνία έναρξης του έργου δεν θα θεωρηθούν επιλέξιμα και δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στον προϋπολογισμό έργου.

Δεν υπάρχει προκαθορισμένη χρονική διάρκεια έργου για τα έργα LIFE. Η διάρκεια του έργου πρέπει να ανταποκρίνεται στον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση όλων των δράσεων του έργου και για την επίτευξη όλων των στόχων του. Τα περισσότερα έργα διαρκούν από 2 έως 5 έτη.

Μόνο υπό εξαιρετικές περιστάσεις, η Αναθέτουσα Αρχή ενδέχεται να αποφασίσει να δώσει παράταση της διάρκειας του έργου. Η εμπειρία από τα προηγούμενα Προγράμματα LIFE έχει δείξει ότι πολλά έργα αντιμετώπισαν δυσκολίες να ολοκληρώσουν όλες τις δράσεις εντός της προταθείσας διάρκειας έργου, κυρίως εξαιτίας απρόβλεπτων καθυστερήσεων και δυσκολιών που προέκυψαν κατά το έργο. Ως εκ τούτου, συστήνεται έντονα στους δικαιούχους να εντάξουν ένα κατάλληλο περιθώριο ασφαλείας (για παράδειγμα, 6 μήνες) στο χρονοδιάγραμμα της πρότασής τους.

Οι δικαιούχοι πρέπει επίσης να γνωρίζουν ότι ένα έργο το οποίο έχει ολοκληρώσει όλες τις δράσεις του πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης δικαιούται να υποβάλει την τελική έκθεση νωρίτερα από το προγραμματισθέν και να λάβει την τελική πληρωμή του πριν από την επίσημη ημερομηνία ολοκλήρωσης έργου που αναφέρεται στο συμφωνητικό επιχορήγησης.

1.5.7 Πού μπορεί να πραγματοποιηθεί ένα έργο LIFE;

Τα έργα LIFE πραγματοποιούνται στο έδαφος των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Πρόγραμμα LIFE μπορεί να χρηματοδοτεί δραστηριότητες εκτός της Ένωσης και σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ)⁵, υπό τον όρο ότι ο συντονιστής δικαιούχος εδρεύει εντός της ΕΕ και ότι παρέχονται σαφείς ενδείξεις ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι αναγκαίες για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της Ένωσης και για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες (για παράδειγμα, δράσεις που υλοποιούνται σε έναν διασυνοριακό ποταμό). Σημειώνεται ότι αυτό συμβαίνει απολύτως κατ' εξαίρεση, καθώς συνήθως οι δράσεις πρέπει να πραγματοποιούνται εντός της Ένωσης. Ωστόσο, αν το υπό μελέτη πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί επιτυχώς ή αποτελεσματικά χωρίς να ληφθούν δράσεις και σε χώρες εκτός ΕΕ, η δυνατότητα αυτή παρέχεται. Ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που να αιτιολογούν την ανάγκη για τις συγκεκριμένες δράσεις εκτός ΕΕ είναι απαραίτητο να συμπεριληφθούν στην περιγραφή κάθε μίας από αυτές τις δράσεις, στις σχετικές φόρμες.

1.5.8 Ποιος πρέπει να διαχειρίζεται ένα έργο LIFE;

Προβλέπεται ότι τη διαχείριση του έργου αναλαμβάνει το προσωπικό του συντονιστή

⁵ Σε συμφωνία με το Άρθρο 6 του Κανονισμού LIFE και της Απόφασης 2001/822/ΕΕ ('Overseas Association').

δικαιούχου. Ωστόσο, εφόσον αυτό αιτιολογηθεί κατάλληλα, τη διαχείριση μπορεί να αναλάβει ένας υπεργολάβος υπό τον άμεσο έλεγχο του συντονιστή δικαιούχου. Οποιαδήποτε άλλη συμφωνία για τη διαχείριση του έργου πρέπει να έχει επεξηγηθεί και αιτιολογηθεί κατάλληλα. Συνιστάται κάθε έργο να διαθέτει έναν διαχειριστή έργου πλήρους απασχόλησης. Πολύ συχνά η ενδεδειγμένη διαχείριση ενός έργου συνεπάγεται την ενασχόληση ενός διαχειριστή πλήρους απασχόλησης για τον ομαλή συντονισμό και την εφαρμογή του έργου.

Η πρόταση πρέπει να περιγράφει ξεκάθαρα ποιος θα είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του έργου, τι αριθμός προσωπικού και πόσος χρόνος θα αφιερωθεί στη συγκεκριμένη εργασία και πώς και από ποιον θα λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με το έργο κατά την περίοδο υλοποίησής του (δηλαδή πώς και από ποιον θα γίνεται ο έλεγχος της διαχείρισης έργου).

1.5.9 Ανάθεση δραστηριοτήτων του έργου σε τρίτους

Οι δικαιούχοι οφείλουν να επιδείξουν την τεχνική και οικονομική δυνατότητα και ικανότητα εκτέλεσης των δραστηριοτήτων του προτεινόμενου έργου. Κατά συνέπεια, προβλέπεται ότι το ποσοστό του προϋπολογισμού έργου που αφορά εξωτερική βοήθεια πρέπει να παραμείνει κάτω του 35%. Υψηλότερα ποσοστά γίνονται δεκτά μόνο εφόσον υπάρξει επαρκής σχετική αιτιολόγηση στην πρόταση έργου.

Σε περίπτωση οποιασδήποτε εξωτερικής βοήθειας, πρέπει να γίνουν σεβαστοί οι Γενικοί Όροι του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE.

Σε συμφωνία με το Άρθρο 19(3) του Κανονισμού, συνίσταται εντόνως στους δικαιούχους (δημόσιους και ιδιωτικούς) να εφαρμόζουν «πράσινες συμβάσεις». Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταρτίσει μία εργαλειοθήκη για τον σκοπό αυτό. Περισσότερες πληροφορίες: http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm

1.5.10 Υπό ποιες προϋποθέσεις ευνοεί διακρατικά έργα το LIFE;

Ο Κανονισμός LIFE επισημαίνει ότι κατά την επιλογή των έργων προς συγχρηματοδότηση, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να λάβει έντονα υπόψη τα διακρατικά έργα, εφόσον η διακρατική συνεργασία αποτελεί καθοριστικό εχέγγυο για την επίτευξη των κλιματικών στόχων. Με βάση το κριτήριο ανάθεσης 6, μια πρόταση θα λαμβάνει υψηλότερη βαθμολογία αν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία της διακρατικής προσέγγισης. Εφόσον προσκομιστούν τέτοια στοιχεία, η πρόταση ενδέχεται να λάβει υψηλότερη βαθμολογία στη διαδικασία επιλογής έργων και συνεπώς θα έχει υψηλότερες πιθανότητες να επιλεγεί προς συγχρηματοδότηση.

Σημείωση: Η έννοια του «διακρατικού» όπως προβλέπεται στον Κανονισμό LIFE καλύπτει μόνο τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο του άρθρου 5 του Κανονισμού LIFE. Δραστηριότητες εκτός της Ένωσης ή σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη, αν και είναι δυνατές σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού LIFE, δεν λαμβάνουν επιπλέον βαθμολογία σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης 6.

1.5.11 Πόσο αναλυτική οφείλει να είναι μια πρόταση LIFE;

Μια πρόταση οφείλει να είναι όσο το δυνατόν πιο συνοπτική και σαφής γίνεται. Οι αιτούντες πρέπει να αποφύγουν την υποβολή εκτενών προτάσεων.

Ωστόσο, είναι απαραίτητη η παροχή ξεκάθαρων και αναλυτικών περιγραφών για όλες τις

δράσεις του έργου. Πρέπει να περιληφθούν χάρτες στα παραρτήματα όπου αυτό είναι χρήσιμο προκειμένου να διευκρινιστεί η τοποθεσία των προτεινόμενων δράσεων.

Δεν πρέπει να υποβληθούν φυλλάδια, βιογραφικά σημειώματα και παρόμοια έγγραφα, και σε αντίθετη περίπτωση θα αγνοηθούν.

1.5.12 Εν εξελίξει δραστηριότητες

Δράσεις ήδη σε εξέλιξη πριν από την έναρξη του έργου δεν είναι επιλέξιμες.

Όταν οι δράσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου διαφέρουν σημαντικά από προηγούμενες ή εν εξελίξει δραστηριότητες σε όρους συχνότητας ή έντασης, δεν θεωρούνται δράσεις σε εξέλιξη. Ο αιτών οφείλει να περιλάβει επαρκείς πληροφορίες στην πρόταση ώστε να εκτιμηθεί αυτό το ζήτημα.

Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση δράσεων που πραγματοποιήθηκαν και ολοκληρώθηκαν στο παρελθόν και οι οποίες προτείνεται να επαναληφθούν με παρόμοια συχνότητα ή ένταση κατά τη διάρκεια του έργου, ο αιτών πρέπει να παράσχει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω δράσεις δεν θα λάμβαναν χώρα χωρίς το έργο LIFE.

1.5.13 Βιωσιμότητα του έργου και των δράσεών του

Τα έργα LIFE εκπροσωπούν μια σημαντική επένδυση, και η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδει μεγάλη σημασία στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επενδύσεων αυτών. Η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα γίνεται κατανοητή ως η δυνατότητα διατήρησής τους μετά την υλοποίηση του έργου, από πλευράς δυνατότητας συνέχισης, αναπαραγωγής ή μεταφοράς.

Είναι υποχρεωτικό καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, οι δικαιούχοι να προνοούν για τη διασφάλιση, διατήρηση, ανάπτυξη και χρήση ή αναπαραγωγή/μεταφορά αυτών των επενδύσεων μετά την ολοκλήρωση του έργου. Η επιτυχής συνέχιση, αναπαραγωγή και/ή μεταφορά προϋποθέτουν τη χάραξη στρατηγικής με ενέργειες που θα πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο των αποτελεσμάτων των έργων και θα διασφαλίζουν την ευρύτερη διείσδυσή τους σε μεγάλες μάζες του πληθυσμού κατά τη διάρκεια του έργου και/ή σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα μετά το τέλος του Προγράμματος LIFE. Η διαδικασία αυτή υπερβαίνει τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση και αφορά την εφαρμογή των λύσεων που αναπτύσσονται και/ή εφαρμόζονται στο πλαίσιο του έργου και μετά το τέλος του έργου σε άλλους τομείς ή για διαφορετικό σκοπό.

Όλες οι προτάσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που υποβάλλονται από δημόσιες αρχές, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και εταιρείες έρευνας και ανάπτυξης, απαιτείται να περιλαμβάνουν μια αναλυτική στρατηγική αναπαραγωγής και μεταφοράς με τις αντίστοιχες δραστηριότητες. Η επιλεγμένη τεχνική κλίμακα και το προβλεπόμενο προϊόν πρέπει να επιτρέπουν ξεκάθαρα την υλοποίηση και/ή συνέχιση της προτεινόμενης λύσης, ώστε το έργο να προσφέρει σαφή, ουσιαστικά, φιλόδοξα και αξιόπιστα οφέλη σε σχέση με τη δράση για το κλίμα ήδη από το στάδιο εφαρμογής του, καθώς και 3-5 χρόνια αργότερα. Τα καθιερωμένα έργα πρέπει να αναπτύξουν ένα σχέδιο υποχρεωτικής αναπαραγωγής και μεταφοράς.

Το Πρόγραμμα LIFE χρηματοδοτεί εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα

Το Πρόγραμμα LIFE χρηματοδοτεί εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα από την αρχή της λειτουργίας του το 1992, πολλά από τα οποία αποτελούν σήμερα βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές ή απλά προϊόντα, διαθέσιμα για παραγωγούς και καταναλωτές.

Επομένως, σε προτάσεις που αποσκοπούν στην πιλοτική εφαρμογή ή στην επίδειξη τεχνικών λύσεων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή μέσω οικολογικής καινοτομίας, βιο-οικονομίας, κυκλικής οικονομίας, καινοτόμων τεχνολογιών και άλλων μέσων, ενθαρρύνεται η παρουσίαση 'εμπορικά αξιοποιήσιμων' έργων. Τέτοιου είδους προτάσεις πρέπει να βασίζονται στις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες και να προάγουν τα επίπεδα τεχνολογικής ετοιμότητας προς την ανάπτυξη σε βιομηχανική και εμπορική κλίμακα. Η βιομηχανοποίηση και η εμπορευματοποίηση δύνανται να ξεκινήσουν ήδη κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου LIFE και πρέπει να υποστηρίζονται από μια αξιόπιστη επιχειρηματική στρατηγική, η οποία θα περιλαμβάνει, για παράδειγμα, αναλύσεις αγοράς, μελέτες σκοπιμότητας, επιχειρηματικά μοντέλα, την θέση στην αγορά και τους ανταγωνιστές, τους διαύλους διανομής και πιθανές επενδύσεις. Η ανάπτυξη ενός αξιόπιστου επιχειρηματικού σχεδίου, καθώς και ενός σχεδίου αναπαραγωγής και μεταφοράς αποτελούν υποχρεωτικά παραδοτέα στα εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα.

Για αναλυτικότερες οδηγίες και για παραδείγματα τυπικών δραστηριοτήτων για εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα, βλ. κεφάλαιο 2.3.1 στις «Οδηγίες για αιτούντες 2019: LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων».

1.5.14 Ερευνητικές δραστηριότητες και υποδομές μεγάλου μεγέθους

Αν και οι ερευνητικές δραστηριότητες λαμβάνουν ευρωπαϊκή χρηματοδότηση μέσω του Προγράμματος του Ορίζοντα 2020: Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020)⁶, είναι δυνατή η διεξαγωγή περιορισμένου βαθμού έρευνας στο πλαίσιο ενός έργου LIFE, με σκοπό τη βελτίωση και την ενίσχυση της γνώσης πάνω στην οποία στηρίζεται το έργο. Η έρευνα οφείλει να είναι αυστηρώς περιορισμένη και άμεσα σχετιζόμενη με τους στόχους τους έργου. Ο αιτών πρέπει να εξηγήσει αναλυτικά γιατί η σωστή υλοποίηση του έργου βασίζεται στις συγκεκριμένες ερευνητικές δραστηριότητες, καταδεικνύοντας ότι η υφιστάμενη επιστημονική βάση είναι ανεπαρκής, και πώς θα χρησιμοποιηθεί η νέα γνώση για την εφαρμογή των δράσεων του έργου και την επίτευξη των στόχων του. Σε αυτή την περίπτωση, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις θεωρούνται σημαντικά παραδοτέα του έργου.

Τα έργα με αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE και ως εκ τούτου δεν είναι επιλέξιμα. Ένα έργο θεωρείται ότι αφορά την κατασκευή μεγάλων υποδομών εφόσον το κόστος «μίας μονάδας υποδομής» ξεπερνά τα 500.000 ευρώ. Με τον όρο «μία μονάδα υποδομής» νοούνται όλα τα στοιχεία που περιγράφονται στη φόρμα F4a και τα οποία εξασφαλίζουν φυσικά τη λειτουργικότητα της επένδυσης υποδομής (π.χ. σωληνώσεις, θεμέλια ή μετακινήσεις γης για πράσινες και μπλε υποδομές⁷, στέγαση τεχνολογικού εξοπλισμού κ.λπ.). Το συγκεκριμένο ποσό δύναται κατ'

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης του «Ορίζοντα 2020: Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020)» και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 81).

⁷ Οι πράσινες υποδομές αποτελούν ένα σχεδιασμένο δίκτυο φυσικών και ημιφυσικών περιοχών, ο σχεδιασμός και η διαχείριση του οποίου αποσκοπούν στην παροχή ενός ευρέος φάσματος οικοσυστημικών υπηρεσιών και στην προστασία της βιοποικιλότητας. Τις πράσινες υποδομές συνθέτει ένα μεγάλο εύρος διαφορετικών περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, από τις πράσινες ταράτσες ως τις πράσινες πλημμυρικές περιοχές ή τους ποταμούς ελευθέρως ροής. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τη διεύθυνση http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/index_en.htm.

εξαίρεση να ξεπεραστεί εφόσον στην πρόταση παρασχεθούν πλήρη τεχνολογικά αιτιολογικά στοιχεία που να καταδεικνύουν την αναγκαιότητα της υποδομής για τη διασφάλιση ουσιαστικής συμβολής στους στόχους των άρθρων 14, 15 ή 16 του Κανονισμού LIFE.

1.5.15 Συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού LIFE, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα LIFE πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη συνεκτικότητας και συνεργειών, και να αποφεύγουν τις αλληλεπικαλύψεις με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης. Συγκεκριμένα, η Αναθέτουσα Αρχή και τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν τον συντονισμό με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020».

Το Πρόγραμμα LIFE ενθαρρύνει την υιοθέτηση των πορισμάτων από τη σχετική με το περιβάλλον και το κλίμα έρευνα και καινοτομία του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» στα έργα. Στο πλαίσιο αυτό, προσφέρει ευκαιρίες συγχρηματοδότησης για έργα με σαφή περιβαλλοντικά και κλιματικά οφέλη που εξασφαλίζουν συνέργειες μεταξύ του Προγράμματος LIFE και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

Είναι, συνεπώς, αναγκαίο για τους δικαιούχους να εξετάσουν επισταμένως πριν από την υποβολή της πρότασης αν οι προτεινόμενες δράσεις του έργου τους στην πράξη θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν ή χρηματοδοτούνται ήδη μέσω άλλων κεφαλαίων της ΕΕ.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να ενημερώσουν την Αναθέτουσα Αρχή για οποιαδήποτε σχετική χρηματοδότηση που έχουν λάβει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και για τυχόν σχετικές τρέχουσες αιτήσεις χρηματοδότησής τους από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι δικαιούχοι οφείλουν επίσης να επιβεβαιώσουν ότι δεν λαμβάνουν εν ενεργεία λειτουργικές επιχορηγήσεις από το LIFE (ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα) τα οποία θα οδηγούσαν σε διπλή χρηματοδότηση.

Εάν δεν υπάρξει τέτοια διευκρίνηση στην κατάλληλη φόρμα A7, η πρόταση ενδέχεται να απορριφθεί.

Παρακαλείστε να σημειώσετε ότι η συγκεκριμένη ενότητα αποτελεί μία περιοχή αυξανόμενης ανησυχίας, καθώς υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ότι αυξάνεται ο αριθμός παρόμοιων ή ίδιων προτάσεων που υποβάλλονται σε διάφορα προγράμματα. Η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει ολοένα και πιο συχνά αυστηρούς ελέγχους και διασταυρώσεις. Η παράλειψη της δήλωσης ότι η ίδια ή παρόμοια πρόταση έχει υποβληθεί σε ένα άλλο πρόγραμμα (ή ακόμα χειρότερα χρηματοδοτείται μερικώς από ένα άλλο πρόγραμμα) μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες.

1.5.16 Προτάσεις που αποτελούν συνέχιση προηγούμενων έργων LIFE ή βασίζονται σε προηγούμενα έργα LIFE

Εάν ο αιτών προτείνει τη συνέχιση ενός προηγούμενου έργου LIFE, οφείλει να περιγράψει με σαφήνεια στη φόρμα A7 γιατί απαιτείται μια περαιτέρω φάση του έργου και πώς αυτή θα συμπληρώσει τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με το προηγούμενο έργο. Στο πεδίο περιβιωσιμότητας (φόρμα B6), ο αιτών πρέπει επίσης να εξηγήσει με ποιον τρόπο θα διασφαλιστεί

Οι πράσινες και μπλε υποδομές βρίσκουν εφαρμογή στο αστικό περιβάλλον και δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη διαχείριση των ομβρίων υδάτων.

η περαιτέρω συνέχιση του έργου με πόρους εκτός του Προγράμματος LIFE.

Τέλος, είναι εξίσου σημαντικό ο αιτών να παράσχει αναλυτικές πληροφορίες στην περιγραφή κάθε μίας από τις κύριες δράσεις (φόρμες C) για τον τρόπο με τον οποίο κάθε δράση ενισχύει και συμπληρώνει την παρόμοια δράση που εκτελέστηκε κατά το προηγούμενο έργο.

Οι αιτούντες οφείλουν επίσης να δείξουν ότι έχουν λάβει υπόψη άλλα έργα LIFE που έχουν χρηματοδοτηθεί και τα οποία έχουν ως στόχο παρόμοια θέματα. Θα χρειαστεί να εξηγήσουν πώς η πρότασή τους στηρίζεται σε αυτά ή διαφέρει από αυτά, και πώς θα συντονιστεί μαζί τους εφόσον αυτά είναι ακόμα εν εξελίξει.

Τα συγκεκριμένα θέματα θα εξεταστούν προσεκτικά κατά τη διαδικασία αξιολόγησης.

1.5.17 Ποσοτικοποίηση των οφελών της δράσης για το κλίμα

Οι βελτιωμένες επιδόσεις/πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η προτεινόμενη λύση πρέπει να είναι μετρήσιμα όσον αφορά τα αναμενόμενα οφέλη για τη δράση για το κλίμα. Αυτό γίνεται υποδεικνύοντας με σαφήνεια ποια είναι η επιλεγμένη βάση αναφοράς. Τα οφέλη της δράσης για το κλίμα πρέπει να παρουσιαστούν μέσα από μια προσέγγιση κύκλου ζωής, όπου αυτό είναι δυνατό, και να είναι ξεκάθαρα, ουσιαστικά, φιλόδοξα, αλλά και αξιόπιστα. Σε αυτό το πλαίσιο, θα διασφαλιστεί η συνοχή ανάμεσα στα οφέλη της δράσης για το κλίμα που περιγράφονται στις σχετικές φόρμες της πρότασης, με τις τιμές που αναγράφονται στον πίνακα με τους βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου.

1.5.18 Συντονισμός πολλαπλών προτάσεων με στόχο το ίδιο ή συναφές θέμα

Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι υποβάλλεται αυξανόμενος αριθμός προτάσεων με στόχο το ίδιο ή παρόμοιο θέμα, συχνά ακόμα και μέσα στο ίδιο κράτος μέλος.

Για να αποφευχθούν τέτοιες καταστάσεις, συστήνεται έντονα στους αιτούντες να επικοινωνούν με τα Εθνικά Σημεία Επαφής (<https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/life-national-contact-points>) ώστε να ελέγχουν αν το ζήτημα στο οποίο στοχεύουν αποτελεί ήδη αντικείμενο άλλων αιτήσεων. Εάν ισχύει αυτό, προτείνεται στους αιτούντες να επιδιώξουν συνεργασίες για την αποφυγή ενδεχόμενων επικαλύψεων και την αύξηση των συνεργειών.

Ρήτρα προστασίας προσωπικών δεδομένων

Τα προσωπικά δεδομένα που παρέχονται μαζί με την πρότασή σας, και πιο συγκεκριμένα το όνομα, η διεύθυνση και άλλα στοιχεία επικοινωνίας των δικαιούχων και των συγχρηματοδοτών, αποθηκεύονται σε μια βάση δεδομένων με τίτλο ESAP, η οποία κοινοποιείται στους οργανισμούς και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και σε μια ομάδα εξωτερικών αξιολογητών, οι οποίοι δεσμεύονται από συμφωνία εμπιστευτικότητας. Η βάση ESAP χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διαχείριση της αξιολόγησης των προτάσεων LIFE.

Τα ίδια προσωπικά δεδομένα των επιτυχόντων έργων θα μεταφερθούν σε μια άλλη βάση δεδομένων με τίτλο BUTLER, η οποία θα κοινοποιηθεί στους οργανισμούς και τις υπηρεσίες της Ένωσης, καθώς και σε μία εξωτερική ομάδα παρακολούθησης, τα μέλη της οποίας δεσμεύονται από συμφωνία εμπιστευτικότητας. Η βάση BUTLER χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διαχείριση έργων LIFE.

Στον ιστότοπο LIFE δημοσιεύεται και διατίθεται στο ευρύ κοινό περίληψη του έργου, συμπεριλαμβανομένης της ονομασίας του συντονιστή δικαιούχου και των στοιχείων επικοινωνίας του. Κάποια στιγμή, ο συντονιστής δικαιούχος θα κληθεί να ελέγξει την ακρίβεια αυτής της περίληψης.

Ο κατάλογος με τους επιτυχόντες δικαιούχους και τα σχετικά επιχορηγούμενα ποσά ανά επιλεγμένο έργο θα δημοσιευθεί επίσης σε μια δημόσια βάση δεδομένων με τίτλο Financial Transparency System (Σύστημα Δημοσιονομικής Διαφάνειας)⁸.

Η Αναθέτουσα Αρχή ή οι ανάδοχοι αυτής έχουν επίσης τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν τα προσωπικά δεδομένα των μη επιτυχόντων αιτούντων, για επόμενες ενέργειες που σχετίζονται με μελλοντικές αιτήσεις.

Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, τα δεδομένα θα επεξεργάζονται ακολουθώντας τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2018/1725, για την προστασία των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τους κοινοτικούς θεσμούς, φορείς, γραφεία και οργανισμούς. Εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά, οι ερωτήσεις και οποιαδήποτε προσωπικά ζητούμενα δεδομένα είναι απαραίτητα για την εξέταση της πρότασης με βάση τις απαιτούμενες προδιαγραφές της Πρόσκλησης θα επεξεργάζονται μονάχα για τον σκοπό αυτό από τον Προϊστάμενο Οικολογικής Καινοτομίας και την ομάδα LIFE της EASME.

Λεπτομέρειες σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι διαθέσιμα στη δήλωση προστασίας ιδιωτικού απορρήτου: <https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/privacy-statement-calls-easme.pdf>

Προσωπικά δεδομένα μπορεί να εγγραφούν στο Σύστημα Έγκαιρης Ανίχνευσης και Αποκλεισμού της EASME, εάν ο δικαιούχος υπόκειται σε μία από τις καταστάσεις που περιγράφονται στα Άρθρα 136 και 141 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2018/1046[1]. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. δήλωση προστασίας ιδιωτικού απορρήτου https://ec.europa.eu/info/data-protection-public-procurement-procedures_en.

Η υποβολή μιας πρότασης υπονοεί ότι αποδέχεστε την ως ανωτέρω διάθεση των προσωπικών δεδομένων που περιέχονται στην πρότασή σας. Τα εν λόγω δεδομένα δεν θα χρησιμοποιηθούν με κανέναν άλλον τρόπο ή για κανέναν άλλον σκοπό εκτός από αυτούς που περιγράφονται παραπάνω.

⁸ Financial Transparency System (FTS) - Ευρωπαϊκή Επιτροπή: http://ec.europa.eu/budget/fts/about_en.htm

Βασικά στοιχεία της πρότασης	Λίστα ελέγχου
<p>Προσδιορισμός του προβλήματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Περιγράψτε το πρόβλημα και τις βασικές αιτίες του - Υποδείξτε ποιος επηρεάζεται από το πρόβλημα – διευκρινίστε σε ποιο κοινό στοχεύει το έργο και γιατί έχει επιλεγεί το συγκεκριμένο κοινό - Ελέγξτε εάν η πρόταση ανταποκρίνεται πλήρως και με σαφήνεια στα προαπαιτούμενα της πρόσκλησης LIFE - Ελέγξτε τη βάση δεδομένων στην ιστοσελίδα LIFE ώστε να διευκρινίσετε αν έχουν πραγματοποιηθεί παρόμοια έργα στον ίδιο τομέα και να επιβεβαιώσετε αν μπορούν να εφαρμοστούν παρόμοιες λύσεις στη δική σας πρόταση
<p>Περιγραφή της βάσης αναφοράς – Φόρμα B2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Περιγράψτε με σαφήνεια τις κλιματικές/περιβαλλοντικές θεματικές και τις προκλήσεις ευαισθητοποίησης/επικοινωνίας της υφιστάμενης κατάστασης <u>στο συγκεκριμένο πλαίσιο στόχευσης</u>. - Συμπεριλάβετε ποσοτικά και/ή ποιοτικά δεδομένα αναφοράς, τόσο για τις προκλήσεις από πλευράς δράσης για το κλίμα όσο και τις προκλήσεις ευαισθητοποίησης/επικοινωνίας. - Αναφέρετε την πηγή των δεδομένων σας.
<p>Περιγραφή των στόχων του έργου</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Περιγράψτε τι θα επιτευχθεί από το έργο (αναμενόμενοι αντίκτυποι), από ποιον και πότε. - Συμπληρώστε τον πίνακα Excel δεικτών επίδοσης με τον δείκτη προσδοκώμενου αντίκτυπου και προσθέστε άλλους δείκτες, εφόσον χρειάζεται. - Διευκρινίστε αν/πώς και σε τι έκταση θα διατηρηθούν τα αποτελέσματα μετά το τέλος του έργου.
<p>Περιγραφή των δραστηριοτήτων του έργου</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Περιγράψτε γιατί είναι αναγκαία η δραστηριότητα (είναι κατάλληλη για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων;), τι αφορά η δραστηριότητα, ποιος θα την εκτελέσει και πότε, και ποιοι είναι οι πόροι που απαιτούνται – προϋπολογισμός, ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμός. - Ελέγξτε αν έχετε συμπεριλάβει συγκεκριμένες δράσεις για την αναπαραγωγή και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων του έργου σας. - Περιγράψτε με σαφήνεια τη λογική σχέση ανάμεσα στο πρόβλημα/τα δεδομένα αναφοράς, τις δράσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. - Τα έργα δεν πρέπει να έχουν αρνητικές επιπτώσεις, για παράδειγμα αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα. Κατά περίπτωση, οι αιτούντες μπορούν να εφαρμόσουν μια ολοκληρωμένη ανάλυση κύκλου ζωής (ΑΚΖ) και να τη συμπεριλάβουν στα παραδοτέα του έργου. - Συμπεριλάβετε μια στρατηγική και συναφείς δράσεις ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση και η χρήση των αποτελεσμάτων μετά την ολοκλήρωση του έργου.

2. LIFE Δράση για το Κλίμα

2.1 Τι είναι το LIFE Δράση για το Κλίμα;

Το LIFE Δράση για το Κλίμα έχει ως συγκεκριμένο σκοπό την πλήρωση των ακόλουθων γενικών στόχων, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του Προγράμματος LIFE:

- να συμβάλει στη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με αποδοτικότητα των πόρων και ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος
- να βελτιώσει την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την επιβολή της κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης
- να ευνοήσει και να προάγει την ολοκλήρωση και την ενσωμάτωση κλιματικών στόχων σε άλλες πολιτικές της Ένωσης και στην πρακτική του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
- να υποστηρίξει τη βελτίωση της κλιματικής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, των ΜΚΟ και τοπικών παραγόντων

Τον Οκτώβριο του 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο⁹ θέσπισε το πλαίσιο ευρωπαϊκής πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030, θέτοντας έναν φιλόδοξο εγχώριο στόχο στο σύνολο της οικονομίας για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% ως το 2030, καθώς και στόχους ύψους τουλάχιστον 27% στα θέματα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης. Η Συμφωνία των Παρισίων υποδεικνύει την προσέγγιση της ΕΕ: η εφαρμογή του πλαισίου για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030, όπως συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποτελεί προτεραιότητα, σε συνέχεια της Συμφωνίας των Παρισίων.

Όπως αναφέρεται στον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του Προγράμματος LIFE¹⁰, «απαιτούνται συγκεκριμένες προσεγγίσεις προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ανισόμορφη ενσωμάτωση των στόχων τους στις πρακτικές των κρατών μελών, η άνιση και ανεπαρκής υλοποίηση της νομοθεσίας στα κράτη μέλη καθώς και η ανεπαρκής διάδοση των σχετικών πληροφοριών και προώθηση των στόχων πολιτικής».

Τα έργα στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων οφείλουν να υποστηρίζουν την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα και να προετοιμάζουν την Ευρώπη για τις κλιματικές προκλήσεις των επόμενων ετών. Η «Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μια στραμμένη προς το μέλλον πολιτική για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής»¹¹ και η ανακοίνωση της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2011 με τίτλο «Χάρτης πορείας για τη μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών το 2050» («Χάρτης Πορείας 2050») αναγνώρισαν ότι η δοκιμή νέων προσεγγίσεων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής θα παραμείνει ουσιώδους σημασίας για τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών επιπέδων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η βασική πρωτοβουλία για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη υποστηρίζει τη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με αποδοτικότητα των πόρων και ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, παρέχοντας ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο δράσεων σε πολλούς τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής και της ενέργειας. Επιπλέον, η αποτελεσματική υιοθέτηση της Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (CCA), ως εγκάρσια

⁹ Συμπεράσματα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2014.

¹⁰ Απολογική σκέψη (3) του κανονισμού αριθ. 1293/2013.

¹¹ COM(2015) 80 τελικό.

προτεραιότητα της Ένωσης, είναι επίσης απαραίτητο να διασφαλιστεί όπως αναγνωρίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή»¹². Επιπρόσθετα, η συνολική βελτίωση της διακυβέρνησης, ιδίως μέσω της ευαισθητοποίησης, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών, είναι ουσιώδης προϋπόθεση για την επίτευξη των κλιματικών στόχων.

Συνεπώς, το υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα» **απαιτεί από τα έργα να συμβάλλουν σε έναν** από τους ακόλουθους τρεις τομείς προτεραιότητας:

- Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM),
- Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA), και
- Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Τα έργα οφείλουν να επιλέξουν σε ποιον τομέα προτεραιότητας συνεισφέρουν και να το επισημάνουν στην αίτηση μέσω του eProposal. Συστήνεται, όπου είναι δυνατόν, τα έργα να συνεισφέρουν **σε περισσότερους από έναν από τους εν λόγω τομείς προτεραιότητας**^{13,12}.

Με στόχο τη βελτιστοποίηση της χρήσης των πόρων του Προγράμματος LIFE, πρέπει να ενθαρρύνεται η σύνδεση μεταξύ των δράσεων του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον και των μέτρων μετριασμού της αλλαγής του κλίματος και προσαρμογής σε αυτήν του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα^{14,15} (για παράδειγμα, όπου είναι σχετικό, μεταξύ της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της βιοποικιλότητας· αναφορικά με τα δάση και τα εδάφη, την ανεπάρκεια υδάτων και την ξηρασία, καθώς και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας· των δράσεων εξοικονόμησης CO₂ και ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα· κ.λπ.). Ο Κανονισμός LIFE και η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή επισημαίνουν προσεγγίσεις για την προσαρμογή με βάση το οικοσύστημα. Καθώς η συγκεκριμένη προσέγγιση συνεπάγεται πολλαπλά οφέλη, οι αιτούντες πρέπει να προσδιορίσουν αν η πρόταση είναι προσανατολισμένη από την αρχική της σύλληψη και σχεδιασμό προς την κατεύθυνση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή ή προς την κατεύθυνση της διατήρησης της φύσης, και ακολούθως να υποβάλουν αίτηση στο ανάλογο υποπρόγραμμα του Προγράμματος LIFE. Τέτοια παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνουν προτάσεις σχετικά με την αποκατάσταση τυρφώνα, την επανευθυγράμμιση ακτογραμμής ή την αποκατάσταση πλημμυρικής πεδιάδας ποταμού. Τα έργα σε αστικές περιοχές μπορούν επίσης να προωθήσουν πλεονεκτήματα τόσο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αλλά και για τον μετριασμό της, σε συνδυασμό με περιβαλλοντικές πολιτικές. Τέτοια παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνουν προτάσεις σχετικά με τη θερμομόνωση κτιρίων, τις πράσινες υποδομές και τα μέτρα εξοικονόμησης νερού.

Λύσεις, μέθοδοι και προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί από έργα του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμοστούν σε μεγαλύτερη κλίμακα και να υποστηριχθούν μέσω ιδιωτικών επενδύσεων, άλλων ευρωπαϊκών ή εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων, και χρηματοδοτικών μέσων, κατά περίπτωση.

Τα έργα σε έναν τομέα προτεραιότητας και θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους περιβαλλοντικούς ή κλιματικούς στόχους σε κάποιον άλλον τομέα προτεραιότητας δεν θα χρηματοδοτούνται αν ο αντίκτυπος αυτός δεν περιγράφεται και δεν δικαιολογείται αναλυτικά στην πρόταση και αν τα πιθανά εναλλακτικά μέτρα και τα ενδεχόμενα μέτρα μετριασμού και προσαρμογής δεν έχουν σχεδιαστεί σωστά, εφόσον απαιτείται κάτι τέτοιο.

Η πείρα από προγενέστερα προγράμματα LIFE ανέδειξε την ανάγκη εστίασης των

¹² COM/2013/0216 τελικό.

¹³ Αιτιολογική σκέψη (18) του κανονισμού αριθ. 1293/2013.

¹⁴ Αιτιολογική σκέψη (16) του κανονισμού αριθ. 1293/2013.

¹⁵ Αιτιολογική σκέψη (17) του κανονισμού αριθ. 1293/2013.

προσπαθειών σε συγκεκριμένες περιβαλλοντικές και κλιματικές προτεραιότητες και συγκεκριμένους τομείς δράσης. Αυτές οι θεματικές προτεραιότητες πρέπει να μην είναι εξαντλητικές, προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα στους αιτούντες να υποβάλουν προτάσεις σε άλλους τομείς, καθώς και να ενσωματώνουν νέες ιδέες και να αντιδρούν σε νέες προκλήσεις¹⁶. Σε συμμόρφωση με τον γενικό στόχο του Κανονισμού LIFE, οι αιτήσεις για έργα ενθαρρύνονται ιδιαίτερα να προσανατολίζονται στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων κλιματικών προκλήσεων **σε καθέναν από τους τρεις τομείς προτεραιότητας, οι οποίοι περιγράφονται παρακάτω με τη μορφή τομέων πολιτικής και εργασιών της ΕΕ.**

2.2 Τι είναι τα έργα Δράσης για το Κλίμα;

Σύμφωνα με τον Κανονισμό LIFE, τα έργα *LIFE για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή* πρέπει να είναι πιλοτικά, επίδειξης ή βέλτιστης πρακτικής:

- **«πιλοτικά έργα»:** τα έργα που εφαρμόζουν τεχνική ή μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν ή αλλού, αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές και μπορούν να εφαρμοστούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις. Τα έργα αυτά έχουν στόχο να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα της μεθόδου, να ενημερώσουν άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για τα αποτελέσματα και να ενθαρρύνουν, όπου είναι εφικτό, τη χρήση των τεχνικών και μεθόδων που δοκιμάστηκαν με επιτυχία στο πλαίσιο του έργου.

Σημειώνεται ότι η εφαρμογή μιας δράσης/μεθοδολογίας εδραιωμένης λύσης σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή όπου δεν έχει εφαρμοστεί στο παρελθόν δεν θεωρείται πιλοτική αλλά δραστηριότητα επίδειξης.

- **«έργα επίδειξης»:** τα έργα που θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιπτώσεις. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, τα έργα αυτά πρέπει να είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να επιδείξουν κατά πόσο οι τεχνικές και οι μέθοδοι αποδίδουν στο πλαίσιο του έργου. Ένα επιτυχημένο έργο επίδειξης είναι διαθέσιμο σε όλα τα πιθανά ενδιαφερόμενα μέρη και στοχεύει να τα ενθαρρύνει να χρησιμοποιήσουν τις τεχνικές και μεθόδους που επιδείχθηκαν στο πλαίσιο του έργου. Τα έργα επίδειξης ενδέχεται να έχουν υψηλότερη προστιθέμενη αξία για την ΕΕ αν εφαρμοστούν σε εθνικό ή διακρατικό επίπεδο, αντί σε τοπική κλίμακα.

Όσον αφορά την **κλίμακα επίδειξης**, το έργο οφείλει να υλοποιηθεί σε μια τεχνική κλίμακα που να επιτρέπει την αξιολόγηση της τεχνικής και οικονομικής βιωσιμότητας του προτεινόμενου έργου σε μεγαλύτερη κλίμακα. Η πρόταση πρέπει να δικαιολογεί την επιλογή της συγκεκριμένης κλίμακας για το έργο, υπό το παραπάνω πρίσμα. Ειδικότερα, για έργα που αναπτύσσουν συστήματα λήψης αποφάσεων, εργαλεία σχεδιασμού ή ανάλογης θεματικής, απαιτείται να υπάρχει μια συγκεκριμένη δράση έργου που θα εφαρμόζει το εργαλείο προκειμένου να επιδείξει την τεχνική και

¹⁶ Αιτιολογική σκέψη (36) του κανονισμού αριθ. 1293/2013.

οικονομική του βιωσιμότητα, και να καταστήσει εφικτή **τη σύγκριση με την πρότερη κατάσταση αναφοράς**.

Σημειώνεται ότι η εφαρμογή μιας εδραιωμένης βέλτιστης πρακτικής/μεθοδολογίας σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή όπου δεν έχει εφαρμοστεί στο παρελθόν θεωρείται δραστηριότητα «βέλτιστης πρακτικής».

- **«έργα βέλτιστης πρακτικής»:** έργα που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές και τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβάνοντας υπόψη το συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου. Γίνονται διαθέσιμες προς υιοθέτηση σε όλους τους πιθανούς ενδιαφερόμενους και περιγράφουν πώς μπορεί να γίνει αυτό.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό LIFE, στην κατηγορία *LIFE Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση* ανήκουν τα εξής έργα:

- **«έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης»:** τα έργα που αποσκοπούν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, της διάδοσης πληροφοριών και της ευαισθητοποίησης στους τομείς του υποπρογράμματος Περιβάλλον και Δράση για το κλίμα. Οφείλουν ειδικά να εξυπηρετούν έναν ή περισσότερους από τους γενικούς στόχους του τομέα προτεραιότητας Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI), σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού LIFE. Έργα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της κλιματικής διακυβέρνησης και της οικοδόμησης δυναμικού ενθαρρύνονται έντονα.

Όλα τα έργα οφείλουν να συμβάλλουν στους γενικούς στόχους του Προγράμματος LIFE σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού LIFE. Αυτό σημαίνει ότι τα κλιματικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει το έργο πρέπει να έχουν μία στοχευμένη εφαρμογή και έναν δυνητικό αντίκτυπο προς την επίτευξη μιας κοινωνίας χαμηλών εκπομπών και ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή και/ή την ενσωμάτωση κλιματικών στόχων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και η ενεργή διάδοση των κύριων αποτελεσμάτων και/ή διδαγμάτων του έργου πρέπει να αποτελούν ουσιαστικό τμήμα του έργου και των επόμενων δράσεών του.

2.3 Τομέας προτεραιότητας: Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής

2.3.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι

Ο Κανονισμός LIFE επισημαίνει ότι για τη συμβολή στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, ο τομέας προτεραιότητας του Μετριασμού της Κλιματικής Αλλαγής περιλαμβάνει πιο συγκεκριμένα τους ακόλουθους ειδικούς στόχους¹⁷.

- τη συμβολή στην υλοποίηση και ανάπτυξη της πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης σε όλους τους τομείς πολιτικής, κυρίως μέσω της ανάπτυξης, δοκιμής και επίδειξης προσεγγίσεων πολιτικής και διαχείρισης, βέλτιστων πρακτικών και λύσεων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.
- τη βελτίωση της γνωστικής βάσης για την ανάπτυξη, εκτίμηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και υλοποίηση αποτελεσματικών δράσεων και μέτρων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, και την ενίσχυση της δυνατότητας πρακτικής εφαρμογής αυτών

¹⁷ Άρθρο 14 του Κανονισμού LIFE (ΕΕ) αριθ. 1293/2013.

των γνώσεων.

- τη διευκόλυνση της ανάπτυξης και υλοποίησης ολοκληρωμένων προσεγγίσεων, λόγω χάρη για στρατηγικές και έργα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- τη συμβολή στην ανάπτυξη και επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών, συστημάτων, μεθόδων και μέσων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής τα οποία προσφέρονται για αναπαραγωγή, μεταφορά και ενσωμάτωση.

2.3.2 Σύνδεση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα

Τα έργα στο πλαίσιο του τομέα προτεραιότητας Μετριασμού της Κλιματικής Αλλαγής πρέπει να συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών και στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% ως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, καθώς και τους στόχους συνεισφοράς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 27% σε σύγκριση με το σενάριο συνήθους πρακτικής.

Η πολιτική και η νομοθεσία της Ένωσης για το κλίμα με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου επικεντρώνονται ειδικότερα στα εξής θέματα:

- την ανανεώσιμη ενέργεια
- την ενεργειακή αποδοτικότητα
- το σύστημα εμπορίας εκπομπών
- τη βιομηχανική παραγωγή υψηλής κατανάλωσης ενέργειας και εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου
- τις χρήσεις γης, τη γεωργία και τη δασοκομία
- τη διατήρηση και την ενίσχυση των φυσικών καταβροθών άνθρακα
- τις μεταφορές και τα καύσιμα
- τα φθοριούχα αέρια και τις ουσίες που καταστρέφουν το όζον
- τη δέσμευση και χρήση άνθρακα
- τη δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα¹⁸
- τις προσπάθειες κρατών μελών και περιφερειακών/τοπικών αρχών για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων για τα αέρια θερμοκηπίου

2.3.3 Τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής και σχετικοί τομείς εργασιών για την πρόσκληση του 2019

¹⁸ Η κατασκευή υποδομών για τη δέσμευση και αποθήκευση άνθρακα θεωρείται ότι υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE και υποστηρίζεται από άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα (για παράδειγμα, η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» για τους αγωγούς μεταφοράς CO₂ ή το ταμείο καινοτομίας).

Σύμφωνα με το Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020¹⁹, οι **τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής** είναι οι ακόλουθοι:

1. Προσπάθειες των κρατών μελών και των περιφερειακών/τοπικών αρχών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ αλλά καλύπτονται από την Απόφαση για τον επιμερισμό των προσπαθειών (ΕΕ 406/2009) και την μεταγενέστερη νομοθεσία²⁰: μεταφορές και καύσιμα, γεωργία, κατασκευές (π.χ. ενεργειακή απόδοση των κτιρίων), χρήσεις γης, αλλαγή χρήσεων γης και δασοκομία.
2. Ανάπτυξη και εφαρμογή της λογιστικής καταγραφής των αερίων θερμοκηπίου και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των χρήσεων γης.
3. Ανάπτυξη πρακτικών διαχείρισης της γης που έχουν αντίκτυπο στις εκπομπές και τις απορροφήσεις των εκπομπών.
4. Δράσεις που βελτιώνουν τη λειτουργία του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών και που έχουν αντίκτυπο στην ενεργοβόρο βιομηχανική παραγωγή με υψηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.
5. Φθοριούχα αέρια και ουσίες που καταστρέφουν το όζον.
6. Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων από τις αρχές σχετικά με τα αέρια του θερμοκηπίου.

Τομείς πολιτικής 1, 2 και 3 και σχετικοί τομείς εργασιών:

1. Προσπάθειες των κρατών μελών και των περιφερειακών/τοπικών αρχών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ) αλλά καλύπτονται από την απόφαση επιμερισμού των προσπαθειών (ΕΕ 406/2009) και την μεταγενέστερη νομοθεσία²¹: μεταφορές και καύσιμα, γεωργία, κατασκευές (π.χ. ενεργειακή απόδοση των κτιρίων), χρήσεις γης, αλλαγή των χρήσεων γης και δασοκομία.
2. Ανάπτυξη και εφαρμογή της λογιστικής καταγραφής των αερίων θερμοκηπίου και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των χρήσεων γης.
3. Ανάπτυξη πρακτικών διαχείρισης της γης που έχουν αντίκτυπο στις εκπομπές και τις απορροφήσεις των εκπομπών.

Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησαν το 2018 τη νομοθεσία για το κλίμα που θα ορίζει πώς η ΕΕ θα εκπληρώσει τη δέσμευσή της στο πλαίσιο της Συμφωνίας των Παρισίων για μείωση των εκπομπών κατά 40% στους τομείς εκτός ΣΕΔΕ έως το 2030. Η συγκεκριμένη νομοθεσία θα τεθεί σε ισχύ το 2021. Ο αγροτικός τομέας καλύπτεται άμεσα από τον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών (ΕΕ) 2018/842 και τον κανονισμό για τις χρήσεις γης, τις αλλαγές χρήσεων γης και τη δασοκομία (ΧΓΑΧΓΔ) (ΕΕ) 2018/841. Ο κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών θέτει τους στόχους των κρατών μελών για τον περιορισμό των εκπομπών σε τομείς εκτός ΣΕΔΕ, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών

¹⁹ Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής (ΕΕ) 2018/210 της 12ης Φεβρουαρίου 2018 σχετικά με την έγκριση του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020.

²⁰ Κανονισμός Επιμερισμού των Προσπαθειών (ΕΕ) 2018/842 και Κανονισμός ΧΓΑΧΓΔ (2018/841).

²¹ Κανονισμός Επιμερισμού των Προσπαθειών (ΕΕ) 2018/842 και Κανονισμός ΧΓΑΧΓΔ (2018/841).

και καυσίμων, των κτιρίων και της γεωργίας. Η εν λόγω νομοθεσία καλύπτει τις εκπομπές μεθανίου και οξειδίου του αζώτου που αποτελούν συνέπεια των γεωργικών δραστηριοτήτων (χρήση λιπασμάτων, κτηνοτροφία, διαχείριση κοπριάς και άλλα). Εκτός αυτού, ο κανονισμός για τις χρήσεις γης, τις αλλαγές χρήσεων γης και τη δασοπονία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η ποσότητα των αερίων θερμοκηπίου που απορροφά ο τομέας ΧΓΑΧΓΔ είναι τουλάχιστον ισοδύναμη με εκείνη που εκπέμπεται. Επιπλέον, η πρόταση για την μελλοντική Κοινή Αγροτική Πολιτική που υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2018 υπογραμμίζει ως έναν από τους κύριους στόχους της την συμβολή στους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους της ΕΕ.

Βασική πρόκληση στον τομέα χρήσεων γης είναι η παροχή κινήτρων για μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι τα ευρωπαϊκά τοπία (δάση, εδάφη και αγροτικές εκτάσεις) συμβάλλουν στους στόχους της Συμφωνίας των Παρισίων. Τα μέτρα αυτά πρέπει να εφαρμοστούν με τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων, και να επιδιώκουν την επίτευξη ισορροπίας ανάμεσα στις ανθρωπογενείς εκπομπές και τις απορροφήσεις μέχρι το 2050, ενώ παράλληλα θα προστατεύουν και θα ενισχύουν τόσο τις επίγειες καταβόθρες (δέσμευση άνθρακα) όσο και τις δεξαμενές (αποθήκευση άνθρακα). Για τον σκοπό αυτό, οι καινοτόμες λύσεις χρειάζεται να ελεγχθούν και να εφαρμοστούν λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τη δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς τους σε διαφορετικές περιοχές και κράτη μέλη.

Το Πρόγραμμα LIFE θα στηρίξει επίσης έργα τα οποία ενισχύουν τον ρόλο μετριασμού εκπομπών που έχουν οι υγροτόποι και οι τυρφώνες και αντιμετωπίζουν τα προβλήματα κλιματικής αλλαγής που προκύπτουν από την **υποβάθμιση του εδάφους** με τις διάφορες μορφές που λαμβάνει αυτή. Τέλος, σε ένα έργο είναι δυνατόν να ενταχθούν δράσεις προώθησης της διαδοχικής χρήσης υλικών ξυλείας, προκειμένου να αναδειχθεί η αξία των προϊόντων υλοτομίας τόσο ως μέσα αποθήκευσης άνθρακα όσο και ως υποκατάστατα πιο ρυπογόνων υλικών με βάση τα ορυκτά καύσιμα (βιοοικονομία). Τέτοιου είδους μέτρα για τις χρήσεις γης συμβάλλουν στην οικοδόμηση μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Οι προτάσεις πρέπει να συμπεριλαμβάνουν ορθές πρακτικές που είναι δυνατόν **να αναπαραχθούν και να μεταφερθούν σε άλλες περιφέρειες και Κράτη Μέλη**, και εστιάζουν σε **συνέργειες μεταξύ περιβαλλοντικών και κλιματικών δράσεων που σχετίζονται με τη γεωργία, τα δάση και τα εδάφη, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων παρακολούθησής τους.**

Τα έργα που σχετίζονται με έναν ή περισσότερους από τους τομείς πολιτικής υπ' αριθμόν 1, 2 ή 3 οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τους **συγκεκριμένους τομείς εργασιών της ΕΕ που αναγράφονται παρακάτω:**

Χρήσεις γης

Νέες, καινοτόμες και οικονομικά αποδοτικές τεχνικές διαχείρισης του τοπίου και της γης για τη βελτίωση της εφαρμογής μέτρων μετριασμού, όπως:

- Μείωση των εκπομπών CH₄ από τον κλάδο της κτηνοτροφίας (π.χ. τεχνολογίες ζωοτροφικών προσθέτων, ακρίβεια και πολυφασική σίτιση ζώων, καλύτερη γονιδιωματική των ζώων, σχεδιασμός ευημερίας των ζώων).
- Μείωση των εκπομπών N₂O από τη χρήση λιπασμάτων (π.χ. υποστήριξη της υιοθέτησης σύγχρονων τεχνικών λιπασμάτων, βελτίωση της απόδοσης της χρήσης/ της τεχνολογίας εφαρμογής αζωτούχων λιπασμάτων, εργαλεία ελέγχου άνθρακα).

- Μείωση των εκπομπών CO₂ από τις χρήσεις γης και την αλλαγή χρήσεων γης (π.χ. τεχνικές διαχείρισης της γης όπως η καλλιέργεια με ή χωρίς άροση, διαχείριση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών, πρόληψη της συμπίεσης του εδάφους, ηλιακοί αποξηραντές ζωοτροφών, εργαλεία ελέγχου άνθρακα).
- Βελτίωση των απορροφήσεων CO₂ από τις χρήσεις γης και την αλλαγή χρήσεων γης (π.χ. εναλλαγή καλλιεργειών, ενδιάμεσες καλλιέργειες, πολυετείς ενεργειακές καλλιέργειες, γεωργοδασοκομικά συστήματα, αποκατάσταση υποβαθμισμένων εκτάσεων).
- Διαχείριση υγροτόπων και τυρφώνων (π.χ. αποτροπή της αποστράγγισης ή κίνητρα για την επανύγρανση υγροτόπων, αποτροπή περαιτέρω αποστράγγισης και πυρκαγιών σε τυρφώνες, κίνητρα για την αποκατάσταση ελωδών εκτάσεων, επανύγρανση υγροτόπων, προώθηση φιλικών προς το κλίμα μορφών διαχείρισης τυρφώνα, ιδίως μετά την εκμετάλλευσή).

Αειφόρος διαχείριση των δασών και διαδοχική χρήση στερεής βιομάζας

- Ανάπτυξη και προώθηση αποτελεσματικών και κλιματικά έξυπνων δραστηριοτήτων δασοκομίας στα ακόλουθα θέματα:
 - Δάσωση και αναδάσωση.
 - Αποκατάσταση δασών.
 - Διατήρηση του άνθρακα στα δάση.
 - Ενίσχυση της διαχείρισης των δασών, συμπεριλαμβανομένης της φροντίδας και της αραίωσης, και της διατήρησης του εδάφους.
- Αποτελεσματική μετατροπή της στερεής βιομάζας σε μακροπρόθεσμη αποθήκη άνθρακα και πηγές ανανεώσιμης ενέργειας, προωθώντας τις αρχές της διαδοχικής χρήσης της βιομάζας και την υποκατάσταση των ορυκτών υλικών από υλικά με βιολογική βάση.

Τομέας πολιτικής 4 και σχετικοί τομείς εργασιών:

4. Δράσεις που βελτιώνουν τη λειτουργία του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών και της βιομηχανικής παραγωγής με μεγάλο ενεργειακό αντίκτυπο και υψηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίζονται στο πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια της ΕΕ με ορίζοντα το 2030 και να μπορέσουμε να συνεισφέρουμε στην υλοποίηση των χαρτών πορείας προς μια οικονομία χαμηλών επιπέδων εκπομπών άνθρακα το 2050, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις σε μονάδες βιομηχανικής καινοτομίας και επίδειξης. Σε αυτό το πλαίσιο, το Πρόγραμμα LIFE στηρίζει την ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων προηγμένης παραγωγής και επεξεργασίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Οι λύσεις αυτές είναι απαραίτητες προκειμένου οι βιομηχανίες της ΕΕ να παραμείνουν ανταγωνιστικές, με παράλληλη διασφάλιση της επίτευξης των κλιματικών στόχων.

Οι προτάσεις πρέπει να επικεντρώνονται και να στοχεύουν στους συγκεκριμένους τομείς εργασιών που αφορούν τις **ενεργοβόρες βιομηχανίες** και κυρίως (αλλά όχι αποκλειστικά) τις βιομηχανίες εκείνες που ενδέχεται να είναι εκτεθειμένες σε **σημαντικό κίνδυνο διαρροής άνθρακα**.

Ως εκ τούτου, θα δοθεί προτεραιότητα σε έργα τα οποία επικεντρώνονται στην ανάπτυξη και την επίδειξη καινοτόμων και οικονομικά αποδοτικών τεχνολογιών και διαδικασιών, με στόχο τη μείωση της έντασης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΑτΘ)²² από τις βιομηχανίες παραγωγής και επεξεργασίας.

Οι αιτούντες σε αυτή την κατηγορία έργων καλούνται να εξετάσουν τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:

- **Οι προτάσεις που αφορούν ενεργοβόρες βιομηχανίες πρέπει να επικεντρώνονται στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση καινοτόμων λύσεων**, κυρίως μέσω προγραμμάτων επίδειξης με μακροπρόθεσμο αντίκτυπο, συμπεριλαμβανομένων των έργων που πραγματοποιούνται σε πραγματικό περιβάλλον βιομηχανίας. Τα έργα πρέπει να παρέχουν οικονομικά βιώσιμες λύσεις, διαδικασίες και τεχνολογίες, ή νέες πρώτες ύλες ή προϊόντα, που επιτρέπουν σημαντική μείωση σε συγκεκριμένης έντασης εκπομπές ΑτΘ²³. Η μείωση των εκπομπών ΑτΘ δεν πρέπει να προκύπτει αποκλειστικά από την αλλαγή καυσίμου.
- **Οι δραστηριότητες αναμένεται να ξεκινούν από επίπεδα Τεχνολογικής Ετοιμότητας βαθμίδας 4-5 και να στοχεύουν σε επίπεδα βαθμίδας 8-9.** Οι αιτούντες μπορούν να προτείνουν προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως την ανάπτυξη στρατηγικών και τη διενέργεια μελετών πρωταρχικής σκοπιμότητας σε καινοτόμες λύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εργασίες αυτές χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν κατά την διάρκεια του έργου. Τον κύριο λόγο στις δραστηριότητες αναμένεται να έχουν οι βιομηχανίες, με στήριξη από συνεργάτες και παρόχους τεχνολογίας.
- Οι προτάσεις **μπορούν να αφορούν μια ποικιλία τεχνολογικών λύσεων και διαδικασιών** με δυνατότητες ευρείας εφαρμογής ή να συνδυάζουν διαφορετικές τεχνολογίες και διαδικασίες σε πολλούς κλάδους. Η συνεργασία ανάμεσα στους διάφορους βιομηχανικούς κλάδους ενθαρρύνεται, και οι αιτούντες οφείλουν, όποτε αυτό είναι δυνατόν, να επιδιώκουν συνέργειες, συμπεριλαμβανομένων δυνατοτήτων χρηματοδότησης από σχετικά εθνικά/περιφερειακά προγράμματα έρευνας, καινοτομίας ή κλίματος και/ή συσσωρευτική χρηματοδότηση.
- Μια ειδική δράση πρέπει να αναφέρεται στο ζήτημα της μεταφοράς των νέων τεχνολογιών, διαδικασιών ή προϊόντων εντός του κλάδου και ενδεχομένως και σε άλλους κλάδους. Αναμένεται ότι τα προγράμματα αυτά μεταφέρουν λύσεις και τεχνολογίες ή ενισχύουν την καινοτομία αυτών που παρέχουν υλικά στις ενεργοβόρες βιομηχανίες.
- Τα έργα οφείλουν να ενισχύουν την ηγετική βιομηχανική θέση της Ευρώπης στον τομέα προηγμένης παραγωγής και επεξεργασίας, και την απασχόληση ειδικά στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, και να δημιουργούν νέες ευκαιρίες αγοράς στον συγκεκριμένο τομέα.

²² Λόγος μεταξύ των άμεσων εκπομπών ΑτΘ προς τις μονάδες παραγωγής μιας δραστηριότητας.

²³ Οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές προσδιορίζονται στα σχετικά Έντυπα Αναφοράς Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών (Best Available Techniques) και συμμορφώνονται προς τους δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης που περιλαμβάνονται στην «απόφαση για τους δείκτες αναφοράς» – Benchmarking Decision. <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference>

5. Φθοριούχα αέρια και ουσίες που καταστρέφουν το όζον

Οι υδροφθοράνθρακες (HFC) και άλλα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου δεν καταστρέφουν το στρώμα του όζοντος, ωστόσο είναι αέρια με υψηλό δυναμικό υπερθέρμανσης του πλανήτη (Global Warming Potential – GWP), επομένως η χρήση τους χρειάζεται να περιοριστεί δραματικά. Για τον λόγο αυτόν, ο κανονισμός της ΕΕ Αριθ. 517/2014 αναφορικά με τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου περιλαμβάνει την αποκαλούμενη σταδιακή μείωση των HFC σχεδόν κατά 80% μέχρι το 2030. Το 2016, στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ επετεύχθη επίσης συμφωνία για τη σταδιακή κατάργηση των HFC σε παγκόσμιο επίπεδο («τροποποίηση του Κιγκάλι»). Συνεπώς, σε γενικές γραμμές, τα έργα θα συμβάλλουν στην εφαρμογή της τροποποίησης του Κιγκάλι, καθώς και του κανονισμού της ΕΕ για την μείωση της χρήσης των φθοριούχων αερίων του θερμοκηπίου.

Στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το 2019, τα έργα που ανήκουν σε αυτόν τον τομέα πολιτικής οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τα ζητήματα των παρακάτω τομέων εργασιών:

- **Διαθεσιμότητα κατάλληλων εναλλακτικών για τα φθοριούχα αέρια:** Αν και στους περισσότερους τομείς χρήσης HFC προσφέρονται πλέον εναλλακτικές, υπάρχουν ωστόσο ορισμένοι τομείς εφαρμογής στους οποίους εξακολουθεί να υπάρχει επείγουσα ανάγκη για περαιτέρω καινοτομία και/ή για επίδειξη της καταλληλότητας (ασφάλεια, κόστος, ενεργειακή απόδοση, εφαρμοσιμότητα) της χρήσης εναλλακτικών φιλικών προς το κλίμα. Άλλα φθοριούχα αέρια, όπως το εξαφθοριούχο θείο (SF₆), το τριφθοριούχο άζωτο (NF₃) και οι υπερφθοράνθρακες (PFC), έχουν την ιδιαίτερα υψηλές ιδιότητες υπερθέρμανσης (έως 23.000 φορές περισσότερο από το CO₂), επομένως η αναζήτηση κατάλληλων εναλλακτικών για τη χρήση τους αποτελεί υψηλή προτεραιότητα.

Τα έργα επίδειξης, τα πιλοτικά έργα ή τα έργα βέλτιστων πρακτικών που επιδεικνύουν τη χρήση εναλλακτικών των φθοριούχων αερίων με χαμηλό δυναμικό υπερθέρμανσης του πλανήτη (GWP), πρέπει να δοκιμαστούν ιδιαίτερα στους ακόλουθους τομείς:

- Δοσιμετρικές συσκευές εισπνοής (MDI ή σπρέι για το άσθμα).
- Εξοπλισμός κλιματισμού και ψύξης για υψηλές εξωτερικές θερμοκρασίες.
- Κύκλοι Rankine με οργανικό ρευστό (ORC).
- Αντλίες θερμότητας.
- Ειδικής κατηγορίας εφαρμογές σε τομείς όπου δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμες εναλλακτικές για τα HFC.
- Βελτίωση σχεδίασης συστημάτων για την αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με την αναφλεξιμότητα και την πίεση ώστε να ευνοηθεί η χρήση φυσικών ψυκτικών μέσων (π.χ. CO₂ κ.λπ.) για κάθε είδους εξοπλισμό που χρησιμοποιεί φθοριούχα αέρια.
- Χρήση εξαφθοριούχου θείου (SF₆) στους ηλεκτρικούς διακόπτες, ειδικότερα πρωτεύουσας μέσης τάσης, αλλά και υψηλής τάσης.
- Φθοριούχα αέρια (SF₆, NF₃, PFC κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται σε διεργασίες κατασκευής όπως αυτές της βιομηχανίας ηλεκτρονικών (ημιαγωγοί, φωτοβολταϊκά) και σε άλλες χρήσεις με εκπομπές (αεροσκάφη, βιομηχανικές

διεργασίες κ.λπ.).

- **Υποστήριξη της αξιοποίησης και της ανακύκλωσης των φθοριούχων θερμοκηπικών αερίων:** Στο τέλος ζωής του εξοπλισμού/ των προϊόντων που χρησιμοποιούν φθοριούχα θερμοκηπικά αέρια είναι σημαντικό αυτά τα αέρια να ανακτώνται αποδοτικά και κατά προτίμηση ανακυκλώνονται ή να αξιοποιούνται για επαναχρησιμοποίηση κατά την συντήρηση υπάρχοντος ή την πλήρωση νέου εξοπλισμού. Ζητούνται έργα επίδειξης ή βέλτιστων πρακτικών που υποστηρίζουν και διασφαλίζουν μία αποδοτική αξιοποίηση και ανακύκλωση των φθοριούχων αερίων, ιδιαίτερα για μίγματα υδροφθορανθράκων.
- **Αναίρεση εμποδίων που θέτουν τα πρότυπα:** Ένα άλλο σημαντικό εμπόδιο στη χρήση εναλλακτικών των φθοριούχων αερίων, φιλικών προς το κλίμα, είναι τα πρότυπα στον τομέα της ψύξης και του κλιματισμού. Το γεγονός ότι οι θεσμοί που ορίζουν τα σχετικά πρότυπα δεν διαθέτουν ανάλογη πληροφόρηση για τις διαδικασίες διαχείρισης και ελαχιστοποίησης κινδύνου στα εύφλεκτα ψυκτικά μέσα, συγκεκριμένα τους υδρογονάνθρακες, δημιουργεί ένα σημαντικό κενό.

Τα πιλοτικά έργα, τα έργα επίδειξης και τα έργα βέλτιστων πρακτικών πρέπει να παρουσιάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι κίνδυνοι από εύφλεκτα ψυκτικά μέσα, και ειδικά από τους υδρογονάνθρακες, ελαχιστοποιούνται μέσω της σχεδίασης και χρήσης εξοπλισμού που έχει ως στόχο τη μεγιστοποίηση της ποσότητας φόρτισης του ψυκτικού μέσου χωρίς να διακυβεύεται η ασφάλεια. Η ελαχιστοποίηση των κινδύνων είναι απαραίτητο να καθοδηγείται από αντικειμενικά δεδομένα. Ζητείται ιδιαίτερα η ανάπτυξη επιπλέον τεχνικών προδιαγραφών για την εγκατάσταση και λειτουργία εύφλεκτων εναλλακτικών, ιδιαίτερα υδρογονανθράκων, σε σχετικά πρότυπα για τεχνολογίες ψύξης και κλιματισμού, τα οποία να υποστηρίζουν την τρέχουσα διαδικασία καθορισμού προτύπων. Αυτό μπορεί να εμπλέκει τον συνδυασμό υπάρχουσας σχετικής πληροφορίας με νέες συμπληρωματικές μελέτες στο εργαστήριο και το πεδίο, για την υποστήριξη των διαδικασιών καθορισμού των προτύπων και της εργασίας των υφιστάμενων επιτροπών καθορισμού προτύπων.

6. Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων από τις αρχές σχετικά με τα αέρια του θερμοκηπίου

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για το 2019 δεν προβλέπονται συγκεκριμένοι τομείς εργασιών για αυτόν τον τομέα πολιτικής.

2.4 Τομέας προτεραιότητας: Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)

2.4.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι

Με σκοπό την υποστήριξη των προσπαθειών που οδηγούν σε αυξημένη ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, ο τομέας προτεραιότητας Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA) περιλαμβάνει συγκεκριμένα τους ακόλουθους ειδικούς στόχους, όπως ορίζονται στο άρθρο 15 του Κανονισμού LIFE:

- Τη συμβολή στην ανάπτυξη και υλοποίηση της πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης της διάστασης της προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής σε όλους τους τομείς πολιτικής, κυρίως μέσω της ανάπτυξης, δοκιμής και επίδειξης προσεγγίσεων πολιτικής ή διαχείρισης, βέλτιστων πρακτικών και λύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων, όπου αρμόζει, οικοσυστημικών προσεγγίσεων.
- Τη βελτίωση της γνωστικής βάσης για την ανάπτυξη, εκτίμηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και υλοποίηση αποτελεσματικών δράσεων και μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, δίνοντας προτεραιότητα, όπου αρμόζει, σε όσες εφαρμόζουν οικοσυστημικές προσεγγίσεις, και την ενίσχυση της δυνατότητας πρακτικής εφαρμογής αυτών των γνώσεων.
- Τη διευκόλυνση της ανάπτυξης και υλοποίησης ολοκληρωμένων προσεγγίσεων, λόγω χάρη για στρατηγικές και έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, με προτεραιότητα, όπου αρμόζει, στις οικοσυστημικές προσεγγίσεις.
- Τη συμβολή στην ανάπτυξη και επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών, συστημάτων, μεθόδων και εργαλείων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή τα οποία προσφέρονται για αναπαραγωγή, μεταφορά και ενσωμάτωση της έννοιας της κλιματικής αλλαγής.

2.4.2 Σύνδεση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα

Η κλιματική αλλαγή επιφέρει διάφορες επιπτώσεις στην υγεία μας, τα οικοσυστήματα και την οικονομία, συχνά σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες όπως η αλλαγή της χρήσης γης. Πολλοί οικονομικοί κλάδοι εξαρτώνται άμεσα από τις κλιματικές συνθήκες και αντιμετωπίζουν ήδη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε τομείς όπως η γεωργία, η δασοκομία, ο θερινός ή ο χειμερινός τουρισμός, η υγεία και η αλιεία. Σημαντικοί οργανισμοί κοινής ωφέλειας, όπως οι πάροχοι ενέργειας και νερού, επηρεάζονται επίσης. Τα οικοσυστήματα και οι υπηρεσίες που αυτά παρέχουν δέχονται πλήγμα από τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η οποία επιταχύνει την υποβάθμιση της βιοποικιλότητας και μειώνει την ικανότητά τους να αποφορτίζουν τα ακραία φυσικά φαινόμενα.

Η **στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**²⁴, η οποία εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2013, παρέχει ένα πλαίσιο και μηχανισμούς για τη βελτίωση της ετοιμότητας της ΕΕ απέναντι στις τρέχουσες και τις μελλοντικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Αναγνωρίζει ότι η καλύτερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας Ευρώπης ανθεκτικής στην αλλαγή του κλίματος. Η εφαρμογή πολιτικών

²⁴Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή [COM(2013) 2016 τελικό].

προσαρμογής σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και παγκοσμίως αυξάνεται σταδιακά, με την υποστήριξη της **Συμφωνίας των Παρισίων**. Η Συμφωνία καθορίζει ένα παγκόσμιο σχέδιο δράσης για την αποφυγή επικίνδυνων κλιματικών αλλαγών περιορίζοντας την υπερθέρμανση του πλανήτη σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από 2 °C. Όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, οι κυβερνήσεις συμφώνησαν να ενισχύσουν την ικανότητα των κοινωνιών να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Οι στόχοι και οι προτεραιότητες χρηματοδότησης δράσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή προσδιορίζονται στο έγγραφο **Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**, καθώς και στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020.

2.4.3 Τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής και σχετικοί τομείς εργασιών για την πρόσκληση του 2019

Ενθαρρύνεται η υποβολή προτάσεων στους ακόλουθους τομείς πολιτικής:

1. Προσαρμογή αστικών περιοχών και χωρικός σχεδιασμός που περιορίζει τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή.
2. Ανθεκτικότητα των υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του δικτύου γαλάζιας-πράσινης υποδομής και της εφαρμογής βασιζόμενων στα οικοσυστήματα προσεγγίσεων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
3. Βιώσιμη διαχείριση των υδάτων σε επιρρεπείς στην ξηρασία περιοχές και διαχείριση πλημμυρών και παράκτιων ζωνών.
4. Ανθεκτικότητα των τομέων της γεωργίας, της δασοκομίας και του τουρισμού, μεταξύ άλλων και σε νησιωτικές και ορεινές περιοχές.
5. Στήριξη των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ²⁵: ετοιμότητα για ακραία καιρικά φαινόμενα, κυρίως στις παράκτιες περιοχές.

Όσον αφορά τον τομέα προτεραιότητας της προσαρμογής, οι προτάσεις οφείλουν να στηρίζουν την υλοποίηση στρατηγικών προσαρμογής, με έμφαση σε διάφορους βασικούς τομείς με προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εφαρμογών σε περιφερειακό ή διασυνοριακό επίπεδο, και μέσω προσαρμογής που βασίζεται στα οικοσυστήματα, κατά περίπτωση. Τα έργα πρέπει να διαθέτουν δυναμικό επίδειξης και μεταφοράς των αποτελεσμάτων και πρέπει να αφορούν την προώθηση καινοτόμων λύσεων προσαρμογής, ειδικότερα μέσω της κινητοποίησης του ιδιωτικού τομέα και, κατά περίπτωση, μέσω της πρωτοβουλίας των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια (Covenant of Mayors for Climate and Energy). Τα έργα πρέπει επίσης να προωθούν τις συνέργειες μεταξύ της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και του μετριασμού των συνεπειών της, καθώς και την μείωση του κινδύνου καταστροφών.

Ειδικότερα, η πολιτική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δύναται να υποστηριχθεί από εφαρμογές στους ακόλουθους τομείς πολιτικής:

1) Προσαρμογή αστικών περιοχών και χωρικός σχεδιασμός που περιορίζει τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή

Η προσαρμογή αστικών περιοχών αποτελεί μία από τις δράσεις προτεραιότητας της

²⁵ Καναρίοι Νήσοι, Ρεϋνιόν, Γουαδελούπη, Μαρτινίκα, Μαδέρα, Γαλλική Γουιάνα, Αζόρες, Μαγιότ και Άγιος Μαρτίνος

Στρατηγικής της ΕΕ για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε το νέο Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια τον Οκτώβριο του 2015, με βάση τις πρωτοβουλίες «Σύμφωνο των Δημάρχων» του 2008 και «Δήμαρχοι για την προσαρμογή» (Mayors Adapt) του 2014. Το νέο Σύμφωνο ενημερώνει, κινητοποιεί και υποστηρίζει τις πόλεις ώστε να αναλάβουν δράση για τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αλλά και την πρόσβαση σε καθαρή και οικονομικά προσιτή ενέργεια. Οι υπογράφωντες δεσμεύονται να αναλάβουν δράσεις προκειμένου να στηρίξουν την υλοποίηση του στόχου της ΕΕ για μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% έως το 2030, και να διεξαγάγουν πλήρη αξιολόγηση κινδύνων και ευπάθειας, καθώς και σχεδίου δράσης προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Οι προτάσεις έργων στο πλαίσιο αυτού του τομέα πολιτικής χρειάζεται να επικεντρωθούν στην προσαρμογή απέναντι στην κλιματική αλλαγή και στον μετριασμό αυτής, καθώς και στους στόχους διατήρησης της φύσης και της βιοποικιλότητας στις αστικές περιοχές.

Τα έργα που ανήκουν στον τομέα πολιτικής 1 οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τα ζητήματα των παρακάτω τομέων εργασιών:

- Ανάπτυξη και εφαρμογή πρωτοβουλιών προσαρμογής, ιδανικά ακολουθώντας μια προσέγγιση ενσωμάτωσης μέτρων μετριασμού μέσω του Συμφώνου των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης και λειτουργίας συνεργασιών με τοπικές, περιφερειακές και/ή εθνικές αρχές, και την συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών, όπου χρειάζεται.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών προσαρμογής σε αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των **τομέων υδάτων, ενέργειας και κατασκευών**, και λύσεων που αφορούν την υγεία και την ευημερία.
- Σύναψη **εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιου-ιδιωτικού τομέα** για την κινητοποίηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και της χρηματοδότησης από μέρος του σε μέτρα προσαρμογής, μεταξύ άλλων μέσω της ενσωμάτωσης ασφαλιστικών λύσεων.

2) Ανθεκτικότητα των υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του δικτύου γαλάζιας-πράσινης υποδομής και της εφαρμογής βασιζόμενων στα οικοσυστήματα προσεγγίσεων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Η στρατηγική προσαρμογής της ΕΕ περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών. Τα έργα που υπάγονται στον τομέα πολιτικής αριθ. 2 μπορούν να επικεντρωθούν στην προστασία των υποδομών από την κλιματική αλλαγή, σε τομείς όπως η ενέργεια, οι μεταφορές ή η κοινωνική στέγαση – για παράδειγμα μέσω της εφαρμογής προτύπων και κανονισμών δόμησης ή μέσω της παρακολούθησης της απόδοσης των υποδομών. Τα έργα μπορούν επίσης να επικεντρωθούν στην εφαρμογή του δικτύου γαλάζιας-πράσινης υποδομής και της εφαρμογής βασιζόμενων στα οικοσυστήματα προσεγγίσεων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης και ανάπτυξης πράσινων υποδομών.

Τα έργα που ανήκουν στον τομέα πολιτικής 2 οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τα ζητήματα των παρακάτω τομέων εργασιών:

- Εκτίμηση της τρωτότητας και ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε δημόσιες υποδομές, π.χ. δίκτυα μεταφορών, ασφάλεια, υποδομές υγείας, διαχείριση νερού και αποβλήτων.

3) Βιώσιμη διαχείριση των υδάτων σε επιρρεπείς στην ξηρασία περιοχές και διαχείριση πλημμυρών και παράκτιων ζωνών

Τα έργα που ανήκουν στον τομέα πολιτικής αρ. 3 οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τα ζητήματα των παρακάτω τομέων εργασιών:

- Διασυνοριακή διαχείριση για τις πλημμύρες, συμπεριλαμβανομένου των κατολισθήσεων εδάφους
- Αστικά και αγροτικά συστήματα αποστράγγισης
- Διασυνοριακή διαχείριση παράκτιων περιοχών, με έμφαση σε πυκνοκατοικημένα δέλτα ποταμών και παράκτιες πόλεις
- Πρόληψη της διείσδυσης αλμυρού νερού και της απώλειας γλυκών υδάτων σε παράκτιες περιοχές
- Βελτίωση της διαχείρισης των όμβριων υδάτων και ανθεκτικότητα σε ξηρασία.

4) Ανθεκτικότητα των τομέων της γεωργίας, της δασοκομίας και του τουρισμού, μεταξύ άλλων και σε νησιωτικές και ορεινές περιοχές

Τα έργα που ανήκουν στον τομέα πολιτικής αρ. 4 οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τα ζητήματα του παρακάτω τομέα εργασιών:

- Προσαρμογή των δασών για αύξηση της ανθεκτικότητάς τους στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως κινδύνους της πυρκαγιάς, επιδημίες επιβλαβών οργανισμών, παρατεταμένες ξηρασίες, κλπ.
- Προσαρμογή του αγροτικού τομέα στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εκτιμήσεις τρωτότητας και στρατηγικές προσαρμογής.
- Πρόληψη και απομόνωση χωροκατακτητικών ειδών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή.

5) Στήριξη των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ: ετοιμότητα για ακραία καιρικά φαινόμενα, κυρίως στις παράκτιες περιοχές.

Ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως ο τυφώνας Ίρμα, κατέδειξαν ότι οι εξόχως απόκεντρες περιοχές είναι ιδιαίτερα ευάλωτες απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Η νέα στρατηγική για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές²⁶ προβλέπει και ενθαρρύνει τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένου του Προγράμματος LIFE.

Τα έργα που ανήκουν στον τομέα πολιτικής αρ. 5 οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τα ζητήματα των παρακάτω τομέων εργασιών:

- Ανάπτυξη και εφαρμογή αξιολογήσεων κινδύνου και ευπάθειας και στρατηγικών προσαρμογής.
- Συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης για ακραία φαινόμενα.
- Βελτίωση της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων στις κλιματικές επιπτώσεις, ιδιαίτερα στη μεταβλητότητα των βροχοπτώσεων και την ξηρασία.
- Διαχείριση των παράκτιων περιοχών για την προσαρμογή τους σε ακραία καιρικά φαινόμενα μέσω προσεγγίσεων προσαρμογής που βασίζονται στο οικοσύστημα (π.χ. διατήρηση και αποκατάσταση της μαγγρόβιας βλάστησης, αλμυρά έλη και κορραλιογενείς ύφαλοι, διαχείριση αμμοθινών και περιοχών αμμώδων παραλιών, διαχείριση υγροτόπων κ.λπ.).
- Εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων που διασφαλίζουν την ανθεκτικότητα των ενεργειακών υποδομών από ακραία καιρικά φαινόμενα, ιδιαίτερα των υποδομών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

²⁶ COM(2017) 623 τελικό. Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική συνεργασία με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ

2.5 Τομέας προτεραιότητας: Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI)

2.5.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι

Το LIFE Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI) στοχεύει ειδικά να συμβάλει στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής και της νομοθεσίας της ΕΕ για το κλίμα.

Οι ειδικοί στόχοι του τομέα προτεραιότητας Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI) που καθορίζονται στο άρθρο 16 του Κανονισμού LIFE είναι πιο συγκεκριμένα οι εξής:

- Η προώθηση της ευαισθητοποίησης για κλιματικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης υποστήριξης από μέρους του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών στην πολιτική που χαράσσει η Ένωση στον τομέα του κλίματος, και η προώθηση της γνώσης όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- Η υποστήριξη της επικοινωνίας, της διαχείρισης και της διάδοσης πληροφοριών στον τομέα του κλίματος, και η διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων σχετικά με επιτυχείς κλιματικές λύσεις και πρακτικές, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης πλατφορμών συνεργασίας μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και μέσω εκπαίδευσης.
- Η προώθηση και η συμβολή για την αποτελεσματικότερη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της Ένωσης για το κλίμα και την επιβολή της εφαρμογής της, κυρίως μέσω της προώθησης της ανάπτυξης και της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών και προσεγγίσεων πολιτικής.
- Η προώθηση της βελτίωσης της κλιματικής διακυβέρνησης, με τη διεύρυνση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, στις διαβουλεύσεις για τις πολιτικές, αλλά και στην εφαρμογή τους.

2.5.2 Σύνδεση με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα

Τα έργα στο πλαίσιο του τομέα προτεραιότητας Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI) πρέπει να προωθούν δράσεις που συμβάλλουν στον στόχο της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος.

Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη μακροπρόθεσμων στρατηγικών και νέων μέτρων πολιτικής για το κλίμα, η ολοκληρωμένη εφαρμογή της πολιτικής και της νομοθεσίας για το κλίμα, καθώς και η εξασφάλιση μεγαλύτερης διείσδυσης των φιλικών προς το κλίμα τεχνολογιών είναι σημαντική. Αυτές οι πτυχές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την επίτευξη καλύτερης διακυβέρνησης, δραστηριότητες ακριβέστερης παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων και ενσωμάτωσης κλιματικών δράσεων σε άλλες πολιτικές, καθώς και με την προώθηση της γνώσης, της διάδοσης των πληροφοριών και της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών.

Έργα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της κλιματικής διακυβέρνησης και της οικοδόμησης δυναμικού ενθαρρύνονται έντονα. Δραστηριότητες που αφορούν αποκλειστικά την ευαισθητοποίηση (όπως η δημιουργία μιας ιστοσελίδας) δεν ενδείκνυνται. Εάν ένα έργο αναπτύσσει εργαλεία ή μελέτες, πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη και απτή δράση για την εφαρμογή του εργαλείου/ των μελετών κατά την υλοποίηση του έργου.

Τα έργα δύνανται να αναπτύξουν πλατφόρμες συνεργασίας και να μοιραστούν βέλτιστες

πρακτικές για την αποτελεσματικότερη συμμόρφωση, εφαρμογή και ενσωμάτωση, και να καλλιεργήσουν την υποστήριξη του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών αναφορικά με τις προσπάθειες χάραξης πολιτικής της Ένωσης²⁷.²⁵

2.5.3 Τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής και σχετικοί τομείς εργασιών για την πρόσκληση του 2019

Ειδικότερα, ενθαρρύνονται οι τομείς ευρωπαϊκής πολιτικής που αναγράφονται παρακάτω:

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή εθνικών στρατηγικών για την ενέργεια και το κλίμα με ορίζοντα το 2030 και/ή στρατηγικές μέχρι τα μέσα του αιώνα.
2. Ενθάρρυνση της αλλαγής συμπεριφοράς, ενσωμάτωση των δράσεων για τη μείωση των εκπομπών και την ενεργειακή απόδοση σε διάφορους τομείς.
3. Αξιολόγηση της λειτουργίας του ΣΕΔΕ της ΕΕ από τις αρχές.
4. Ανάπτυξη ικανοτήτων, ευαισθητοποίηση σχετικά με τα φθοριούχα αέρια σε επίπεδο τελικών χρηστών και αλυσίδας διανομής εξοπλισμού.
5. Παρακολούθηση, εκτίμηση και εκ των υστέρων αξιολόγηση της πολιτικής για το κλίμα.
6. Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για την κάλυψη των αναγκών προσαρμογής.

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή εθνικών στρατηγικών για την ενέργεια και το κλίμα με ορίζοντα το 2030 και/ή στρατηγικές μέχρι τα μέσα του αιώνα

Στο πλαίσιο της Ενεργειακής Ένωσης, προβλέπεται ο εξορθολογισμός και η ενσωμάτωση του σχεδιασμού των στρατηγικών για το κλίμα και την ενέργεια ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των τομέων πολιτικής. Επιπλέον, η Συμφωνία των Παρισίων καλεί τα μέρη να προετοιμάσουν στρατηγικές για τα μέσα του αιώνα. Ένα σημαντικό στοιχείο για την προετοιμασία τέτοιων στρατηγικών είναι η ανάπτυξη και η χρήση εργαλείων ποσοτικής μοντελοποίησης και η υλοποίηση ποσοτικών προβλέψεων που να παρέχουν ενημέρωση στους φορείς χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Όπου ενδείκνυται, η ανάπτυξη αυτών των στρατηγικών μπορεί επίσης να αφορά τις συνέπειες των ριζικών κλαδικών μετασχηματισμών που είναι απαραίτητοι μακροπρόθεσμα για την επίτευξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με στόχο την αύξηση της ευαισθητοποίησης των ενδιαφερόμενων μερών και του κοινού.

Ειδικότερα οι προτάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις για τη χρήση και εφαρμογή τέτοιων εργαλείων και στρατηγικών μοντελοποίησης που αναπτύχθηκαν, όπως για παράδειγμα την υλοποίηση σε δημοτικό επίπεδο βασικών δραστηριοτήτων που καθορίζονται από την κλιματική στρατηγική, εντός της διάρκειας του έργου.

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για το 2019 δεν προβλέπονται συγκεκριμένοι τομείς εργασιών για αυτόν τον τομέα πολιτικής.

2. Ενθάρρυνση της αλλαγής συμπεριφοράς, ενσωμάτωση των δράσεων για τη μείωση των εκπομπών και την ενεργειακή απόδοση σε διάφορους τομείς

Τα έργα οφείλουν ειδικότερα να καλύπτουν τους ακόλουθους τομείς εργασιών:

²⁷ Αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού αριθ. 1293/2013.

- Προώθηση δράσεων για το κλίμα σε κοινότητες όπου οι προοπτικές μετριασμού της κλιματικής αλλαγής στον τομέα χρήσεων γης είναι ιδιαίτερα σημαντικές (από την άποψη είτε της μείωσης των εκπομπών είτε της διατήρησης και της ενίσχυσης του δυναμικού αποθήκευσης άνθρακα στα εδάφη), και βελτίωση της κατανόησης των οικονομικών και κοινωνικών οφελών τέτοιων δράσεων. Τα επιτυχημένα έργα πρέπει να παρουσιάζουν νέα και καινοτόμα μέτρα για το κλίμα, τα οποία ενδεχομένως θα μπορούσαν αργότερα να αναπαραχθούν στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Για τον σκοπό αυτό, οφείλουν να επιδιώκουν όχι μόνο την αναπαραγωγισιμότητα σε ευρύτερη κλίμακα, αλλά και τον προσδιορισμό οικονομικά αποδοτικών αποτελεσμάτων μετριασμού που είναι εύκολο να παρακολουθηθούν (από πλευράς συμμόρφωσης και κλιματικής απόδοσης) ή την παροχή εργαλείων για τη βελτίωση αυτής της παρακολούθησης.
- Ενίσχυση της ενδυνάμωσης των καταναλωτών προκειμένου να επωφεληθούν από την εξοικονόμηση καυσίμου στα αυτοκίνητα και τα φορτηγά σε πραγματικές συνθήκες και να μπορούν να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις αγοράς για αυτοκίνητα με χαμηλές εκπομπές ρύπων. Τα έργα πρέπει να παρέχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα σε επίπεδο καταναλωτών και να συμβάλλουν ιδιαίτερα στη συλλογή αξιόπιστων δεδομένων μεγάλης κλίμακας για την παρακολούθηση τυχόν περαιτέρω χάσματος μεταξύ των τιμών κατανάλωσης καυσίμου σύμφωνα με τον εναρμονισμένο σε παγκόσμια κλίμακα κύκλο δοκιμών οδήγησης ελαφρών οχημάτων (WLTP) / των τιμών εκπομπών CO₂ και των πραγματικών τιμών που σημειώνουν οι καταναλωτές στον δρόμο. Τα έργα απαιτείται να διαθέτουν ευρεία γεωγραφική κάλυψη κατά μήκος της ΕΕ. Ειδικότερα, τα έργα μπορούν να περιλαμβάνουν:
 - ενημερωτικές εκστρατείες σχετικά με την καθιέρωση του εναρμονισμένου σε παγκόσμια κλίμακα κύκλου δοκιμών οδήγησης ελαφρών οχημάτων (WLTP) και της δοκιμής εκπομπών σε πραγματικές συνθήκες οδήγησης (RDE)·
 - πλατφόρμες αυτοδύναμης αναφοράς όπου οι καταναλωτές θα αναφέρουν/κοινοποιούν και θα συγκρίνουν την πραγματική κατανάλωση καυσίμων του οχήματός τους (βλ. ως παράδειγμα το εργαλείο πράσινης οδήγησης του Κοινού Κέντρου Ερευνών²⁸)·
 - στήριξη εθελοντικών προσεγγίσεων για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την κατανάλωση καυσίμων σε πραγματικές συνθήκες ή για τον σαφή προσδιορισμό των οχημάτων χαμηλής ρύπανσης·
 - παρακολούθηση κατανάλωσης καυσίμου σε μεγάλη κλίμακα με ενσωματωμένες συσκευές μέτρησης.

Τέτοια σχέδια ιδανικά πρέπει να εμπλέκουν οργανώσεις καταναλωτών, ενώσεις αυτοκινητιστών, περιβαλλοντικές ομάδες, εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης ή ανεξάρτητους ερευνητικούς οργανισμούς.

- Συμβολή στην ενσωμάτωση των προβληματισμών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της αντίστοιχης προσαρμογής σε αυτήν, στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ. Η ομαλή μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος απαιτεί ταχεία μεταστροφή της κατανομής κεφαλαίων εντός της ΕΕ. Η Ομάδα Εμπειρογνομόνων Υψηλού Επιπέδου της ΕΕ για την Βιώσιμη Χρηματοδότηση²⁹ και το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την Βιώσιμη Χρηματοδότηση³⁰ περιγράφουν συγκεκριμένες δράσεις προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Συνεπώς, απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη μεθόδων μετρήσεων και δεικτών αναφοράς, βελτιωμένη διαφάνεια, προσβασιμότητα και συγκρισιμότητα των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για την ανάλυση εναλλακτικών σεναρίων και τις επενδυτικές διαδρομές, καθώς και μέτρα για την αύξηση της χρήσης των νέων

²⁸ <https://green-driving.jrc.ec.europa.eu>

²⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/180131-sustainable-finance-report_en

³⁰ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en

πληροφοριών. Τα έργα στον συγκεκριμένο τομέα πρέπει να επιδιώξουν συνέργειες με το ευρύτερο πρόγραμμα βιώσιμης χρηματοδότησης και βιώσιμης ανάπτυξης³¹.

3. Αξιολόγηση της λειτουργίας του ΣΕΔΕ της ΕΕ από τις αρχές

Η βελτιωμένη εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών για το κλίμα απαιτεί επίσης διαφάνεια και λογοδοσία. Συνεπώς, είναι σημαντική η ύπαρξη ενός σταθερού συστήματος για την παρακολούθηση των εξελίξεων μέσα από προηγμένες διαδικασίες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, καθώς και μια ισχυρά δομημένη διαδικασία αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των πολιτικών για το κλίμα υπό το **διεθνές πρίσμα των αγορών άνθρακα**. Βασικό στοιχείο είναι η αξιολόγηση της λειτουργίας του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ, των επιπτώσεων και της αλληλεπίδρασής της με την ενέργεια και άλλα μέσα άσκησης πολιτικής, και τη σχετική ανάπτυξη εύκολα προσβάσιμων πληροφοριών και δεδομένων, με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών τιμολόγησης των ανθρακούχων εκπομπών και τη διάδοση της σχετικής ευρωπαϊκής εμπειρίας.

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για το 2019, απαιτούνται προτάσεις οι οποίες να επικεντρώνονται στον **τομέα εργασιών** που αφορά την οικοδόμηση ευρύτερων και ισχυρότερων διεθνών δικτύων εμπειρογνομώνων και την εξασφάλιση ευρύτερης διάδοσης της γνώσης για την αύξηση της πολιτικής στήριξης στις αγορές άνθρακα και άλλα τεχνικά θέματα, όπως η απογραφή, οι προβλέψεις και η παρακολούθηση των εκπομπών και η αξιολόγηση των σχετικών πολιτικών και μέτρων.

4. Ανάπτυξη ικανοτήτων, ευαισθητοποίηση σχετικά με τα φθοριούχα αέρια σε επίπεδο τελικών χρηστών και αλυσίδας διανομής εξοπλισμού

Σε σχέση με τον κανονισμό της ΕΕ Αριθμ. 517/2014 για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, είναι σημαντικές περιοχές εργασίας που αυξάνουν την προώθηση της κατάρτισης για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον εναλλακτικών (π.χ. αμμωνία, CO₂, υδρογονάνθρακες, HFO) στο προσωπικό το οποίο είναι επιφορτισμένο με την επισκευή εξοπλισμού. Εκστρατείες ευαισθητοποίησης των τελικών χρηστών και της αλυσίδας διανομής εξοπλισμού (π.χ. χονδρεμπόρους, σούπερ μάρκετ, διαχειριστές μεγάλων κτιρίων) θα μπορούσαν να προωθήσουν την ανάγκη κατάρτισης και να διευκολύνουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι υφιστάμενες γεωγραφικές ανισότητες στη διαθεσιμότητα κατάρτισης και την αντιμετώπιση της υπάρχουσας έλλειψης στην παροχή «πρακτικών» εκπαιδεύσεων στους τεχνικούς όσον αφορά την συντήρηση εξοπλισμού με χρήση εναλλακτικών κλιματικά φιλικών αερίων. Ένας ευρύτερος και μεγαλύτερης διάρκειας αντίκτυπος μπορεί να επιτευχθεί με τα προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

Μία άλλη περιοχή εργασίας για το 2019 αφορά στην οικοδόμηση ικανοτήτων και την ευαισθητοποίηση ανάμεσα στους τελικούς χρήστες και την αλυσίδα των προμηθευτών εξοπλισμού.

5. Παρακολούθηση, εκτίμηση και εκ των υστέρων αξιολόγηση της πολιτικής για το κλίμα

Οι αιτούντες μπορούν να προτείνουν έργα δημιουργίας πλατφορμών συντονισμού για την

³¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/global-topics/sustainable-development-goals/eu-approach-sustainable-development_en

παρακολούθηση, εκτίμηση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση των πολιτικών για το κλίμα, προκειμένου να υποστηριχθεί η ανάπτυξη οικονομικά αποδοτικών δράσεων για το κλίμα στα θέματα του μετριασμού και της προσαρμογής. Τα εν λόγω έργα απαιτείται να προβλέπουν συγκεκριμένα μέτρα υλοποίησης.

Οι προτάσεις πρέπει να επικεντρώνονται ιδιαίτερα στον ακόλουθο **τομέα εργασιών**:

Βασική πρόκληση στον τομέα των χρήσεων γης, αλλαγής χρήσεων γης και δασοπονίας (ΧΓΑΧΓΔ) αποτελεί η συλλογή ή η εκτίμηση αξιόπιστων δεδομένων για τον άνθρακα από δάση, υγροτόπους και εδάφη προκειμένου να καταστεί δυνατή μια διαφανής διαδικασία υποβολής εκθέσεων και λογιστικής παρακολούθησης. Συνεπώς, είναι σημαντικό να δοκιμαστούν και να εφαρμοστούν λύσεις που οικοδομούν ή ενισχύουν την ικανότητα στα εξής θέματα: τη χρήση χωρικά σαφών γεωγραφικών δεδομένων, τα οποία αξιοποιούν τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά και εθνικά συστήματα συλλογής δεδομένων (όπως τα LUCAS, LPIS/IACS και Copernicus), για τον προσδιορισμό και την παρακολούθηση των χρήσεων γης και τη μεταβολή των χρήσεων γης· την παρακολούθηση και την εκτίμηση των αποθεμάτων και των ροών άνθρακα στα δάση, τους υγροτόπους και τις γεωργικές γαίες σε τοπικό, περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο· την παρακολούθηση και την επικοινωνία αναφορικά με τις απώλειες και τις υποβαθμίσεις των αποθηκών άνθρακα (όπως απώλεια βοσκοτόπων, υποβάθμιση και αποκατάσταση πρώην και υφιστάμενων υγροτόπων και τυρφώνων).

6. Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για την κάλυψη των αναγκών προσαρμογής

Στο πλαίσιο αυτού του τομέα πολιτικής, οι αιτούντες μπορούν να προτείνουν έργα τα οποία θέτουν υπό στόχευση συγκεκριμένους τομείς εργασιών:

- Έργα που στοχεύουν στην ανάπτυξη και χρήση πρακτικών και εύλογων δεικτών προσαρμογής και συστημάτων παρακολούθησης, και στην υιοθέτηση υπηρεσιών για το κλίμα στον σχεδιασμό της προσαρμογής σε τοπικό επίπεδο («υποκλιμάκωση των κλιματικών επιπτώσεων»).
- Έργα βέλτιστων πρακτικών και σχεδίων ευαισθητοποίησης που εστιάζουν στην κατανόηση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων, καθώς και του κόστους και της αποτελεσματικότητας της προσαρμογής, και στην εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων για την αντιμετώπιση τέτοιου είδους επιπτώσεων και κόστους.
- Ενσωμάτωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στον κύκλο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών: δημιουργία βάσεων και πρωτοβουλιών συντονισμού, ανάληψη έργων βέλτιστων πρακτικών και δράσεων ευαισθητοποίησης για την ενσωμάτωση ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού για το κλίμα σε αξιολογήσεις κινδύνου καταστροφών, ανάπτυξη κοινών δεικτών ή χρησιμοποίηση δεδομένων απωλειών ως αποδεικτικής βάσης για τη χάραξη πολιτικής.
- Ενδυνάμωση της γνωσιακής βάσης για τις χρήσεις γης και την χωροταξία, ειδικά σε απομακρυσμένες ή απομονωμένες περιοχές.
- Έργα βέλτιστων πρακτικών και ευαισθητοποίησης που στοχεύουν στην εφαρμογή των εκτιμήσεων κλιματικού κινδύνου στα διάφορα στάδια του χρόνου ζωής μίας υποδομής (από τον σχεδιασμό στη λειτουργία), στην διαμόρφωση απαιτήσεων προτυποποίησης σε σχέση με ανθεκτικότητά τους στην κλιματική αλλαγή για τύπους υποδομών που δεν καλύπτονται ήδη από την εργασία που έχει ορίσει η Επιτροπή στους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Προτυποποίησης.

3. Φόρμες υποβολής

3.1 Δομή

Η διάρθρωση των προτάσεων μέσα στο σύστημα eProposal³² είναι ως εξής:

- **Διοικητικές φόρμες (φόρμες Α)**
 - Φόρμα Α1 – General project information / Γενικά στοιχεία έργου
 - Φόρμα Α2 – Coordinating beneficiary / Συντονιστής δικαιούχος
 - Φόρμα Α3 – Coordinating beneficiary declaration / Δήλωση συντονιστή δικαιούχου
 - Φόρμα Α4 – Associated beneficiary declaration and Mandate / Δήλωση και εντολή συνδικαιούχου
 - Φόρμα Α5 – Associated beneficiary / Συνδικαιούχος
 - Φόρμα Α6 – Co-financiers / Συγχρηματοδότες
 - Φόρμα Α7 – Other proposals submitted for European Union funding / Άλλες υποβληθείσες προτάσεις για χρηματοδότηση έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση
- **Σύντομη περιγραφή του έργου (φόρμες Β)**
 - Φόρμα Β1 – Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου
 - Φόρμα Β2 - Climate problem targeted and, if applicable, other environmental benefits / Πρόβλημα κλιματικής αλλαγής υπό εξέταση και, κατά περίπτωση, άλλα περιβαλλοντικά οφέλη
 - Φόρμα Β3 – EU added value and socio-economic effects / Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις
 - Φόρμα Β4 – Stakeholders involved and main target audience of the project / Εμπλεκόμενα μέρη και βασικό κοινό στο οποίο στοχεύει το έργο
 - Φόρμα Β5 – Expected constraints and risks related to the project implementation and how they will be dealt with / Αναμενόμενοι περιορισμοί και κίνδυνοι αναφορικά με την υλοποίηση του έργου και στρατηγική μετριασμού τους
 - Φόρμα Β6 - Continuation / valorisation of the project results after the end of the project / Συνέχιση/αξιοποίηση των αποτελεσμάτων μετά το τέλος του έργου
- **Αναλυτική περιγραφή των δράσεων (φόρμες C)**
 - Φόρμα C0 – List of all actions / Λίστα όλων των δράσεων
 - Φόρμα C1
 - A. Preparatory actions / Προπαρασκευαστικές δράσεις (εφόσον χρειάζεται)
 - B. Land purchase/lease of land and/or compensation payments for land

³² Ανατρέξτε στο Παράρτημα 3 για τον τρόπο δημιουργίας μιας πρότασης διαδικτυακά μέσω του εργαλείου eProposal.

use rights / Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημιώσεις για δικαιώματα χρήσης γης (εφόσον χρειάζεται)

- C. Implementation actions / Δράσεις υλοποίησης (υποχρεωτικό)
- D. Monitoring the impact of the project actions / Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (υποχρεωτικό)
- E. Communication and dissemination of results / Επικοινωνία και διάδοση αποτελεσμάτων (υποχρεωτικό)
- F. Project management / Διαχείριση έργου (υποχρεωτικό)

- Φόρμα C2 – Reporting schedule / Χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων

- **Οικονομικές φόρμες υποβολής**

- Φόρμα F1 – Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού
- Φόρμα F2 – Travel and subsistence costs / Έξοδα ταξιδιού και διαμονής
- Φόρμα F3 – External assistance costs / Έξοδα εξωτερικής βοήθειας
- Φόρμα F4.a – Infrastructure costs / Έξοδα υποδομών
- Φόρμα F4.b – Equipment costs / Έξοδα εξοπλισμού
- Φόρμα F4.c – Prototype costs / Έξοδα πρωτοτύπου
- Φόρμα F6 – Costs for consumables / Έξοδα για αναλώσιμα
- Φόρμα F7 – Other costs / Άλλα έξοδα
- Φόρμα F8 – Overheads / Γενικά έξοδα
- Φόρμα FC – Financial contributions / Χρηματοδοτικές συνεισφορές

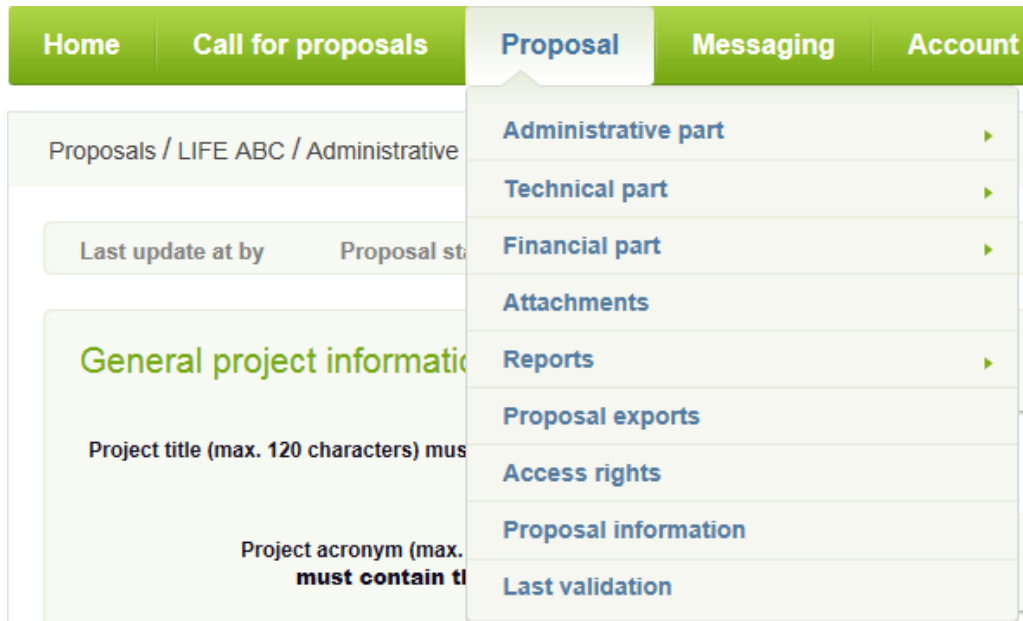
Ανατρέξτε στις παραγράφους 3.3 και 3.4 για λεπτομέρειες σχετικά με τις τεχνικές και τις οικονομικές φόρμες υποβολής.

3.2 Γενικοί κανόνες

- Προτείνεται η χρήση του προγράμματος περιήγησης Firefox και/ή Google Chrome.
- Για να εισαγάγετε δεδομένα στην πρόταση, χρησιμοποιήστε τη λειτουργία «Επεξεργασία» (Edit mode). Η λειτουργία «Προβολή» (View mode) είναι επίσης διαθέσιμη, και μπορείτε να αλλάζετε από τη μία λειτουργία στην άλλη ανά πάσα στιγμή κατά την προετοιμασία της πρότασής σας.
- Μπορείτε είτε να πληκτρολογήσετε την πληροφορία απευθείας στα πλαίσια κειμένου είτε να αντιγράψετε και να επικολλήσετε την πληροφορία με τη μορφή απλού κειμένου. Για λόγους ασφαλείας, όταν γίνεται αντιγραφή και επικόλληση κειμένου από κάποιο έγγραφο Word ή μια σελίδα HTML, το εν λόγω κείμενο ενδέχεται να μη γίνει εξ ολοκλήρου αποδεκτό – συνεπώς, είναι προτιμότερη η χρήση απλών, βασικών προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου, όπως το Notepad (Σημειωματάριο).
- **Επιλέγετε πάντα «Αποθήκευση» (Save) πατώντας στο αντίστοιχο κουμπί πριν από τη μετάβαση σε άλλη φόρμα.**
- Τα πεδία επιτρέπουν την εισαγωγή περιορισμένου αριθμού χαρακτήρων – τα όρια αυτά αναγράφονται με σαφήνεια στο e-Proposal. Λάβετε υπόψη ότι για να διασφαλιστεί ότι θα

είναι δυνατή η εξαγωγή και εκτύπωση κειμένου από μεγάλα πεδία κειμένου σε αρχεία μορφής pdf, επιτρέπεται μόνο η ακόλουθη μορφοποίηση: έντονη γραφή, πλάγια γραφή, υπογράμμιση. Μόνο λίστες απλής μορφής (απλή αρίθμηση τύπου 1-2-3, Α-Β-Γ κ.λπ. ή απλές κουκκίδες) θα εμφανίζονται σωστά. Αν χρειαστεί να εισαγάγετε πίνακες, μην το κάνετε απευθείας στα πεδία κειμένου – αντ' αυτού χρησιμοποιήστε τη λειτουργία «Εισαγωγή εικόνας» (Add picture) που είναι διαθέσιμη στο τέλος των περισσότερων φορμών.

- Τα πεδία που σημειώνονται με **κόκκινο** αστερίσκο (*) είναι υποχρεωτικά και πρέπει να συμπληρωθούν. Κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης, θα εμφανιστούν μηνύματα λάθους εάν έχουν μείνει κενά υποχρεωτικά πεδία.
- Υπάρχει άρρηκτη σύνδεση των δεδομένων που περιέχονται σε διάφορες τεχνικές και οικονομικές φόρμες. Ως εκ τούτου η βασική αρχή είναι ότι οι πληροφορίες εισάγονται από τον χρήστη μόνο μία φορά και στη συνέχεια μεταφέρονται αυτόματα σε όλες τις υπόλοιπες σχετικές φόρμες της εφαρμογής.
- Μη ενεργά πεδία δεν μπορούν να συμπληρωθούν από τον χρήστη αφού η αντίστοιχη πληροφορία θα εξαχθεί και/ή υπολογιστεί αυτόματα από άλλες φόρμες.
- Μπορείτε να εισαγάγετε αντικείμενα (όπως χάρτες, διαγράμματα, πίνακες ή φωτογραφίες) σε ορισμένες φόρμες όπου εμφανίζονται οι τίτλοι «Χάρτες» (Maps), «Εικόνες» (Pictures) ή «Δήλωση» (Declaration). Οι επιτρεπόμενες μορφές αρχείων είναι png, jpg, tif, gif και bmp, ενώ το μέγιστο αποδεκτό μέγεθος είναι 2 MB.
- Πληκτρολογήστε όλες τις ημερομηνίες με μορφή HH/MM/EEEE ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου, όπου διατίθεται.
- Σε οποιοδήποτε στάδιο, μπορείτε να προβάλετε την πρότασή σας σε μορφή εγγράφου pdf κάνοντας κλικ στο κουμπί «Αίτημα pdf» (Request pdf) το οποίο είναι διαθέσιμο στις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments), εντός του eProposal. Μόλις δημιουργηθεί η pdf έκδοση της πρότασής σας, θα λάβετε ένα email που θα σας επιτρέψει να κάνετε άμεση λήψη του αρχείου. Εναλλακτικά μπορείτε να το κατεβάσετε από τις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments) του eProposal (θυμηθείτε να κάνετε ανανέωση [Refresh] της σελίδας, πατώντας το πλήκτρο F5 ή Ctrl+F5).
- Μπορείτε να εξαγάγετε το περιεχόμενο της πρότασής σας ώστε να το επεξεργαστείτε εκτός σύνδεσης:
 - o για τις φόρμες Β και C στη μορφή επεξεργάσιμου εγγράφου Word, κάνοντας κλικ στο κουμπί «Λήψη αντιγράφου εργασίας» (Download working copy) που θα βρείτε στην ενότητα «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal exports).
 - o στις οικονομικές φόρμες και εκθέσεις με τη μορφή επεξεργάσιμου εγγράφου Excel, κάνοντας κλικ στο κουμπί «Εξαγωγή οικονομικών δεδομένων» (Financial data export) που θα βρείτε στις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments).
 - o Σημειώνεται ότι αυτά αφορούν έγγραφα εργασίας που θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την προετοιμασία του περιεχομένου προς εισαγωγή στις φόρμες και τα πεδία του eProposal. Δεν είναι δυνατή η αυτόματη μεταφορά του κειμένου από το αρχείο Word ή των δεδομένων του αρχείου Excel πίσω στο eProposal.
- Μπορεί να γίνει επεξεργασία ή προβολή όλου του περιεχομένου μιας πρότασης μέσω του μενού του συστήματος eProposal, στην κορυφή της οθόνης.

3.3 Τεχνικές φόρμες υποβολής

Το τεχνικό τμήμα του αρχείου της αίτησης *LIFE Δράση για το Κλίμα* αποτελείται από τρία μέρη (A, B και C).

Για όποια πεδία των υποχρεωτικών φορμών δεν διαθέτετε συγκεκριμένες πληροφορίες, συστήνεται να συμπληρώσετε «Μη σχετικό», «Κανένα στοιχείο», «Μη διαθέσιμη σχετική πληροφορία» («Not applicable», «None», «No relevant information», αντίστοιχα) ή κάποια ανάλογη ένδειξη. Μην αφήνετε κενά πεδία στις υποχρεωτικές φόρμες.

3.3.1 Διοικητικές φόρμες (φόρμες A)

Φόρμα A1 – General project information / Γενικά στοιχεία έργου

Project title / Τίτλος του έργου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων): Πρέπει να περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία και στόχο του έργου, όπως τον στόχο για το κλίμα που θέτει το συγκεκριμένο έργο. Σημειώνεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή ενδέχεται να σας ζητήσει να αλλάξετε τον τίτλο ώστε να γίνει σαφέστερος. Ο τίτλος του έργου πρέπει να είναι στα αγγλικά, ακόμα και αν η ίδια η πρόταση υποβάλλεται σε διαφορετική γλώσσα.

Project acronym / Ακρώνυμο του έργου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων): Το ακρώνυμο πρέπει να ξεκινά με τη λέξη LIFE, π.χ. LIFE ADAPT. Μόλις δημιουργηθεί η πρόταση στο σύστημα eProposal, όλες οι τεχνικές και οικονομικές φόρμες, καθώς και οι φόρμες εκθέσεων, θα φέρουν το συγκεκριμένο ακρώνυμο (π.χ. Proposals/ **LIFE ADAPT/ Technical Forms / A1 – General project information** – Προτάσεις / LIFE ADAPT / Τεχνικές φόρμες / A1 – Γενικά στοιχεία έργου)

LIFE Programme priority area / Τομέας προτεραιότητας του Προγράμματος LIFE:

Επιλέξτε τον τομέα προτεραιότητας από το αναπτυσσόμενο μενού. Οι αιτούντες πρέπει να αναφέρουν εάν το έργο υποβάλλεται στον τομέα προτεραιότητας Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM), Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA) ή Κλιματική Διακυβέρνηση και

Πληροφόρηση (CGI).

Κλάδος προτεραιότητας: Επιλέξτε τον κλάδο προτεραιότητας από το μενού. Αν η πρόταση δεν ανήκει σε κάποιον από τους κλάδους που αναφέρονται, επιλέξτε «Άλλο» (Other). Η πληροφορία αυτή χρησιμοποιείται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς.

Expected start date / Αναμενόμενη ημερομηνία έναρξης: Πληκτρολογήστε την ημερομηνία με μορφή HH/MM/YYYY ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου. Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης είναι η 1η Ιουνίου 2020. Η ημερομηνία έναρξης πρέπει να είναι ρεαλιστική. Λάβετε υπόψη ότι αν επιλέξετε μια μακρινή ημερομηνία, τα έξοδα συμμετοχής στην εναρκτήρια συνάντηση για όλα τα νέα έργα ίσως να μην είναι επιλέξιμα.

Expected end date / Αναμενόμενη ημερομηνία λήξης: Πληκτρολογήστε την ημερομηνία με μορφή HH/MM/YYYY ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου.

Language of the proposal / Γλώσσα υποβολής της πρότασης: Επιλέξτε τη γλώσσα από το αναπτυσσόμενο μενού. Η Αναθέτουσα Αρχή συνιστά στους αιτούντες να συμπληρώσουν το τεχνικό μέρος και ιδίως το χρηματοοικονομικό μέρος της πρότασης στα αγγλικά.

Πατήστε «Επόμενο» (Next) και συμπληρώστε τη φόρμα A2 (βλ. παρακάτω).

Λάβετε υπόψη ότι μετά τη δημιουργία της πρότασης (βλ. παρακάτω, φόρμα A2) θα χρειαστεί να εισαγάγετε τις ακόλουθες πληροφορίες στη φόρμα A1:

Το έργο θα υλοποιηθεί στο/α ακόλουθο/α κράτος/η μέλος/η και περιφέρεια/ες ή άλλες χώρες:

- από προεπιλογή, το εργαλείο eProposal επιλέγει το κράτος μέλος στο οποίο είναι νόμιμα εγγεγραμμένος ο συντονιστής δικαιούχος (όπως δηλώνεται στη φόρμα A2). Μπορείτε να το αλλάξετε με τα κουμπιά «Διαγραφή» (Delete) και «Προσθήκη» (Add).
- για να προσθέσετε μια περιφέρεια, επιλέξτε το κράτος μέλος και ακολούθως την περιφέρεια, και κάντε κλικ στο κουμπί «Προσθήκη» (Add). Πρέπει να επιλεγεί τουλάχιστον μία περιφέρεια.

Εφόσον κάποιες δράσεις του προγράμματος πρόκειται να υλοποιηθούν εκτός της ΕΕ, επιλέξτε τη χώρα από την αναπτυσσόμενη λίστα.

Member State	Selected regions	Actions
IT - Italy	All regions	
<input type="text" value="AT - Austria"/>	<input type="text" value="All regions"/>	<input type="button" value="Add"/>

Σημειώνεται ότι οι **εθνικές Αρχές**, όταν τους επιτραπεί, μπορούν να δουν ότι μια πρόταση (όπως αυτή προσδιορίζεται από τον κωδικό αναφοράς, τον τίτλο, τον συντονιστή αιτούντα, το συνολικό κόστος και την αιτούμενη συνεισφορά) έχει υποβληθεί, αλλά δεν μπορούν να δουν την πλήρη πρόταση διαδικτυακά πριν από την ημερομηνία υποβολής, παρά μόνο αν ο συντονιστής αιτών παραχωρήσει τη σχετική άδεια.

Η εν λόγω συγκατάθεση παραχωρείται αν ο χρήστης θέσει τη σχετική επιλογή στο «YES» (Ναι). Αν ο συντονιστής δικαιούχος δεν επιθυμεί να παραχωρήσει τη σχετική έγκριση, πρέπει να επιλέξει «NO» (Όχι).

Σε περίπτωση που ο αιτών επιλέξει Όχι, απαιτείται να επιβεβαιώσει την επιλογή συμφωνώντας στο ακόλουθο μήνυμα:

«Λάβετε υπόψη ότι επιλέγοντας να μην αποκαλύψετε τις λεπτομέρειες της πρότασης στο

Εθνικό Σημείο Επαφής ενδέχεται επίσης να χάσετε την ευκαιρία:

- Να λάβετε βοήθεια κατά την προετοιμασία της πρότασης LIFE.
- Να λάβετε βοήθεια κατά τη φάση αναθεώρησης, εφόσον η πρότασή σας επιλεγεί.
- Να λάβετε υποστήριξη κατά την επικοινωνία σας με τις δημόσιες Αρχές, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή εφαρμογή των δραστηριοτήτων (π.χ. αίτημα αδειοδότησης).
- Να λάβετε βοήθεια σε τρέχον έργο για την προώθηση της διάδοσης, καθώς και για την αναπαραγωγή και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων του έργου σε ολόκληρη την Ένωση.»

Τυχόν άρνηση παραχώρησης πρόσβασης στις εθνικές Αρχές ισχύει και μετά την υποβολή της πρότασης.

Την επόμενη φορά που ο χρήστης από την εθνική Αρχή (για το κράτος μέλος όπου είναι εγγεγραμμένος ο συντονιστής αιτών ή κάποιος από τους άλλους αιτούντες) συνδεθεί στο eProposal, θα είναι σε θέση να δει τη συγκεκριμένη πρόταση, ακόμα και πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής.

Μπορείτε να αποσύρεται την έγκριση πρόσβασης οποιαδήποτε στιγμή.

Σημειώστε, ωστόσο, ότι μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, η επιλογή αυτή δεν είναι πλέον διαθέσιμη.

Φόρμα A2 – Coordinating beneficiary / Συντονιστής δικαιούχος

Short name / Σύντομη επωνυμία (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων): Ο δικαιούχος θα κατονομάζεται σε όλες τις τεχνικές και οικονομικές φόρμες και τις εκθέσεις με τη σύντομη επωνυμία του.

Email: Η συγκεκριμένη ηλεκτρονική διεύθυνση (email) θα χρησιμοποιηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή ως το μοναδικό σημείο επαφής για όλες τις ειδοποιήσεις αλληλογραφίας προς τον αιτών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης (βλ. παρακάτω Παράρτημα 3: Εργαλείο eProposal, Βήμα 3 «Επικοινωνία μετά την υποβολή»).

Legal name / Επίσημη επωνυμία (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων): Καταχωρήστε την πλήρη επωνυμία με την οποία είναι καταχωρημένος ο δικαιούχος.

Legal Status / Νομικό καθεστώς: Επιλέξτε μία από τις ακόλουθες τρεις επιλογές: *Public body / Δημόσιος φορέας*, *Private commercial / Ιδιωτικός εμπορικός φορέας* ή *Private non-commercial / Ιδιωτικός μη-εμπορικός φορέας* (συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ). Σημειώστε το κατάλληλο κουτάκι. Περισσότερες οδηγίες για τον διαχωρισμό των ιδιωτικών οργανισμών από τους δημόσιους φορείς αναφέρονται στην ενότητα 1.5.2 του παρόντος εγγράφου. Επιλέξτε το κουτάκι «Είναι η εταιρείας σας ΜΜΕ;» (Is your company a SME?) αν η εταιρεία σας θεωρείται επιχείρηση μικρού ή μεσαίου μεγέθους (ΜΜΕ). Συμπληρώστε το πεδίο «Αριθμός εργαζομένων» (Number of employees) αν είστε ΜΜΕ.

Value Added Tax (VAT) number / Αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ): Εφόσον ισχύει, καταχωρήστε τον αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ).

VAT Reimbursement / Επιστροφή ΦΠΑ: Τονίζεται ότι ο μη εκπεστέος ΦΠΑ αποτελεί αποδεκτό κόστος, εκτός εάν αφορά δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία των

κυρίαρχων εξουσιών των κρατών μελών. Εάν ο οργανισμός σας αδυνατεί να ανακτήσει καταβληθέν ΦΠΑ (για τους δημόσιους φορείς μπορεί να αφορά αποκλειστικά ΦΠΑ για δραστηριότητες που δεν ανήκουν στις εθνικές κυρίαρχες εξουσίες), έχετε το δικαίωμα να συμπεριλάβετε την επιστροφή του ΦΠΑ στα έξοδα της υποβληθείσας πρότασης. Σε αυτήν την περίπτωση επιλέξτε «YES» (Ναι), αλλιώς επιλέξτε «NO» (Όχι).

Legal Registration Number / Αριθμός νομικής καταχώρησης: Εφόσον ισχύει κατά περίπτωση, καταγράψτε τον εθνικό αριθμό ή κωδικό νομικής καταχώρησης του οργανισμού σας από το σχετικό μητρώο εταιρειών (π.χ. από το Εμπορικό Επιμελητήριο), το μητρώο επιχειρήσεων ή ανάλογο μητρώο.

Registration date / Ημερομηνία καταχώρησης: Πληκτρολογήστε την ημερομηνία με μορφή HH/MM/EEEE ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου.

PIC Number / Αριθμός PIC (προαιρετικό): Ο αριθμός PIC (Participant Identification Code - Κωδικός αναγνώρισης συμμετέχοντα) είναι ένας μοναδικός 9ψήφιος κωδικός, ο οποίος χρησιμοποιείται για την ταυτοποίηση των νομικών οντοτήτων στο πλαίσιο έργων που χρηματοδοτούνται από συγκεκριμένα ευρωπαϊκά προγράμματα (για παράδειγμα, τα FP7, Ορίζοντας 2020 κ.λπ.). Σε περίπτωση που ο οργανισμός σας **είναι ήδη** εγγεγραμμένος στο σύστημα, καταχωρήστε τον σχετικό αριθμό PIC.

Legal address / Νομική διεύθυνση: Πληκτρολογήστε την οδό και τον αριθμό, την ταχυδρομική θυρίδα (Τ.Θ.), την πόλη και τον ταχυδρομικό κώδικα.

Member State / Κράτος μέλος: Επιλέξτε το σχετικό κράτος μέλος από το αναπτυσσόμενο μενού.

Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου: Πληκτρολογήστε όνομα, επώνυμο, οδό και αριθμό, Τ.Θ., πόλη, TK (αν ταυτίζονται με τη νομική διεύθυνση, μπορείτε να τα αντιγράψετε απευθείας).

Contact person information / Στοιχεία του υπεύθυνου επαφής: Πληκτρολογήστε όνομα, επώνυμο, οδό και αριθμό, Τ.Θ., πόλη, TK (αν ταυτίζονται με τη νομική διεύθυνση, μπορείτε να τα αντιγράψετε απευθείας).

Telephone/Fax / Τηλέφωνο/φαξ: Καταχωρήστε τις σχετικές πληροφορίες για τον υπεύθυνο επαφής.

Title / Τίτλος: Ο τίτλος που χρησιμοποιείται συνήθως στην αλληλογραφία με το άτομο που είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό της πρότασης.

Function / Αρμοδιότητα: Συμπληρώστε την αρμοδιότητα του ατόμου που είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό της πρότασης. Παράδειγμα: Γενικός Διευθυντής/Γενική Διευθύντρια, Διαχειριστής/τρια Έργου κ.λπ.

Department/Service Name / Όνομα τμήματος/υπηρεσίας: Το όνομα του τμήματος και/ή της υπηρεσίας στον οργανισμό που συντονίζει την πρόταση, όπου ανήκει και ο υπεύθυνος επικοινωνίας. Η διεύθυνση που θα καταχωρηθεί στα πεδία που ακολουθούν πρέπει να αφορά το τμήμα/υπηρεσία και όχι τη νομική διεύθυνση της οντότητας.

Website / Δικτυακός τόπος: Καταχωρήστε τον επίσημο ιστότοπο του δικαιούχου.

Brief description of the activities of the beneficiary / Σύντομη περιγραφή των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων): Περιγράψτε την οντότητα, το νομικό καθεστώς της, τις δραστηριότητές της και την εμπειρία της σχετικά με τη δράση για το κλίμα, ειδικά σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες

δράσεις. Η περιγραφή πρέπει να επιτρέπει στην Αναθέτουσα Αρχή να αξιολογήσει την τεχνική αξιοπιστία του συντονιστή δικαιούχου, δηλαδή το εάν αυτός έχει την απαραίτητη εμπειρία και τεχνογνωσία για την επιτυχή υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.

Σε περίπτωση που προτείνετε να συμπεριληφθούν στην πρότασή σας συνδεόμενες οντότητες, κατονομάστε τις εδώ αναφέροντας καθαρά τη νομική τους επωνυμία, τον αριθμό PIC (εάν υπάρχει), καθώς και το νομικό τους καθεστώς και διεύθυνση. Καλείστε, επίσης, να εξηγήσετε σε χωριστό έγγραφο που θα μεταφορτωθεί ως συνημμένο στο σύστημα eProposal (Affiliates_ACRONYM beneficiary) με ποιον τρόπο οι συνδεόμενες οντότητες πληρούν τους όρους που περιγράφονται ανωτέρω, στην ενότητα 1.5.2.

Για τις ιδιωτικές μη εμπορικές οντότητες, χρειάζεται να δοθούν τα βασικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η συγκεκριμένη οντότητα αναγνωρίζεται ως αυτής της μορφής.

Πατήστε το κουμπί «Αποθήκευση» (Save) στη βάση της φόρμας.

Η πρόταση έργου σας έχει πλέον δημιουργηθεί στο σύστημα e-Proposal και το ακρώνυμο του έργου εμφανίζεται αυτόματα σε όλες τις οθόνες και τις φόρμες που αφορούν τη συγκεκριμένη πρόταση.

Φόρμα A3 – Coordinating beneficiary declaration / Δήλωση συντονιστή δικαιούχου

Αυτή η φόρμα είναι διαθέσιμη στο τέλος της φόρμας A2 υπό τον τίτλο «A3 – Coordinating Beneficiary declaration».

Ορισμένες από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτήν (όνομα δικαιούχου, συνεισφορά, δράσεις στις οποίες εμπλέκεται ο δικαιούχος και συνολικό κόστος) ανακτώνται αυτόματα από τα δεδομένα που καταχωρούνται σε άλλες φόρμες της πρότασης.

Κάντε κλικ στο κουμπί «Δημιουργία δήλωσης» (Generate declaration) και συμπληρώστε τα ακόλουθα πεδία:

- At...on... / Στο(ν)-Στη(ν) (τόπος), την (ημερομηνία): υποδείξτε τον τόπο και την ημερομηνία υπογραφής.
- Signature / Υπογραφή: Η συγκεκριμένη φόρμα πρέπει να φέρει υπογραφή.
- Name(s) and status of signatory / Όνομα και θέση των υπογραφόντων: Το **όνομα** και η **θέση** του ατόμου που υπογράφει τη φόρμα πρέπει να αναγράφονται ρητώς.

Σημαντικό:

Πριν συμπληρώσετε την παρούσα φόρμα, επιβεβαιώστε ότι ο δικαιούχος δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 136(1), 136(4) και 141 του Δημοσιονομικού Κανονισμού αριθ. 2018/1046 της 18ης Ιουλίου 2018 (EE L 193 της 18.07.2018)³³,

και ότι ο δικαιούχος πληροί όλα τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως ορίζονται στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020³⁴ και τα αρχεία της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων LIFE, συμπεριλαμβανομένων των παρόντων οδηγιών για αιτούντες.

Για λόγους ακρίβειας, βεβαιωθείτε ότι αυτή η φόρμα **έχει δημιουργηθεί**, υπογραφεί και λάβει ημερομηνία **αφού** έχουν συμπληρωθεί όλα τα τεχνικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία στην αίτησή σας.

³³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1518531793134&uri=CELEX:32018D0210>

Όταν συμπληρώσετε τη φόρμα, σαρώστε το ως αρχείο εικόνας (όχι ως αρχείο .pdf – βλ. αποδεκτές μορφές στην παράγραφο 4.1 Γενικοί κανόνες), και στη συνέχεια μεταφορτώστε το στην εφαρμογή χρησιμοποιώντας το κουμπί «Μεταφόρτωση δήλωσης» (Upload declaration).

Φόρμα A4 – Associated beneficiary declaration and Mandate / Δήλωση και εντολή συνδικαιούχου

Αυτή η φόρμα είναι διαθέσιμη στο τέλος της φόρμας A5 (βλ. παρακάτω), με τίτλο A4 – Associated Beneficiary declaration and Mandate. Κάντε κλικ στο «Δημιουργία δήλωσης» (Generate declaration).

Για τη συμπλήρωση της φόρμας αυτής, **δείτε τις οδηγίες της φόρμας A3.**

Τα ακόλουθα πεδία θα συμπληρωθούν αυτόματα:

- το όνομα και επώνυμο του νομικού εκπροσώπου του μελλοντικού συνδικαιούχου που υπογράφει τη φόρμα συμπληρώνεται αυτόματα.

Χρειάζεται να συμπληρώσετε τα ακόλουθα στοιχεία:

- At...on... / Στο(ν)-Στη(ν) (τόπος), την (ημερομηνία): υποδείξτε τον τόπο και την ημερομηνία υπογραφής.
- Signature / Υπογραφή: Η συγκεκριμένη φόρμα πρέπει να φέρει υπογραφή.
- Name(s) and status of signatory / Όνομα και θέση των υπογραφόντων: Το **όνομα** και η **θέση** του ατόμου που υπογράφει τη φόρμα πρέπει να αναγράφονται ρητώς.

Φόρμα A5 – Associated beneficiary / Συνδικαιούχος

Κάνετε κλικ στο κουμπί «Δημιουργία συνδικαιούχου» (Create Associated Beneficiary), συμπληρώστε όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πατήστε «Αποθήκευση» (Save). Ο συνδικαιούχος εμφανίζεται στη λίστα «Συνδικαιούχοι» (Associated Beneficiaries).

Για τη συμπλήρωση της φόρμας αυτής, **δείτε τις οδηγίες της φόρμας A2.**

Εάν ο συνδικαιούχος δεν είναι νομικά εγγεγραμμένος στην ΕΕ, επιλέξτε τη χώρα από την αναπτυσσόμενη λίστα.

Φόρμα A6 – Co-financer and commitment form / Συγχρηματοδότης και φόρμα ανάληψης υποχρέωσης

Αν πρόκειται να συμβάλει κάποιος συγχρηματοδότης στο έργο, κάνετε κλικ στο κουμπί «Προσθήκη συγχρηματοδότη» (Add Co-financier), συμπληρώστε όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πατήστε «Αποθήκευση» (Save). Ο συγχρηματοδότης εμφανίζεται στη λίστα «Συγχρηματοδότες» (Co-financiers).

Για τη συμπλήρωση της φόρμας αυτής, **δείτε επίσης τις οδηγίες της φόρμας A3 ανωτέρω.**

Λάβετε υπόψη ότι η συνεισφορά του συγχρηματοδότη πρέπει να καταχωρηθεί στη φόρμα FC (βλ. παρακάτω).

Status of the financial commitment / Κατάσταση της χρηματοδοτικής δέσμευσης: επιλέξτε «Επιβεβαιωμένη» (Confirmed) ή «Εκκρεμεί επιβεβαίωση» (To be confirmed). Εάν

«Εκκρεμεί επιβεβαίωση» (To be confirmed), πρέπει να δοθεί κάποια σχετική εξήγηση. Σημειώνεται ότι σε επόμενο στάδιο, εφόσον η πρόταση λάβει έγκριση χρηματοδότησης, θα χρειαστεί να παραδώσετε τη φόρμα A6 με κατάσταση «Επιβεβαιωμένη» (Confirmed).

Όταν συμπληρώσετε τη φόρμα, σαρώστε την ως αρχείο εικόνας (όχι ως αρχείο .pdf – βλ. αποδεκτές μορφές στην ενότητα 3.2 Γενικοί κανόνες), και στη συνέχεια μεταφορτώστε την στην εφαρμογή χρησιμοποιώντας το κουμπί «Μεταφόρτωση δήλωσης» (Upload declaration).

Σημαντική σημείωση: Ο συντονιστής ή ο συνδικαιούχος πρέπει να εμφανίζεται στην πρόταση αποκλειστικά με τον ρόλο του συντονιστή ή συνδικαιούχου – όχι και ως συγχρηματοδότης. Σε περίπτωση που κάποιος συντονιστής ή συνδικαιούχος επιθυμεί να έχει καθαρή χρηματοδοτική συνεισφορά στο έργο, οφείλει και πάλι να υποβάλει μόνο τις φόρμες A2/A3 ή A4/A5, μέσα στις οποίες, ωστόσο, η χρηματοδοτική συνεισφορά του θα είναι υψηλότερη από τα προβλεπόμενα αντίστοιχα έξοδά τους.

Φόρμα A7 – Other proposals submitted for European Union funding / Άλλες υποβληθείσες προτάσεις για χρηματοδότηση έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Επιλέξτε το κουτάκι «Έχει υποβληθεί στο παρελθόν η παρούσα πρόταση;» (Has this proposal been submitted before?) εάν υποβάλλετε ξανά τη συγκεκριμένη πρόταση. Σημειώστε τα στοιχεία αναφοράς και το ακρώνυμο της προηγούμενης πρότασης. Παραδείγματος χάρη: LIFE18 CCA/country/001040 <ACRONYM>. Αυτή η πληροφορία χρησιμοποιείται για στατιστικούς λόγους και για εξασφάλιση την βέλτιστη ποιότητα της αξιολόγησης.

Οι αιτούντες δεν πρέπει να υποτιμούν τη σημασία της συγκεκριμένης φόρμας: Σε κάθε ερώτηση πρέπει να παρέχονται σαφείς και ολοκληρωμένες απαντήσεις (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων). Οι δικαιούχοι οφείλουν να ενημερώσουν την Αναθέτουσα Αρχή για οποιαδήποτε σχετική χρηματοδότηση που έχουν λάβει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και για τυχόν σχετικές τρέχουσες αιτήσεις χρηματοδότησής τους από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι δικαιούχοι οφείλουν επίσης να επιβεβαιώσουν ότι δεν λαμβάνουν εν ενεργεία λειτουργικές επιχορηγήσεις από το LIFE (ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα) τα οποία θα οδηγούσαν σε διπλή χρηματοδότηση.

Εάν δεν υπάρξει τέτοια διευκρίνιση στην κατάλληλη φόρμα, ενδέχεται να σημάνει την απόρριψη της πρότασης.

Εάν ο αιτών προτείνει τη συνέχιση ενός προηγούμενου έργου LIFE, οφείλει να περιγράψει με σαφήνεια στην παρούσα φόρμα γιατί απαιτείται μια επιπλέον φάση του έργου και πώς αυτή θα συμπληρώσει τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με το προηγούμενο έργο διασφαλίζοντας ότι δεν θα υπάρξει διπλή χρηματοδότηση.

Τα έργα LIFE δεν πρέπει να χρηματοδοτούν δράσεις που μπορούν να λάβουν καλύτερη χρηματοδότηση από άλλα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα (βλ. ενότητα 1.5.15). **Κατά συνέπεια οι αιτούντες οφείλουν να αξιολογήσουν με προσοχή τη συγκεκριμένη πτυχή** και να παρέχουν την πληρέστερη δυνατή πληροφόρηση στις απαντήσεις τους. Δικαιολογητικά έγγραφα (π.χ. αποσπάσματα από τα κείμενα των σχετικών προγραμμάτων) πρέπει να συμπεριληφθούν (στο μέτρο του δυνατού και στον βαθμό που αρμόζει). Σας εφιστούμε επίσης την προσοχή στο σημείο 1 της δήλωσης της φόρμας A3 που υποχρεούστε να υπογράψετε. Οι εθνικές Αρχές ενδέχεται να κληθούν να ελέγξουν αυτήν την δήλωση.

3.3.2 Σύντομη περιγραφή του έργου (φόρμες B)

Φόρμα B1 – Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου (συμπληρώνεται στην αγγλική γλώσσα)

Περιγράψτε συνοπτικά το έργο σας. Η περιγραφή πρέπει να είναι δομημένη, συνοπτική και σαφής. Πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- **Project objectives / Στόχοι του έργου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Περιγράψτε λεπτομερώς όλους τους στόχους του έργου, απαριθμώντας τους κατά φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Οι στόχοι πρέπει να διατυπώνονται ως προς τη συμβολή του έργου στην ανάπτυξη και την επίδειξη καινοτόμων προσεγγίσεων πολιτικής, τεχνολογιών, μεθόδων και μέσων, και ως προς τη συμβολή του στην εδραίωση της γνωστικής βάσης για την ανάπτυξη, εκτίμηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της πολιτικής και της νομοθεσίας για το κλίμα. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να είναι ρεαλιστικοί (να είναι δυνατή η επίτευξή τους εντός του χρονοδιαγράμματος του έργου, με τον προτεινόμενο προϋπολογισμό και μέσα) και ξεκάθαροι (χωρίς ασάφειες).
- **Actions and means involved / Εμπλεκόμενες δράσεις και μέσα (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Εξηγήστε με σαφήνεια τι μέσα θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του έργου για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται παραπάνω (δεν πρέπει να περιληφθούν χρηματοοικονομικά μέσα). Βεβαιωθείτε ότι υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ των προτεινόμενων δράσεων και μέσων, και των στόχων του έργου.
- **Expected results and impacts / Αναμενόμενα αποτελέσματα και αντίκτυπος (ποσοτικοποιημένα στο μέτρο του δυνατού - ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Αναφέρατε τα κύρια αποτελέσματα που αναμένονται στην ολοκλήρωση του έργου. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να σχετίζονται άμεσα με τα κλιματικά προβλήματα υπό εξέταση και με τους στόχους του έργου. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα πρέπει να είναι συγκεκριμένα, ρεαλιστικά και **ποσοτικοποιημένα** στο μέτρο του δυνατού. Δεδομένου ότι τα τελικά επιτεύγματα του έργου θα κριθούν βάσει των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του, βεβαιωθείτε ότι τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι σαφώς καθορισμένα και σωστά ποσοτικοποιημένα. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν πρέπει να ταυτίζονται με τους στόχους του έργου, αλλά να αποτελούν *αποτελέσματα* και *ποσοτικοποιημένα επιτεύγματα* που θα επιτρέψουν στο έργο την επίτευξη των στόχων του. Σε σχέση με αυτό, θα διασφαλιστεί η συνοχή ανάμεσα στα περιβαλλοντικά οφέλη και/ή τη δράση για το κλίμα που περιγράφονται εδώ, με τις τιμές που αναγράφονται στον πίνακα με τους δείκτες επίδοσης.
- **EU policy priorities and Reasons why the proposal falls under the selected policy priority / Προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ και λόγοι για τους οποίους η πρόταση εμπίπτει στην επιλεγμένη προτεραιότητα πολιτικής (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Ζητείται από τους αιτούντες να υποδείξουν αν η πρόταση ανταποκρίνεται σε κάποια από τις προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ που κατονομάζονται στην ενότητα 2 του παρόντος εγγράφου. Ο αιτών οφείλει να περιγράψει λεπτομερώς γιατί θεωρεί ότι η πρόταση εμπίπτει στη συγκεκριμένη προτεραιότητα πολιτικής.

Αν η πρόταση έργου δεν παρουσιάζεται στην αγγλική, οι αιτούντες μπορούν να συμπεριλάβουν μια περιληπτική περιγραφή του έργου και στην πρωτότυπη γλώσσα υποβολής της πρότασης. Ωστόσο, αυτό είναι προαιρετικό. Διατίθεται ξεχωριστή φόρμα με τίτλο B1 –

Summary description of the project (in the language of the proposal) / Συνοπτική περιγραφή του έργου (στη γλώσσα της πρότασης).

Φόρμα B2 - Climate problem targeted and, if applicable, other environmental benefits / Πρόβλημα κλιματικής αλλαγής υπό εξέταση και, κατά περίπτωση, άλλα περιβαλλοντικά οφέλη

- **Climate problem targeted and, if applicable, other environmental benefits / Στοχευμένο πρόβλημα κλιματικής αλλαγής και, κατά περίπτωση, άλλα περιβαλλοντικά οφέλη (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων)):**

Περιγράψτε συνοπτικά και με σαφήνεια το κλιματικό πρόβλημα που εξετάζει η πρότασή σας, και πώς συνδέεται αυτό με έναν ή περισσότερους από τους τρεις τομείς προτεραιότητας για το κλίμα. Επεξηγήστε γιατί θεωρείτε ότι το εν λόγω πρόβλημα σχετίζεται με την ευρωπαϊκή πολιτική και νομοθεσία για το κλίμα.

Για ορισμένους τύπους έργων που είναι επιλέξιμα στο πλαίσιο του LIFE Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI) ενδέχεται να μην υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο κλιματικό πρόβλημα, καθώς η πρόταση μπορεί να αφορά ευρύτερες δραστηριότητες για τη στήριξη μιας αποτελεσματικής ελεγκτικής διαδικασίας αλλά και μέτρα προώθησης της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία της Ένωσης για το κλίμα, καθώς και για τη στήριξη των πληροφοριακών συστημάτων και των εργαλείων πληροφόρησης σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης για το κλίμα. Σε τέτοιες περιπτώσεις όπου το «πρόβλημα» αναφέρεται σε έναν από τους παραπάνω τομείς διακυβέρνησης, και όχι σε κάποιο συγκεκριμένο κλιματικό πρόβλημα με αυστηρούς όρους, η πρόταση έργου οφείλει να προσδιορίζει και να περιγράφει λεπτομερώς το πρόβλημα κλιματικής διακυβέρνησης υπό στόχευση.

Εάν είναι δυνατή η επίτευξη και άλλων περιβαλλοντικών οφελών, παρακαλείστε να περιγράψετε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις συνέργειες με άλλους τομείς πολιτικής, ιδίως όσον αφορά τα έργα προσαρμογής με βάση το οικοσύστημα και το πλαίσιο εφαρμογής τους ώστε να προσφέρουν οφέλη διατήρησης της βιοποικιλότητας και της φύσης, και να συμπεριλάβετε κατάλληλους δείκτες για τη μέτρηση των παραδοτέων και του αντίκτυπου.

- **Please explain the project's best practice, demonstration or pilot character / Περιγράψτε τον χαρακτήρα του έργου ως πιλοτικό, επίδειξης ή βέλτιστων πρακτικών** (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων)

Για ορισμούς, βλ. ενότητα 1.2.

State of the art and innovative aspects of the project / Θέματα τεχνολογικής υπεροχής και καινοτομίας του έργου:

Περιγράψτε την τεχνολογική υπεροχή της τεχνική ή της μεθόδου υπό εξέταση και την τεχνική κλίμακα του έργου (πιλοτική κλίμακα, προ-βιομηχανική κλίμακα, πρώτη εφαρμογή πλήρους κλίμακας). Στην περίπτωση έργων πιλοτικής εφαρμογής/επίδειξης, αναπτύξτε την τεχνική περιγραφή των διαδικασιών ή μεθόδων και/ή των προτεινόμενων καινοτομιών, των νέων στοιχείων και των βελτιώσεων. Περιγράψτε, επίσης, την προηγούμενη έρευνα που διενεργήθηκε, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την προετοιμασία υλοποίησης του έργου, συμπεριλαμβάνοντας τις μελέτες σκοπιμότητας. Σε κάθε περίπτωση, περιγράψτε τα βασικά οφέλη του έργου για το κλίμα και τους στόχους του όσον αφορά τη δυνατότητα αναπαραγωγής και

μεταφοράς. Περιγράψτε τις δραστηριότητες για την παρακολούθηση/μέτρηση και/ή αξιολόγηση του έργου.

Εάν η πρόταση αποσκοπεί στην ανάπτυξη και επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών, συστημάτων, μεθόδων και εργαλείων για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και/ή την προσαρμογή σε αυτήν, λάβετε υπόψη ότι ο καινοτόμος χαρακτήρας των προτεινόμενων δράσεων μπορεί να αξιολογηθεί από διαφορετικές οπτικές: α) σε σχέση με τις τεχνολογίες που εφαρμόζονται από το έργο (τεχνολογική καινοτομία), β) σε σχέση με τον τρόπο που εφαρμόζονται αυτές οι τεχνολογίες (καινοτομία στις διαδικασίες ή τις μεθόδους), και γ) σε σχέση με τα επιχειρηματικά και οικονομικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν από το σχέδιο (καινοτόμο επιχειρηματικό μοντέλο). Αυτές οι διαφορετικές διαστάσεις του καινοτόμου χαρακτήρα του έργου πρέπει να συγκριθούν με τις τεχνολογικές εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Η καινοτομία δεν πρέπει να περιορίζεται σε καθαρά τεχνολογικά επιτεύγματα. Για παράδειγμα, μια νέα διαδικασία μπορεί να αλλάζει ένα συγκεκριμένο βήμα στη διαδικασία κατασκευής ενός προϊόντος ή, εναλλακτικά, να επιφέρει γενικότερο μετασχηματισμό ολόκληρου του κύκλου παραγωγής και άρα των συνολικών επιπτώσεων του συγκεκριμένου κύκλου. Το ίδιο ισχύει και για ένα νέο οικονομικό ή επιχειρηματικό μοντέλο το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει ένα σύνολο αποβλήτων που μέχρι πρόσφατα ήταν άνευ αξίας, σε νέα πρώτη ύλη, μέσω μιας επιχειρηματικής αναδιοργάνωσης ή μιας αλλαγής στο οικονομικό μοντέλο.

Σημαντική σημείωση: Έργα που εμπλέκουν έρευνα και ανάπτυξη, ή απλώς προπαρασκευαστικές δραστηριότητες (μελέτες, έρευνες κ.λπ.) δεν θεωρούνται από μόνα τους καινοτόμα. Η μεταφορά βέλτιστων πρακτικών δεν θεωρείται καινοτομία.

Φόρμα B3 – EU added value and socio-economic effects / Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ και κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις

EU added value of the project and its actions / Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεων του για την ΕΕ (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων): Αναφέρετε εάν και πώς συμβάλλει το έργο σας στην υλοποίηση και την ανάπτυξη της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το κλίμα. Περιγράψτε εάν συμβάλλει στην ενσωμάτωση της πολιτικής για το κλίμα σε άλλες πολιτικές και/ή αν συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι πληροφορίες που θα περιληφθούν σε αυτά τα πεδία θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της πρότασης σύμφωνα με τα αντίστοιχα κριτήρια ανάθεσης (για λεπτομέρειες βλ. τις «Οδηγίες για την αξιολόγηση των προτάσεων LIFE Δράση για το Κλίμα 2019»):

- **Contribution to climate objectives / Συμβολή στους κλιματικούς στόχους**

Σκιαγραφήστε τη συμβολή στην αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και/ή στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Τα έργα πρέπει να επιδεικνύουν μια μετασχηματιστική επίδραση που θα συμβάλλει στη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με αποδοτικότητα των πόρων.

- **Contribution to priority areas and EU policy priorities / Συμβολή σε τομείς προτεραιότητας και σε προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ**

Περιγράψτε τον βαθμό και την ποιότητα της συμβολής στους συγκεκριμένους στόχους

των τομέων προτεραιότητας για τη δράση για το κλίμα, τους τομείς πολιτικής σύμφωνα με το Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020 και τους ετήσιους τομείς εργασιών για το 2019, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 2 του παρόντος.

Replicability and Transferability / Δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς

Περιγράψτε τη στρατηγική σας για τη δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και μετά τη λήξη του (βλ. ενότητα 1.6.13 για περισσότερες λεπτομέρειες). Όπως περιγράφεται παρακάτω, πρέπει να σκιαγραφηθούν συγκεκριμένες δραστηριότητες του έργου προκειμένου να στηριχθούν οι δηλώσεις της παρούσας ενότητας (βλ. ενότητα 3.3.3 Αναλυτική τεχνική περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων – φόρμες C).

Στο πλαίσιο αυτού του τομέα προτεραιότητας, μια στρατηγική για τη διασφάλιση της δυνατότητας αναπαραγωγής και μεταφοράς των αποτελεσμάτων του έργου σε άλλα πλαίσια δεν σημαίνει απλώς δέσμευση για τη συνέχιση του έργου, αλλά περιλαμβάνει ένα ξεκάθαρο και αξιόπιστο σχέδιο που θα υποστηρίζεται από τις δραστηριότητες του έργου, το οποίο θα επιτρέψει την αναπαραγωγή σε άλλους κλάδους, οντότητες, περιοχές ή χώρες. Αν και η δυνατότητα αναπαραγωγής και η δυνατότητα μεταφοράς διαφοροποιούνται από τη βιωσιμότητα, η οποία αναπτύσσεται στη φόρμα B6, συχνά αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής βιωσιμότητας.

Quality of multipurpose, synergies, integration, as well as transnational character, green procurement, eco-label and uptake / Ποιότητα πολλαπλών στόχων, συνεργειών και ενσωμάτωσης, καθώς και διακρατική διάσταση, πράσινες συμβάσεις, οικολογικό σήμα και αξιοποίηση

Αναφέρατε και περιγράψτε συνοπτικά αν το έργο σας περιλαμβάνει κάποιον μηχανισμό υλοποίησης πολλαπλών σκοπών, ο οποίος βελτιώνει την ενσωμάτωση ειδικών περιβαλλοντικών ή κλιματικών στόχων σε άλλους τομείς πολιτικής, ή δημιουργεί συνέργειες με τους στόχους άλλων πολιτικών της Ένωσης. Για παράδειγμα, όσον αφορά έργα προσαρμογής με βάση το οικοσύστημα, περιγράψτε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις συνέργειες με άλλους τομείς πολιτικής, όπως το πεδίο εφαρμογής προκειμένου να προσφέρουν οφέλη διατήρησης της βιοποικιλότητας και της φύσης.

Για κάποιο έργο με καλά αιτιολογημένη **διακρατική προσέγγιση**, ως προστιθέμενη αξία για την ΕΕ μπορεί επίσης να θεωρηθεί ένας μηχανισμός ο οποίος θα εξασφαλίζει εκτεταμένη εφαρμογή πράσινων προμηθειών ή θα προβλέπει την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων σε ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη επιπλέον βαθμολογίας (bonus) λόγω αξιοποίησης αποτελεσμάτων από ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ είναι η συμπερίληψη μιας σύντομης αλλά αναλυτικής περιγραφής των εν λόγω αποτελεσμάτων και του τρόπου χρήσης τους για την υλοποίηση του έργου LIFE, στην παρούσα φόρμα.

Socio-economic effects of the project / Κοινωνικοοικονομικός αντίκτυπος του έργου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):

Αναφέρατε τον πιθανό αντίκτυπο των δράσεων του έργου στην τοπική οικονομία και πληθυσμό. Ειδικότερα, αναμένεται από τους αιτούντες να εξετάσουν ενδελεχώς τον

αντίκτυπο στην απασχόληση και την ανάπτυξη, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τη συνέχιση του έργου και σχετικά σενάρια αναπαραγωγής και/ή μεταφοράς του. Σε αυτό το πλαίσιο, θα διασφαλιστεί η συνεκτικότητα ανάμεσα στα στοιχεία για την απασχόληση και την ανάπτυξη που αναφέρονται στην παρούσα φόρμα, με τις τιμές που αναγράφονται στον πίνακα με τους δείκτες επίδοσης.

Φόρμα B4 – Stakeholders and target audiences / Εμπλεκόμενα μέρη και κοινό-στόχος του έργου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων)

Υποδείξτε τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία σκοπεύετε να εμπλέξετε στην πρόταση, και τον τρόπο που θα γίνει αυτό. Αναφέρετε τι είδους συμβολή περιμένετε από τα μέρη αυτά και με ποιον τρόπο θα χρησιμοποιηθεί και θα είναι χρήσιμη και/ή αναγκαία η συμμετοχή τους για το έργο.

Περιγράψτε τα κοινά-στόχους και τις μεθόδους για τη διάδοση της γνώσης. Σχολιάστε τις δραστηριότητες γενικής δημοσιότητας και/ή προώθησης μάρκετινγκ της ιδέας υπό εξέταση καθ' όλη και μετά την υλοποίηση. Συνδέστε αυτήν την πληροφορία με τις δράσεις που προβλέπετε από άποψη αναπαραγωγής και μεταφοράς των αποτελεσμάτων, και συμπεριλάβετε ποιοτικά/ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τα διάφορα κοινά-στόχους (για παράδειγμα, ενδιαφερόμενα μέρη που τρέφουν πραγματικό ή δυνητικό ενδιαφέρον για τα αποτελέσματα του έργου, την ανάλυση αγοράς κ.λπ.).

Διασφαλίστε τον σαφή διαχωρισμό των βασικών κοινών-στόχων και των ενδιαφερόμενων μερών:

- Ένα «**βασικό κοινό-στόχος**» είναι μια ομάδα κοινού (π.χ. ομάδες του πληθυσμού, κατηγορίες επαγγελματιών, τύποι φορέων ή οργανισμών, οικονομικοί φορείς κ.λπ.) στην οποία απευθύνονται οι δραστηριότητες του έργου. Αυτές οι ομάδες κοινού πρέπει να είναι προσδιορισμένες με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σαφήνεια (σε ποιοτικούς και ποσοτικούς όρους) μέσα στην πρόταση και να συνδέονται με το πρόβλημα που εξετάζει το έργο. Οι δραστηριότητες παρακολούθησης του έργου οφείλουν να περιλαμβάνουν τη μέτρηση του αντίκτυπου από τις δραστηριότητες του έργου στο κοινό-στόχος ή στις δραστηριότητες αυτού (κατά περίπτωση, ανάλογα με τη φύση του έργου).

Η επιλογή των ομάδων κοινού-στόχου πρέπει να τεκμηριώνεται σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους στόχους του έργου. Όπου είναι δυνατόν, πρέπει να παρέχονται ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα.

- Τα «**ενδιαφερόμενα μέρη**» είναι οντότητες (π.χ. οργανισμοί, αρχές, άτομα, ομάδες ατόμων, ΜΚΟ κ.λπ.) που τρέφουν ενδιαφέρον για το ζήτημα που μελετά το συγκεκριμένο έργο. Οι συμμετέχοντες στο έργο δεν χρειάζεται να συμπεριληφθούν σε αυτό το πεδίο. Κατά τη διάρκεια του έργου, είναι αναγκαίο να διασφαλίζεται η σωστή διαβούλευση και/ή συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών, όπως επιτάσσει η φύση του έργου.

Φόρμα B5 – Expected constraints and risks related to the project implementation and how they will be dealt with / Αναμενόμενοι περιορισμοί και κίνδυνοι αναφορικά με την υλοποίηση του έργου και στρατηγική μετριασμού τους (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων)

Είναι σημαντικό οι αιτούντες να προσδιορίσουν όλα τα πιθανά **εσωτερικά ή εξωτερικά γεγονότα** («περιορισμούς και κινδύνους») που θα μπορούσαν να έχουν **σημαντικές αρνητικές συνέπειες** για την επιτυχή υλοποίηση του έργου. Κατονομάστε τέτοιου είδους περιορισμούς και κινδύνους με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Αναφέρετε επίσης τυχόν περιορισμούς και κινδύνους που οφείλονται στο **κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον**. Υποδείξτε πώς σχεδιάζετε να υπερβείτε κάθε έναν περιορισμό και κίνδυνο.

Συνιστούμε να συμπεριλάβετε σε αυτήν την ενότητα λεπτομέρειες σχετικά με πιστοποιητικά, άδειες, εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων κ.λπ., και να αναφέρετε τι υποστήριξη έχετε από τους αρμόδιους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την έκδοση των εν λόγω εγκρίσεων. Η εμπειρία από το Πρόγραμμα LIFE έχει δείξει ότι ορισμένα έργα έχουν δυσκολία να ολοκληρώσουν όλες τις δράσεις εντός της προταθείσας διάρκειας έργου, εξαιτίας απρόβλεπτων καθυστερήσεων και δυσκολιών που προέκυψαν κατά το έργο. Είναι σημαντικό οι αιτούντες να προσδιορίσουν όλα τα πιθανά εξωτερικά γεγονότα («περιορισμούς και κινδύνους») που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τέτοιες καθυστερήσεις. Μια πιθανή αιτία για τέτοιου είδους δυσκολίες είναι η υποχρέωση πραγματοποίησης εκτιμήσεων για θέματα που δεν είχαν προβλεφθεί κατά την προετοιμασία του έργου LIFE, και ειδικότερα:

- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) σύμφωνα με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ (Οδηγία ΕΠΕ), όπως έχει κωδικοποιηθεί με την οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011³⁵
- Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ), σύμφωνα με την οδηγία 2001/42/ΕΚ (Οδηγία ΣΠΕ)³⁶

Οι συγκεκριμένες εκτιμήσεις ενδέχεται να απαιτούν μακρόχρονες διοικητικές διαδικασίες και χρονοβόρα συλλογή και ανάλυση δεδομένων. Συνήθως αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα αν ο απαιτούμενος χρόνος και τα αναγκαία κεφάλαια προβλέπονται στην πρόταση.

Κατά συνέπεια, πριν από την υποβολή μιας πρότασης LIFE, οι αιτούντες χρειάζεται να εξετάσουν αν απαιτείται η διενέργεια μίας ή περισσότερων από τις εκτιμήσεις που αναφέρονται παραπάνω, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή ή την εθνική νομοθεσία.

Οι αιτούντες οφείλουν να περιγράψουν στη φόρμα B5 πώς λαμβάνονται υπόψη αυτά τα ζητήματα και πώς οι ίδιοι σχεδιάζουν να ξεπεράσουν ενδεχόμενα προβλήματα. Για την πρόληψη απρόβλεπτων προβλημάτων, είναι αναγκαία η καλή επικοινωνία και διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες. Αυτό πρέπει να έχει ήδη ολοκληρωθεί στην αρχή της προετοιμασίας της πρότασης LIFE. Η φόρμα B5 είναι η σωστή ενότητα για να υποδείξετε αν έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τις διαδικασίες εκτίμησης, και να αναφέρετε τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων αυτών.

Τέλος, περιγράψτε λεπτομερώς πώς έχετε συνεκτιμήσει τους εν λόγω κινδύνους στον σχεδιασμό του έργου (χρονικός προγραμματισμός, προϋπολογισμός κ.λπ.) και στον προσδιορισμό των δράσεων.

³⁵ Κωδικοποιημένο κείμενο Οδηγίας ΕΠΕ:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:EL:PDF>

³⁶ Οδηγία ΣΠΕ:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:197:0030:0037:EL:PDF>

Φόρμα B6 - Continuation / valorisation of the project results after the end of the project / Συνέχιση/αξιοποίηση των αποτελεσμάτων μετά το τέλος του έργου

Περιγράψτε πώς θα συνεχιστεί το έργο μετά το τέλος της χρηματοδότησης LIFE και ποιες ενέργειες απαιτούνται για την εδραίωση των αποτελεσμάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους. Περιγράψτε μια σαφή στρατηγική ή τους ξεκάθαρους μηχανισμούς που θα εφαρμοστούν ώστε να διασφαλιστεί ότι τα αποτελέσματα του έργου θα συνεχιστούν και μετά το τέλος της περιόδου χρηματοδότησης. Αυτό υπερβαίνει τη διάδοση και το σχέδιο για την περίοδο μετά τη λήξη του LIFE (μετά-LIFE περίοδο). Τα έργα πρέπει να περιλαμβάνουν μια ξεκάθαρη στρατηγική για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων του έργου από τις προτεινόμενες λύσεις, μετά την ολοκλήρωση του έργου. Οι δραστηριότητες του έργου χρειάζεται να επιδεικνύουν δέσμευση σε αυτόν τον βαθμό και να προετοιμάζουν τη συνέχιση του έργου ήδη καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής του.

Ειδικότερα, απαντήστε στα ακόλουθα ερωτήματα:

- **Which actions will have to be carried out or continued after the end of the project? / Ποιες δράσεις πρέπει να διενεργηθούν ή να συνεχιστούν μετά την ολοκλήρωση του έργου;** Αναφέρετε αυτές τις δράσεις σημειώνοντας τον κωδικό αναφοράς τους (π.χ. A1, A2 κ.λπ.) και τον τίτλο τους.
- **How will this be achieved? / Πώς θα επιτευχθεί αυτό; What resources will be necessary to carry out these actions? / Τι πόροι θα χρειαστούν για τη διενέργεια αυτών των δράσεων;** Αναφέρετε πώς οι παραπάνω δράσεις θα συνεχιστούν μετά το τέλος του έργου, από ποιον, μέσα σε ποιο χρονοδιάγραμμα και με τι χρηματοδότηση. Εξετάστε εδώ τους τεχνικούς, χρηματοοικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.
- **To what extent will the results and lessons of the project be actively disseminated, transferred and/or replicated after the end of the project to those persons and/or organisations that could best make use of them? / Σε τι βαθμό τα αποτελέσματα και διδάγματα του έργου θα διαδοθούν, μεταφερθούν και/ή αναπαραχθούν στην πράξη μετά το τέλος του έργου, προς τα άτομα και/ή τους οργανισμούς που θα μπορούσαν να τα αξιοποιήσουν καλύτερα; (αναφέρατε συγκεκριμένα άτομα/οργανισμούς):** Αναφέρετε με ποιον τρόπο θα συνεχιστούν οι δραστηριότητες διάδοσης/αναπαραγωγής μετά το τέλος του έργου. Απαριθμήστε τα άτομα/οργανισμούς που έχουν οριστεί μέχρι στιγμής ως κοινό-στόχος για τις εν λόγω δραστηριότητες διάδοσης.
- **How will the long-term sustainability of the project's concrete actions be assured? / Πώς θα διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης του έργου;** Παρακαλείστε να παρέχετε τις αντίστοιχες πληροφορίες.

3.3.3 Αναλυτική τεχνική περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων (φόρμες C)

Ο αιτών οφείλει να καταγράψει όλες τις δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου. Υπάρχουν έξι κατηγορίες δράσεων:

- A. Preparatory actions / Προπαρασκευαστικές δράσεις (εφόσον χρειάζεται)
- B. Purchase/lease of land and/or compensation payments for use rights / Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης (εφόσον χρειάζεται)

C. Implementation actions / Δράσεις υλοποίησης (υποχρεωτικό)

D. Monitoring the impact of the project actions / Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (υποχρεωτικό)

E. Communication and dissemination of results / Επικοινωνία και διάδοση αποτελεσμάτων (υποχρεωτικό)

F. Project management / Διαχείριση έργου (υποχρεωτικό)

Για να θεωρηθούν επιλέξιμες προς χρηματοδότηση, όλες οι δράσεις πρέπει να πληρούν κάθε μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η αναγκαιότητα της δράσης πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη, στο πλαίσιο των στόχων του έργου, και
- πρέπει να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επενδύσεων.

Ο αιτών οφείλει να απαριθμήσει τις δράσεις για κάθε διαφορετική κατηγορία δράσεων (A, B, C κ.λπ.) στη φόρμα C: A1, A2, ..., B1, B2, ..., C1, C2, ..., κ.ο.κ. Οι διάφορες δράσεις λαμβάνουν αυτόματα διαδοχική αρίθμηση ανά κατηγορία δράσης, και η σειρά τους μπορεί να αλλάξει με τη χρήση του βέλους «Up ↑» (πάνω) και «Down ↓» (κάτω). Μέσα σε κάθε δράση (A1, A2, ..., B1, B2, ... κ.ο.κ.), στην ενότητα **Description (what, how, where, when and why) / Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε και γιατί)** μπορούν να περιληφθούν από τον αιτούντα (μη αυτόματα) συγκεκριμένες υπο-δράσεις (A1.1, A1.2, κ.ο.κ.). Κατά τη δημιουργία μιας πρότασης συνιστάται να περιοριστεί όσο το δυνατόν περισσότερο ο αριθμός των δράσεων, ομαδοποιώντας τις σε ομοιογενείς δραστηριότητες και αποσαφηνίζοντας τη λογική σειρά εκτέλεσής τους μέσω υπο-δράσεων. **Υπενθυμίζουμε ότι ο αριθμός των δράσεων και των υπο-δράσεων πρέπει να περιορίζεται στις απολύτως αναγκαίες για την αποσαφήνιση της λογική σειράς του έργου.**

Προτείνεται να παρουσιάζονται ως ξεχωριστές δράσεις μόνο εκείνες οι δράσεις που αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο έργο (π.χ. σχεδιασμός της πιλοτικής εφαρμογής, κατασκευή της πιλοτικής εφαρμογής κ.λπ.).

Οι δράσεις χρειάζεται να περιγραφούν όσο το δυνατόν πληρέστερα. Οι περιγραφές μπορούν να συνοδεύονται από χάρτες που προσδιορίζουν τη θέση των δράσεων, επεξηγηματικά γραφήματα, πίνακες ή εικόνες, τα οποία θα συμπεριληφθούν στις φόρμες μέσω της λειτουργίας «Εικόνες» (Pictures). Οι δράσεις δεν πρέπει να συγχέονται με τα παραδοτέα.

Η περιγραφή κάθε δράσης οφείλει να υποδεικνύει με σαφήνεια τις σχέσεις με άλλες δράσεις, καθώς και πώς αυτή συμβάλλει στους συνολικούς στόχους του έργου (και σε ποσοτικούς όρους). Απαιτείται να υπάρχει **σαφής συνάφεια ανάμεσα στην τεχνική περιγραφή της δράσης και τους χρηματοδοτικούς πόρους που διατίθενται για αυτήν.**

Για κάθε δράση, ο αιτών υποχρεούται να παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- **Action title / Τίτλος της δράσης (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Βεβαιωθείτε ότι ο τίτλος είναι σύντομος και ότι αντανακλά ξεκάθαρα τον στόχο της δράσης.
- **Beneficiary responsible for implementation / Δικαιούχος υπεύθυνος για την υλοποίηση:** Υποδείξτε ποιος εκ των δικαιούχων του έργου θα είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό υλοποίησης της συγκεκριμένης δράσης, επιλέγοντας ένα όνομα από το αναπτυσσόμενο μενού. Εάν χρειάζεται να εμπλακούν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, αναφέρατε λεπτομερώς ποιος δικαιούχος είναι αρμόδιος για ποιο τμήμα της εν λόγω δράσης στο πεδίο κειμένου (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό

χαρακτήρων) που βρίσκεται κάτω από την αναπτυσσόμενη λίστα.

- **Description and methods employed (what, how, where, when and why) / Περιγραφή και χρησιμοποιούμενες μέθοδοι (τι, πώς, πού, πότε και γιατί) (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Περιγράψτε το περιεχόμενο της δράσης, υποδεικνύοντας τι θα συμβεί, με ποια μέσα, σε ποια τοποθεσία/τόπο, με τι διάρκεια και τι ημερομηνία ολοκλήρωσης. Προσδιορίστε επακριβώς τις σχέσεις με άλλες δράσεις. Αναφέρετε **γιατί** είναι αναγκαία η συγκεκριμένη δράση και με ποιον τρόπο θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του έργου. Για δράσεις που υλοποιούνται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι απαραίτητο να εξηγηθεί αναλυτικά γιατί οι εν λόγω δράσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες, στο πλαίσιο του έργου. Στην ενότητα αυτή μπορούν να περιληφθούν από τον αιτούντα, μη αυτόματα, συγκεκριμένες υπο-δράσεις (A1.1, A1.2, κ.ο.κ. – βλ. παράδειγμα παραπάνω).
- **Assumptions related to major costs of the action / Υποθέσεις σχετικές με σημαντικά κόστη της δράσης (ελέγξτε στο e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων):** Συνοψίστε τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους των κύριων δαπανών στη συγκεκριμένη δράση (π.χ. αριθμός ημερών x μέσο ημερήσιο κόστος κ.λπ.). Σημειώνεται ότι το συνολικό κόστος της δράσης, όπως αποτυπώνεται στις οικονομικές φόρμες, εμφανίζεται αυτόματα (άθροισμα των γραμμών κόστους στη φόρμα F για τη συγκεκριμένη δράση). Κατά τη δημιουργία μιας νέας δράσης, η τιμή αυτή είναι μηδέν από προεπιλογή. Πρέπει να δώσετε λεπτομέρειες για τους διάφορους υπολογισμούς και εκτιμήσεις που αφορούν το εν λόγω συνολικό κόστος.
- **Project deliverable products / Παραδοτέα προϊόντα του έργου:** Αναφέρετε όλα τα παραδοτέα προϊόντα που σχετίζονται με κάθε δράση, καθώς και την αντίστοιχη προθεσμία ολοκλήρωσης (ημέρα /μήνας /έτος) χρησιμοποιώντας το κουμπί «Προσθήκη» (Add). **Παραδοτέα προϊόντα** είναι όλα εκείνα τα **υλικά προϊόντα** που μπορούν να αποσταλούν (π.χ. σχέδια διαχείρισης, μελέτες και άλλα έγγραφα, λογισμικά, βίντεο κ.λπ.). Για κάθε παραδοτέο, αναφέρετε την προθεσμία ολοκλήρωσης (ημέρα /μήνα /έτος). Υπογραμμίζεται ότι κάθε παραδοτέο προϊόν πρέπει **να υποβάλλεται στην Αναθέτουσα Αρχή ως ξεχωριστό έγγραφο** (με το λογότυπο LIFE), μαζί με μια έκθεση δραστηριοτήτων.
- **Project milestones / Ορόσημα του έργου:** Αναφέρετε όλα τα ορόσημα του έργου που σχετίζονται με κάθε δράση, και την αντίστοιχη προθεσμία παράδοσης/επίτευξης (ημέρα /μήνας /έτος). Ως **ορόσημα του έργου** ορίζονται όλες οι **σημαντικές στιγμές** κατά την υλοποίηση του έργου, π.χ. «Διορισμός Διαχειριστή Έργου», «Έναρξη λειτουργίας του πρωτοτύπου», «Τελικό συνέδριο» κ.λπ. Τα αντίστοιχα έγγραφα δεν χρειάζεται να υποβληθούν στην Αναθέτουσα Αρχή. Θα χρειαστεί να ενημερώσετε την Αναθέτουσα Αρχή κατά πόσο ένα ορόσημο έχει ολοκληρωθεί ή όχι, με τις τεχνικές εκθέσεις που θα της αποστείλετε.
- **Action timetable / Χρονοδιάγραμμα δράσεων:** Σημειώστε την αντίστοιχη περίοδο υλοποίησης για κάθε δράση του έργου. Όταν σχεδιάζετε την περίοδο υλοποίησης του έργου σας, έχετε κατά νου ότι ένα έργο του Προγράμματος LIFE 2019 δεν μπορεί να ξεκινήσει πριν από την 1^η Ιουνίου 2020. Επίσης, είναι σημαντικό να προσθέσετε ένα κατάλληλο χρονικό περιθώριο ασφαλείας στο τέλος του έργου, για τις αναπόφευκτες απρόβλεπτες καθυστερήσεις.

Δείτε παρακάτω τις επιπλέον πληροφορίες που απαιτούνται για κάθε συγκεκριμένη δράση.

Φόρμα C0 – List of all actions / Λίστα όλων των δράσεων

Η συγκεκριμένη φόρμα παρέχει στον αιτών τη δυνατότητα να δημιουργήσει όλες τις δράσεις που προβλέπονται για το έργο, ανά είδος δράσης (A, B, C, κ.ο.κ.), χρησιμοποιώντας το κουμπί «Προσθήκη δράσης στο έργο» (Add project action). Μόλις δημιουργηθεί μια δράση, μπορείτε να πατήσετε στο κουμπί «Αποθήκευση και συνέχεια» (Save and next) για να δημιουργήσετε αμέσως μια νέα δράση.

Πολύ σημαντικό: οι δράσεις του έργου είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν προκειμένου να έχετε τη δυνατότητα να καταχωρήσετε έξοδα στις οικονομικές φόρμες κατηγορίας F.

Φόρμα C1

A. Preparatory actions / Προπαρασκευαστικές δράσεις (εφόσον χρειάζεται)

Όλες οι προπαρασκευαστικές δράσεις πρέπει να οδηγούν σε πρακτικές προτάσεις και/ή πληροφορίες που να μπορούν να εφαρμοστούν (είτε κατά τη διάρκεια του έργου ή μετά το τέλος του) και να χρησιμοποιηθούν χωρίς να απαιτείται περαιτέρω προπαρασκευαστική εργασία. Τα έργα δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προπαρασκευαστικές δράσεις οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη του έργου.

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις οφείλουν:

- να έχουν άμεση σχέση με τους στόχους του έργου
- να είναι σημαντικά μικρότερης διάρκειας από τη διάρκεια του έργου και να ολοκληρώνονται πολύ νωρίτερα από το τέλος του έργου
- να μη αποτελούν δράσεις έρευνας, εκτός και αν αφορούν κάποια από τις εξαιρέσεις που περιγράφονται στο σημείο 1.5.14 του παρόντος Οδηγού

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις, επομένως, πρέπει να περιορίζονται πρωτίστως στην προετοιμασία του καθεαυτού σταδίου υλοποίησης του έργου (τεχνικός σχεδιασμός, διαδικασίες εγκρίσεων, διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη κ.λπ.).

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις πρέπει να καλύπτουν όλες εκείνες τις ενέργειες που χρειάζεται να έχουν ολοκληρωθεί προκειμένου να ξεκινήσουν ή να υλοποιηθούν σωστά οι υπόλοιπες δράσεις του έργου που ανήκουν στις κατηγορίες B, C, D, E ή F. Αυτό περιλαμβάνει την προετοιμασία τεχνικών εγγράφων (προσχέδια κ.λπ.) καθώς και όποια άλλη διοικητική ή νομική διαδικασία απαιτείται να εκτελεστεί (διαβούλευση, πρόσκληση υποβολής προσφορών, γνωμοδότηση, εκπαίδευση κ.λπ.).

Εάν προβλέπεται η εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης και/ή σχεδίων δράσης, η περιγραφή της αντίστοιχης προπαρασκευαστικής δράσης πρέπει να προσδιορίζει τι χρειάζεται να γίνει ώστε να διασφαλιστεί η υλοποίηση των εν λόγω σχεδίων (για παράδειγμα, το σχέδιο να λάβει την έγκριση των αρμόδιων αρχών πριν από την ολοκλήρωση του έργου).

Σε περίπτωση που οι προπαρασκευαστικές δράσεις δεν οδηγούν σε άμεση υλοποίηση κατά τη διάρκεια του έργου, η περιγραφή τους πρέπει να περιλαμβάνει ένα επαρκές σύνολο επεξηγήσεων, δεσμεύσεις και εγγυήσεις που να αποδεικνύουν ότι η πλήρης εφαρμογή τους μετά το έργο είναι διασφαλισμένη. Διαφορετικά, οι εν λόγω δράσεις ενδέχεται να διαγραφούν από το έργο κατά το στάδιο της αναθεώρησης.

B. Purchase/lease of land and/or compensation payment for use rights / Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η περιγραφή κάθε δράσης να καταδεικνύει σαφώς πώς ικανοποιείται **κάθε ένας** από τους όρους επιλεξιμότητας αναφορικά με την αγορά γης, που περιγράφονται στην ενότητα 2.4.3 των Οδηγιών για αιτούντες 2019 - Φύση και Βιοποικιλότητα.

Για κάθε δράση, περιγράψτε σε τι στάδιο βρίσκονται οι συνεννοήσεις με τους ιδιοκτήτες της γης. Έχει γίνει συζήτηση μαζί τους και είναι καταρχήν σύμφωνοι; Προσδιορίστε επακριβώς τι είδους οικότοποι θα αγοραστούν/εκμισθωθούν και πού βρίσκονται. Αναφέρατε τι έκταση γης θα αγοραστεί/μισθωθεί ανά είδος οικότοπου και αιτιολογήστε το προτεινόμενο κόστος ανά εκτάριο συγκριτικά με τις τρέχουσες τιμές γης. Δηλώστε συγκεκριμένα εάν η αγορά της γης πρόκειται να γίνει μέσω **ανταλλαγής γαιών** (για να είναι επιλέξιμη η ανταλλαγή πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του έργου). Αν η αγορά ή η εκμίσθωση της γης είναι αναγκαία προκειμένου να διενεργηθούν άλλες δράσεις στο πλαίσιο του έργου, **υποδείξτε ποιες δράσεις** εξαρτώνται από τη συγκεκριμένη αγορά ή εκμίσθωση. Ανάλογα με την περίπτωση, αναφέρατε **«εναλλακτική» γη** που θα μπορούσε να αγοραστεί σε περίπτωση που προκύψουν δυσκολίες με τον αρχικό στόχο.

C. Implementation actions / Δράσεις υλοποίησης (υποχρεωτικό)

Οι δράσεις υλοποίησης (δράσεις κατηγορίας C) αποτελούν τις βασικές δράσεις της πρότασης. Απαιτείται πάντα να είναι *πιλοτικές δράσεις ή δράσεις επίδειξης και/ή βέλτιστων πρακτικών*, ή να στηρίζουν την επικοινωνία, τη διάδοση πληροφοριών και την αύξηση της ευαισθητοποίησης στον τομέα της δράσης για το κλίμα. Το αποτέλεσμα όλων των δράσεων κατηγορίας C πρέπει να είναι **συγκεκριμένο και μετρήσιμο, και να προσφέρει σαφή οφέλη** στις δράσεις για το κλίμα τις οποίες αφορά. Τα εν λόγω οφέλη πρέπει να μπορούν να μετρηθούν και να αξιολογηθούν μέσω **των δράσεων παρακολούθησης κατηγορίας D**. Το αποτέλεσμα κάθε δράσης, κατά το δυνατόν ποσοτικοποιημένο, πρέπει να αποτυπώνεται στο αντίστοιχο πεδίο με τα παραδοτέα και/ή τα ορόσημα του έργου.

Η πρόταση είναι απαραίτητο να περιλαμβάνει υποχρεωτικά μια δράση **αναπαραγωγής ή μεταφοράς**. Η δράση αυτή θα περιλαμβάνει ένα ακριβές σύνολο δραστηριοτήτων για την οικονομικά αποδοτική αναπαραγωγή ή μεταφορά των δράσεων και αποτελεσμάτων, αλλά και τα μέτρα που έχουν ληφθεί ώστε να εξασφαλιστεί η καθεαυτή αναπαραγωγή ή μεταφορά επιτυχημένων πιλοτικών δράσεων ή δράσεων επίδειξης. Η επιτυχής αναπαραγωγή και δυνατότητα μεταφοράς προϋποθέτουν τη χάραξη μιας στρατηγικής η οποία θα περιλαμβάνει ενέργειες που θα πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο των λύσεων του έργου και θα διασφαλίζουν την ευρύτερη διείσδυσή τους επιτυγχάνοντας μια κρίσιμη μάζα κατά τη διάρκεια του έργου και/ή σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα μετά το τέλος του έργου LIFE. Αυτό υπερβαίνει τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση, και αφορά την εφαρμογή σε άλλους τομείς των τεχνικών, των μεθόδων ή των στρατηγικών που αναπτύχθηκαν ή εφαρμόστηκαν στο έργο. Η αναπαραγωγή και η δυνατότητα μεταφοράς υπερβαίνουν τη διάδοση και αφορούν συγκεκριμένες δράσεις του έργου που αναπαράγουν και μεταφέρουν, για παράδειγμα, τις λύσεις του έργου σε άλλους τομείς, οντότητες, περιοχές και χώρες.

Οι ακόλουθες δραστηριότητες μπορούν να θεωρηθούν παραδείγματα δραστηριοτήτων αναπαραγωγής και μεταφοράς κατά την υλοποίηση του έργου:

1. Εφαρμογή μιας τεχνικής ή μεθόδου σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές
2. Παραχώρηση δικαιωμάτων χρήσης των προτεινόμενων τεχνικών ή μεθόδων σε άλλους οργανισμούς
3. Υπογραφή συμφώνου συνεργασίας με άλλους εμπορικούς/βιομηχανικούς εταίρους για την εφαρμογή των προτεινόμενων τεχνικών ή μεθόδων σε διαφορετικές γεωγραφικές

περιοχές από αυτές που χρησιμοποιήθηκαν κατά το έργο

4. Προετοιμασία παραδειγμάτων επιχειρηματικής υλοποίησης (επιχειρηματικού σχεδίου, στα εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα) των προτεινόμενων τεχνικών ή μεθόδων σε διαφορετικούς κλάδους από αυτούς που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του έργου

Η ανάπτυξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου για τα εμπορικά αξιοποιήσιμα έργα είναι υποχρεωτική και πρέπει να αποτελεί παραδοτέο της ανάλογης δράσης κατηγορίας C.

D. Monitoring the impact of the project actions / Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (υποχρεωτικό)

Κάθε έργο πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα προϊόντα/αποτελέσματα και τον αντίκτυπό του, λαμβάνοντας υπόψη τους **βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου** (βλ. πίνακα Excel: Πρόσκληση LIFE 2019 – Βασικοί δείκτες σε επίπεδο έργου). Οι δείκτες αυτοί θα συμβάλουν στην αξιολόγηση του αντίκτυπου του έργου LIFE. Μελετήστε τους δείκτες του έργου και συμπληρώστε τον αντίκτυπο της προτεινόμενης λύσης, κατά τη διάρκεια ή στο τέλος του έργου (συμπεριλάβετε σαφή ποσοτικοποίηση σε απόλυτους και σχετικούς όρους). Κάνετε το ίδιο 3 ή 5 έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου (επιλέξτε το πιο κατάλληλο χρονικό πλαίσιο για το έργο σας).

Ο πίνακας Excel με τους βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου πρέπει να υποβληθεί μέσω του eProposal ως συνημμένο αρχείο (Attachment).

Στο στάδιο της υποβολής της αίτησης, οι αιτούντες χρειάζεται να συμπληρώσουν τον πίνακα Excel. Η δυναμική διαδικτυακή βάση δεδομένων δεν είναι ανοιχτή προς συμπλήρωση σε αυτή τη φάση, και παρέχεται αποκλειστικά για να δείξει στους αιτούντες το είδος της πληροφορίας που θα απαιτηθεί να συμπληρώσουν αν και **αφού** υπογραφεί το συμφωνητικό επιχορήγησης.

Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει ειδική δράση για την παρακολούθηση και τη μέτρηση των δεικτών επίδοσης, με ξεχωριστό προϋπολογισμό. Πληροφορίες προόδου για τους δείκτες επίδοσης πρέπει να υποβάλλονται το λιγότερο μαζί με τις επίσημες εκθέσεις έργου (Έκθεση προόδου, Ενδιάμεση έκθεση και Τελική έκθεση).

Κατά περίπτωση, οι αιτούντες μπορούν να εφαρμόσουν μια ολοκληρωμένη ανάλυση κύκλου ζωής (AKZ) και να τη συμπεριλάβουν στα παραδοτέα του έργου.

Η εκτίμηση του **κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου** των δράσεων του έργου στην τοπική οικονομία και τον πληθυσμό είναι επίσης υποχρεωτική και πρέπει να συμπεριληφθεί ως παραδοτέο. Αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή μιας μελέτης που θα ενοποιεί τα δεδομένα και τα αποτελέσματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια ζωής του έργου, και η οποία θα παραδοθεί με την τελική έκθεση. Παραδείγματα θετικών επιδράσεων του έργου είναι τα ακόλουθα: άμεση ή έμμεση αύξηση της απασχόλησης, ενίσχυση άλλων δραστηριοτήτων (π.χ. οικότουρισμός) που έχουν ως στόχο τη δημιουργία συμπληρωματικών πηγών εισοδήματος, μείωση της κοινωνικής και οικονομικής απομόνωσης, ενίσχυση της εικόνας της περιοχής/περιφέρειας, με αποτέλεσμα την αύξηση της βιωσιμότητας της τοπικής κοινότητας (ιδιαίτερα σε αγροτικές περιοχές).

E. Communication and dissemination of results / Επικοινωνία και διάδοση αποτελεσμάτων (υποχρεωτικό)

Τα έργα LIFE Δράση για το Κλίμα πρέπει να περιλαμβάνουν μια σημαντική ομάδα

δραστηριοτήτων (ομαδοποιημένες συνθετικά σε λίγες ομοιογενείς υπο-δράσεις) για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου.

Τα έργα πρέπει κατά κανόνα να περιλαμβάνουν τους ακόλουθους τύπους δραστηριοτήτων επικοινωνίας:

- δραστηριότητες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για το έργο προς το ευρύ κοινό και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες πρέπει να ξεκινούν σε πρώιμο στάδιο του έργου.
- Δραστηριότητες διάδοσης με πιο τεχνικό περιεχόμενο, με στόχο τη μεταφορά των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του έργου **στα ενδιαφερόμενα μέρη που θα μπορούσαν να επωφεληθούν σημαντικά από την εμπειρία του έργου.**
- Δραστηριότητες δικτύωσης.

Για κάθε δράση, προσδιορίστε το κοινό-στόχο και αιτιολογήστε την επιλογή σας. Αν μια δράση περιλαμβάνει συναντήσεις (για παράδειγμα, με τοπικούς φορείς), πρέπει να προσδιορίσετε πόσες συναντήσεις θα πραγματοποιηθούν, πού και πότε, ποιοι θα παρευρεθούν, τι θα συζητηθεί, πόσα άτομα αναμένεται να συμμετάσχουν και πώς αυτό θα βοηθήσει το έργο. Αν κάποια δράση αφορά έντυπα, φυλλάδια, δημοσιεύσεις κ.λπ., προσδιορίστε τον αριθμό των αντιγράφων και των σελίδων (μέγεθος, χρώμα κ.λπ.), καθώς και σε ποιους θα διανεμηθεί το υλικό και πότε. Αν κάποια δράση αφορά ταινία, προσδιορίστε τη μορφή, τη διάρκεια, τον αριθμό των αντιγράφων, πού θα προβληθεί κ.λπ. Σε περίπτωση που οι δικαιούχοι προγραμματίζουν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του έργου σε εθνικές/διεθνείς εκδηλώσεις (διασκέψεις, συνέδρια), πρέπει να εξηγηθεί με σαφήνεια η συνάφειά τους με το έργο και η προστιθέμενη αξία που του προσφέρουν.

Όλες οι δράσεις πρέπει να συγκεκριμενοποιούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε ποιοτικούς και ποσοτικούς όρους (π.χ. βελτιωμένη υποστήριξη από την τοπική κοινότητα, ενημερώθηκαν 2.500 άτομα, κυκλοφόρησαν 3.000 ενημερωτικά δελτία, κ.ο.κ.), υποδεικνύοντας πώς αυτά εξυπηρετούν τους στόχους του έργου.

Οι παρακάτω δραστηριότητες διάδοσης θεωρούνται υποχρεωτικές, και πρέπει να συγκεντρωθούν σε μία υπο-δράση η οποία θα περιλαμβάνει την ακόλουθη λίστα παραδοτέων:

- **Πληροφοριακές πινακίδες** που περιγράφουν το έργο, τοποθετημένες σε κομβικά σημεία προσιά στο κοινό. Το λογότυπο LIFE πρέπει πάντα να αναγράφεται σε αυτές.
- Ένας καινούριος ή ένας υπάρχων ανανεωμένος **δικτυακός τόπος** (με το λογότυπο LIFE) (παραδοτέο).
- Μια **εκλαϊκευμένη έκθεση** σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, στην αγγλική και στην πρωτότυπη γλώσσα του έργου, κατά την ολοκλήρωση του έργου. Η εν λόγω έκθεση θα έχει έκταση 5 έως 10 σελίδες και θα παρουσιάζει το έργο, τους στόχους του, τις δράσεις και τα αποτελέσματά του στο ευρύ κοινό.

Δικτύωση με άλλα έργα (συμπεριλαμβανομένων έργων στο πλαίσιο των προγραμμάτων LIFE III, LIFE+ και/ή LIFE), ενέργειες ανταλλαγής πληροφοριών, και άλλες δραστηριότητες που θα παρουσιαστούν ως μία ξεχωριστή, υποχρεωτική υπο-δράση.

Εργασίες συνεργασίας με τα μέσα ενημέρωσης, διοργάνωση και συμμετοχή σε εκδηλώσεις, παραγωγή εντύπων και ταινιών, τεχνικές δημοσιεύσεις – τέτοιου είδους δράσεις δεν θεωρούνται υποχρεωτικές, αλλά προβλέπονται σε πολλά έργα και είναι επιθυμητές καθώς αποτελούν απόδειξη καλής διάδοσης.

Πλήρεις λεπτομέρειες σχετικά με τις απαιτήσεις επικοινωνίας και διάχυσης παρέχονται στους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE. Η ιστοσελίδα του LIFE

<https://ec.europa.eu/easme/en/life-communication> επίσης παρέχει λεπτομερείς συμβουλές για τις δράσεις επικοινωνίας και διάχυσης και οδηγίες για το πώς σχεδιάζεται μία ιστοσελίδα LIFE.

E. Project management / Διαχείριση έργου (υποχρεωτικό)

Ο αιτών οφείλει να καταγράψει τις διάφορες δραστηριότητες (ομαδοποιημένες συνθετικά σε λίγες ομοιογενείς υπο-δράσεις) που έχουν ως στόχο τη διαχείριση/λειτουργία του έργου και την παρακολούθηση της προόδου του έργου, καθώς και τη διασφάλιση του ποιοτικού ελέγχου και της διαχείρισης του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης. Η διαδικασία αυτή συνήθως περιλαμβάνει τουλάχιστον όλες τις ακόλουθες δραστηριότητες και συναφή έξοδα:

Overall project management / Συνολική διαχείριση έργου:

Κάθε έργο πρέπει να περιλαμβάνει μία υπο-δράση με τίτλο «Διαχείριση έργου από τον/την (όνομα υπεύθυνου δικαιούχου)» [Project management by (name of the beneficiary in charge)]. Η συγκεκριμένη υπο-δράση είναι απαραίτητο να περιλαμβάνει μια περιγραφή του **προσωπικού διαχείρισης** του έργου, και να περιγράφει τα καθήκοντα διαχείρισης και υποβολής εκθέσεων των δικαιούχων του έργου, ακόμη και αν η διαδικασία αυτή δεν επιβαρύνει οικονομικά το έργο.

Συμπεριλάβετε ένα **διάγραμμα διαχείρισης** που θα αναφέρει το εμπλεκόμενο τεχνικό και διοικητικό προσωπικό. Αυτό το διάγραμμα πρέπει να λειτουργεί ως απόδειξη ότι ο συντονιστής δικαιούχος (Διαχειριστής Έργου) έχει σαφή εξουσία και αποτελεσματικό έλεγχο επί του προσωπικού διαχείρισης του έργου, ακόμη και αν μέρος της διαχείρισης έργου χρειάζεται να ανατεθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες. Εξηγήστε αν το προσωπικό διαχείρισης διαθέτει **προηγούμενη εμπειρία στη διαχείριση έργου**.

Συνιστάται θερμά ο διαχειριστής έργου να είναι πλήρους απασχόλησης. Αν κάποιος συντονιστής ή διαχειριστής έργου συμβάλλει επίσης άμεσα στην υλοποίηση ορισμένων δράσεων, ένα ανάλογο μέρος των εξόδων μισθοδοσίας του/της πρέπει να περιληφθεί στο εκτιμώμενο κόστος των ενεργειών αυτών.

Προβλέπεται ότι τη διαχείριση του έργου αναλαμβάνει το προσωπικό του συντονιστή δικαιούχου. Ωστόσο, είναι δυνατή η εξωτερική ανάθεση της διαχείρισης έργου βάσει κατάλληλης αιτιολόγησης, εφόσον ο συντονιστής δικαιούχος διατηρεί τον πλήρη και καθημερινό έλεγχο του έργου. Η πρόταση πρέπει να περιγράφει με σαφήνεια πώς διασφαλίζεται αυτός ο έλεγχος.

Χρειάζεται επίσης να αναφερθεί το **σκεπτικό για την κοινοπραξία του έργου**, αναφέροντας τη χώρα του κάθε δικαιούχου και τον ρόλο εκάστου στο έργο. Συμπεριλάβετε τον παρακάτω πίνακα ως συνημμένο της «Διαχείρισης έργου»:

	Country / Χώρα	Role in the project / Ρόλος στο έργο
[Beneficiary 1] / [Δικαιούχος 1]		
[Affiliate to Beneficiary 1] / [Συνδεδεμένη οντότητα του Δικαιούχου 1]		
[Beneficiary 2] / [Δικαιούχος 2]		
[Beneficiary 3] / [Δικαιούχος 3]		

Σε περίπτωση που προτείνετε να συμπεριληφθούν στην πρότασή σας συνδεδεμένες οντότητες, αυτές πρέπει να καταγραφούν επίσης στον πίνακα.

Audit report / Έκθεση ελέγχου:

Όπου απαιτείται (βλ. Γενικούς Όρους του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE), ο εν λόγω έλεγχος δεν πρέπει να αφορά μόνο τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία και τα λογιστικά πρότυπα, αλλά και να πιστοποιεί ότι όλες οι δαπάνες είναι σύμφωνες προς τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Στις οικονομικές φόρμες, τα έξοδα ελέγχου οφείλουν να βρίσκονται καταχωρημένα στην κατηγορία λογαριασμού «Άλλα έξοδα» (Other costs). Η έκθεση ελέγχου πρέπει να προστεθεί στη λίστα με τα παραδοτέα του έργου. Δεν απαιτείται κάποια συγκεκριμένη υπο-δράση.

Το όριο για την απαίτηση πιστοποιητικού επί των οικονομικών καταστάσεων (πιστοποιητικό ελέγχου) είναι 750.000 ευρώ ευρωπαϊκής συνεισφοράς σε επίπεδο δικαιούχου. Αυτό σημαίνει ότι στην κατηγορία «Άλλα έξοδα» (Other costs), η δαπάνη για πιστοποιητικά ελέγχου πρέπει να καλύπτει τον έλεγχο δαπανών όλων των δικαιούχων του έργου που λαμβάνουν ευρωπαϊκή συνεισφορά ύψους τουλάχιστον 750.000 ευρώ. Για δικαιούχους οι οποίοι λαμβάνουν μικρότερη ευρωπαϊκή συνεισφορά, δεν απαιτείται έλεγχος των εξόδων τους.

After-LIFE Plan / Σχέδιο για την περίοδο μετά τη λήξη του LIFE:

Ο συντονιστής δικαιούχος απαιτείται να αναπτύξει ένα «**μετά-LIFE σχέδιο**» (**After-LIFE Plan**), συμπεριλαμβανομένου ενός υποχρεωτικού σχεδίου αξιοποίησης, και να το υποβάλει στο πλαίσιο της τελικής έκθεσης. Το σχέδιο αξιοποίησης θα πρέπει να παρέχει λεπτομέρειες και να παρουσιάζει τις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες και τους πόρους με τους οποίους τα αποτελέσματα του έργου θα διατηρηθούν και θα αξιοποιηθούν μετά τη λήξη του έργου. Το συγκεκριμένο σχέδιο θα παρουσιαστεί στη γλώσσα του δικαιούχου και προαιρετικά στην αγγλική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Για πιλοτικά έργα και έργα επίδειξης, το μετά-LIFE σχέδιο (After-LIFE Plan) πρέπει επιπλέον να καθορίζει πώς θα συνεχιστεί η διάδοση και η επικοινωνία των αποτελεσμάτων μετά την ολοκλήρωση του έργου. Πρέπει να δίνει λεπτομέρειες για το ποιες δράσεις χρειάζεται να εκτελεστούν, πότε, από ποιον και με ποιες πηγές χρηματοδότησης. Απαιτείται η προσθήκη στην πρόταση μιας ειδικής υπο-δράσης, ενώ το σχέδιο πρέπει να προστεθεί στη λίστα με τα παραδοτέα του έργου.

Φόρμα – C2 Reporting schedule / Χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων

Activity reports foreseen / Προβλεπόμενες εκθέσεις δραστηριότητας:

Ο συντονιστής δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει εκθέσεις στην Αναθέτουσα Αρχή σχετικά με την τεχνική και την οικονομική πορεία του έργου. Στις εν λόγω εκθέσεις πρέπει να υπογραμμίζονται τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί και τα προβλήματα που έχουν ενδεχομένως προκύψει.

Τονίζεται ότι το Συμφωνητικό Επιχορήγησης, καθώς και όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαχείριση έργου, την επίσημη υποβολή εκθέσεων (εξαιρουμένων των παραρτημάτων ή των παραδοτέων) και την επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να είναι γραμμένα στην αγγλική, ακόμα και αν η γλώσσα υποβολής της πρότασης έργου είναι διαφορετική. Ως εκ τούτου, το κόστος για τη μετάφραση των εκθέσεων (εξαιρουμένων των παραρτημάτων ή των παραδοτέων) θεωρείται επιλέξιμο.

Για έργα διάρκειας άνω των 24 μηνών ή έργα που αιτούνται ευρωπαϊκή χρηματοδότηση άνω των 300.000 ευρώ, είναι απαραίτητη η υποβολή μιας ενδιάμεσης έκθεσης, όπου θα περιλαμβάνεται αίτηση καταβολής δεύτερης προχρηματοδότησης. Για έργα διάρκειας άνω των 48 μηνών και έργα με χρηματοδότηση άνω των 4.000.000 ευρώ από την ΕΕ, είναι απαραίτητη η υποβολή μιας δεύτερης ενδιάμεσης έκθεσης εφόσον ο συντονιστής δικαιούχος επιθυμεί να ζητήσει την καταβολή τρίτης προχρηματοδότησης. Η ενδιάμεση έκθεση υποβάλλεται μαζί με την αίτηση ενδιάμεσης προχρηματοδότησης, σύμφωνα με τα όρια που ορίζονται στους Ειδικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Μια «τελική έκθεση με αίτηση πληρωμής» (Final Report with payment request) πρέπει να υποβληθεί το αργότερο 3 μήνες μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Σημειώστε ότι το χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων μπορεί να μεταβληθεί κατά τη φάση αναθεώρησης της πρότασης. Ενδεχομένως να προστεθούν «Εκθέσεις προόδου» (Progress reports), εάν θεωρείται απαραίτητο, με βάση την πολυπλοκότητα και τη διάρκεια του έργου. Συμβουλευτείτε τους Γενικούς Όρους του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο των έργων LIFE.

3.4 Οικονομικές φόρμες υποβολής

Σημαντικό: Ο προϋπολογισμός του έργου μπορεί να περιλαμβάνει αποκλειστικά δαπάνες που είναι συμβατές με το άρθρο II.19 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Η συνεισφορά της ΕΕ θα υπολογιστεί βάσει των επιλέξιμων δαπανών.

Γενικές παρατηρήσεις

- Όλες οι δαπάνες πρέπει να είναι στρογγυλοποιημένες στο πλησιέστερο ακέραιο ποσό σε ευρώ. Οι φόρμες δεν επιτρέπουν την εισαγωγή δεκαδικών ψηφίων.
- Ο συντονιστής δικαιούχος και οι συνδικαιούχοι, οι οντότητες που αναγνωρίζονται ως «συνδεδεμένες οντότητες», καθώς και άλλες επιχειρήσεις που αποτελούν μέρος των ίδιων ομίλων ή συμμετοχικών εταιρειών, δεν μπορούν να έχουν ρόλο υπερβολικών.
- Η εσωτερική τιμολόγηση (δηλαδή δαπάνες που προκύπτουν από εσωτερικές συναλλαγές μεταξύ τμημάτων κάποιου δικαιούχου) πρέπει να αποφεύγεται και θα επιτραπεί μόνο εφόσον εξαιρεί κάθε στοιχείο κέρδους, ΦΠΑ και γενικών εξόδων. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες κάθε ξεχωριστής νομικής οντότητας πρέπει κατ' αρχήν να

δηλώνονται στη σωστή κατηγορία εξόδων (έξοδα προσωπικού, αναλώσιμα, άλλα έξοδα κ.λπ.).

- Όλες οι συμβάσεις που ανήκουν σε κάποια κατηγορία δαπανών οφείλουν να σέβονται την αρχή περί απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων, ανεξάρτητα από το εμπλεκόμενο ποσό.
- Ο φόρος προστιθέμενης αξίας που καταβάλλεται από τους δικαιούχους είναι επιλέξιμος, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - φορολογούμενες δραστηριότητες ή απαλλασσόμενες δραστηριότητες με δικαίωμα έκπτωσης
 - δραστηριότητες που ασκούνται από τον δικαιούχο ως δημόσια αρχή, είτε πρόκειται για κράτος, περιφερειακή ή τοπική κρατική αρχή, ή άλλον φορέα δημοσίου δικαίου
- Για κάθε γραμμή κόστους, επιλέξτε από τα αναπτυσσόμενα μενού τη σύντομη επωνυμία του δικαιούχου ο οποίος θα επιβαρυνθεί με τη σχετική δαπάνη, καθώς και τον αριθμό της δράσης με την οποία συνδέεται η σχετική δαπάνη.
- Για να προσθέσετε μια γραμμή κόστους χρησιμοποιήστε το κουμπί «Προσθήκη» (Add), και για να διαγράψετε μια γραμμή κόστους χρησιμοποιήστε το κουμπί «Διαγραφή» (Delete).
- Όλες οι οικονομικές φόρμες διαθέτουν ενεργοποιημένο το πλήκτρο Tab: για να δημιουργήσετε τις γραμμές κόστους γρήγορα, χρησιμοποιήστε το πλήκτρο Tab στο πληκτρολόγιο ώστε να μετακινηθείτε από το ένα πεδίο στο επόμενο, και στη συνέχεια το κουμπί «Προσθήκη» (Add) (μετά πατήστε το πλήκτρο «Enter» ώστε να προστεθεί η γραμμή κόστους).

Αν οι δικαιούχοι του έργου επιθυμούν να εμπλακούν σε δράσεις του έργου με μηδενικό κόστος (και να αποτυπώσουν τη σχετική πληροφορία στις δηλώσεις A3/A4), πρέπει να συμπεριλάβουν τις εν λόγω δράσεις στις οικονομικές φόρμες F1-F7 με το ανάλογο μηδενικό κόστος.

Εάν οι δικαιούχοι του έργου (ιδιωτικοί οργανισμοί) επιθυμούν να συμπεριλάβουν τα «συνδεδεμένα» προς αυτούς μέρη στο έργο, τότε οφείλουν να αναφέρουν στην περιγραφή του σχετικού στοιχείου κόστους ότι η δαπάνη αφορά την ανάλογη «συνδεδεμένη οντότητα + όνομα». Σημειώνεται ότι η χρήση συνδεδεμένων οντοτήτων πρέπει να συμπεριληφθεί στο άρθρο 1.7 του μελλοντικού συμφωνητικού επιχορήγησης.

Φόρμα F1 – Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού

Προσωπικό δημοσίου φορέα: Τα μισθολογικά έξοδα για προσωπικό δημοσίου φορέα μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνον κατά το μέτρο που αφορούν δραστηριότητες υλοποίησης του έργου που ο σχετικός δημόσιος οργανισμός δεν θα είχε εκτελέσει αν δεν είχε αναληφθεί το έργο. Το εν λόγω προσωπικό, ασχέτως αν απασχολείται πλήρως ή μερικώς στο έργο, πρέπει να αποσπαστεί / να ανατεθεί ειδικά σε κάποιο έργο. Η ανάθεση ατόμου θα λάβει τη μορφή είτε ενός εγγράφου σύμβασης είτε μιας επιστολής ανάθεσης η οποία θα υπογράφεται από την αρμόδια υπηρεσία ή αρχή του αντίστοιχου δικαιούχου.

Επιπλέον, το ποσό της συνεισφοράς των δημόσιων φορέων (με την ιδιότητα του συντονιστή δικαιούχου και/ή του συνδικαιούχου) στον προϋπολογισμό του έργου πρέπει να υπερβαίνει (κατά 2% τουλάχιστον) το σύνολο των μισθολογικών εξόδων που χρεώνονται στο έργο για προσωπικό που δεν θεωρείται «πρόσθετο» (βλ. *άρθρο II.19.2, (a)(iii) των Γενικών Όρων του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE*). Αυτό θα ελέγχεται αυτόματα μέσω της έκθεσης R4 – Compliance with 2% rule / Συμμόρφωση με τον κανόνα του 2%, όταν η πρότασή σας

αξιολογείται από το eProposal πριν από την υποβολή, καθώς και τόσο κατά το στάδιο επιλογής όσο και κατά τον υπολογισμό της τελικής συνεισφοράς της ΕΕ στη λήξη του έργου.

Ο ορισμός του κόστους για «πρόσθετο» προσωπικό περιλαμβάνει τις δαπάνες για το σύνολο του προσωπικού –μόνιμου ή προσωρινού– των δημόσιων φορέων του οποίου οι συμβάσεις ή οι ανανεώσεις συμβάσεων:

- Ξεκινούν ακριβώς ή μετά την ημερομηνία έναρξης του έργου, ή ακριβώς στην ημερομηνία ή μετά την ημερομηνία υπογραφής του συμφωνητικού επιχορήγησης στην περίπτωση που η υπογραφή λαμβάνει χώρα πριν από την ημερομηνία έναρξης του έργου, και
- αναφέρουν συγκεκριμένα το έργο LIFE.

Αναλυτικότερες σχετικές οδηγίες είναι διαθέσιμες στο Παράρτημα Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Type of contract / Είδος σύμβασης: Επιλέξτε τον τύπο από το αναπτυσσόμενο μενού. «Πρόσθετο» (Additional) ή «Μη πρόσθετο» (Non-Additional) προσωπικό (σύμφωνα με τον ως άνω ορισμό).

Σημειώνεται ότι οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με ιδιώτες (δηλαδή φυσικά πρόσωπα) μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή, εφόσον πληροίτε το άρθρο II.19.2 (a) του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), δηλαδή εφόσον οι εν λόγω ιδιώτες εργάζονται υπό συνθήκες παρόμοιες με αυτές ενός τυπικού εργαζόμενου (ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, τα καθήκοντα που εκτελούνται και τον χώρο εκτέλεσής τους), το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο (εκτός εάν κατ' εξαίρεση ισχύει διαφορετική συμφωνία) και τα κόστη δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από τα κόστη για προσωπικό που εκτελεί παρόμοια καθήκοντα στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας με τον δικαιούχο.

Σημαντικό: Ο χρόνος που αφιερώνει κάθε εργαζόμενος για το έργο θα καταγράφεται και θα πιστοποιείται έγκαιρα (δηλαδή κάθε ημέρα, κάθε εβδομάδα) χρησιμοποιώντας καταστάσεις ελέγχου του χρόνου εργασίας (time sheet) ή ισοδύναμο σύστημα καταγραφής χρόνου απασχόλησης, εκτός αν ο εργαζόμενος είναι ειδικά δεσμευμένος στο έργο σε βάση πλήρους απασχόλησης ή εργάζεται κατά μέσο όρο λιγότερο από 2 ημέρες τον μήνα για το έργο LIFE στη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους.

Category/ Role in the project – Κατηγορία/ Ρόλος στο έργο: Απαιτείται να αναφέρετε κάθε επαγγελματική κατηγορία κατά τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο ώστε η Αναθέτουσα Αρχή να μπορεί να ελέγξει το εργατικό δυναμικό που διατίθεται στο έργο. Η περιγραφή πρέπει να είναι σύντομη και ακριβής (π.χ.: ανώτερος ερευνητής). *Παραδείγματα κατηγοριών/ρόλων του προσωπικού στο έργο είναι τα ακόλουθα: ανώτερος μηχανικός / διαχειριστής έργου, τεχνικός / ανάλυση δεδομένων, διοικητικό στέλεχος / οικονομική διαχείριση κ.λπ.* Σε περίπτωση που η επαγγελματική κατηγορία δεν είναι επεξηγηματική του ρόλου που θα διαδραματίσει ένα άτομο στο έργο, οφείλετε να περιλάβετε την πρόσθετη πληροφορία όχι εδώ, αλλά στην ενότητα «Assumptions related to major costs of the action» (Υποθέσεις σχετικές με σημαντικά κόστη της δράσης) της αντίστοιχης δράσης (φόρμες C).

Για παράδειγμα, αν ο ρόλος είναι ανώτερος ερευνητής στον τομέα των αγροτικών οικονομικών, στο πεδίο αυτό θα αναφέρετε μόνο «ανώτερος ερευνητής», ενώ τα επιπλέον στοιχεία θα περιληφθούν στην αντίστοιχη δράση.

Daily rate / Ημερομίσθιο: Το ημερομίσθιο για κάθε μέλος του προσωπικού υπολογίζεται βάσει των ακαθάριστων αποδοχών συν τις υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τις

λοιπές νόμιμες δαπάνες (υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές είναι σύμφωνες με τη συνήθη πολιτική του δικαιούχου όσον αφορά τις αμοιβές), εξαιρουμένης κάθε άλλης δαπάνης [βλ. Παράρτημα Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) για περαιτέρω σχετικές οδηγίες]. Αποκλειστικά για τη διαμόρφωση της πρότασης προϋπολογισμού, το ημερομίσθιο μπορεί να υπολογιστεί σύμφωνα με τις μέσες ενδεικτικές μισθολογικές δαπάνες που κρίνονται εύλογες για την εν λόγω κατηγορία προσωπικού, τον κλάδο, τη χώρα, το είδος του οργανισμού κ.λπ. Κατά την εκτίμηση του μέσου όρου ημερομισθίου, συνυπολογίστε τις προβλέψιμες μισθολογικές αυξήσεις για τη διάρκεια του έργου.

Ο συνολικός όγκος παραγωγικού χρόνου κατ' άτομο ανά έτος πρέπει να υπολογίζεται βάσει των συνολικών ωρών/ημερών εργασίας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις, τις συμβάσεις εργασίας κ.λπ. Ένα παράδειγμα προσδιορισμού του συνολικού παραγωγικού χρόνου ανά έτος θα μπορούσε να έχει ως εξής (πάντα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία):

Ημέρες ανά έτος	365
Μείον 52	ημέρες
σαββατοκύριακα	104
Μείον ετήσιες αργίες	ημέρες
Μείον επίσημες αργίες	21 ημέρες
Μείον ασθένεια / άλλο (κατά περίπτωση)	15 ημέρες
= Συνολικός παραγωγικός χρόνος	10 ημέρες
	<u>215</u>
	<u>ημέρες</u>

Σημειώνεται ότι τα ημερομίσθια που αναφέρονται στην πρόταση προϋπολογισμού δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τη δήλωση δαπανών του έργου. Στο έργο επιτρέπεται η χρέωση μόνο των πραγματικών δαπανών, δηλαδή των πραγματικών χρεώσεων και των πραγματικών ωρών/ημερών εργασίας για το έργο. Τυχόν σημαντικές αποκλίσεις από τα προϋπολογισθέντα έξοδα πρέπει να αιτιολογούνται. Οι δαπάνες προσωπικού υπολογίζονται με βάση τις ωριαίες χρεώσεις που προκύπτουν από τη διαίρεση των πραγματικών ετήσιων ακαθάριστων αποδοχών συν των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των λοιπών νόμιμων δαπανών που εντάσσονται στις αμοιβές εργαζομένου, με τις πραγματικές συνολικές παραγωγικές ώρες/ημέρες για τον συγκεκριμένο εργαζόμενο. Σε περίπτωση που οι πραγματικές συνολικές παραγωγικές ώρες/ημέρες για τον εργαζόμενο δεν καταγράφονται σε κάποιο αξιόπιστο σύστημα καταγραφής χρόνου (π.χ. όταν ο εργαζόμενος απασχολείται κατά μέσο όρο λιγότερο από 2 ημέρες τον μήνα για το έργο LIFE στη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, ή όταν απασχολείται σε βάση πλήρους απασχόλησης ή σε βάση ορισμένου ποσοστού του χρόνου του όπως ορίζεται στη σύμβαση εργασίας) απαιτείται να χρησιμοποιείται η προκαθορισμένη τιμή των 1.720 παραγωγικών ωρών.

Number of person-days / Αριθμός ανθρωποημερών: Ο αριθμός των ανθρωποημερών εργασίας που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού: Υπολογίζονται αυτόματα πολλαπλασιάζοντας τον συνολικό αριθμό των ανθρωποημερών για μια συγκεκριμένη κατηγορία με το ημερομίσθιο για την κατηγορία αυτή.

Φόρμα F2 – Travel and subsistence costs / Έξοδα ταξιδιού και διαμονής

Σημείωση: Σε αυτήν την κατηγορία προϋπολογισμού οι αιτούντες πρέπει να προβλέψουν τα έξοδα μετακίνησης 2 ατόμων από το έργο προκειμένου να παρακολουθήσουν μια εναρκτήρια συνάντηση με εκπροσώπους της Αναθέτουσας Αρχής.

Beneficiary and Action number / Δικαιούχος και αριθμός δράσης: Επιλέξτε τον δικαιούχο και τον αριθμό δράσης που αφορούν τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής.

Destination / Προορισμός: Επιλέξτε την ανάλογη κατηγορία προορισμού: εθνικός, εντός ΕΕ, εκτός ΕΕ (μόνο όσων αιτιολογούνται επαρκώς στο πλαίσιο της αντίστοιχης δράσης στην ενότητα C).

Explanation of assumptions / Εξήγηση παραδοχών: Εξηγήστε σύντομα και με σαφήνεια τις παραδοχές που έγιναν για τον υπολογισμό του κόστους οδοιπορικών και διαμονής.

Ο σκοπός του ταξιδιού πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια (συμπεριλαμβάνοντας τον αριθμό των ημερών και των ατόμων που ταξιδεύουν για τον ίδιο σκοπό), ώστε να καταστεί δυνατή η εκτίμηση του κόστους σε σχέση με τους στόχους του έργου.

Παραδείγματα για τη συμπλήρωση του πεδίου «Explanation of assumptions / Εξήγηση παραδοχών»: «2 άτομα x 1 εκδήλωση διάδοσης "xxx" για 2 ημέρες», «1 άτομο x 1 συνάντηση τεχνικού συντονισμού x 1 ημέρα», «3 άτομα x 3 επισκέψεις στην περιοχή του έργου x 2 ημέρες».

Στη συγκεκριμένη κατηγορία πρέπει να περιληφθούν αποκλειστικά οι δαπάνες για ταξίδια και διαμονή. Οι δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή σε συνέδρια, όπως το κόστος συμμετοχής, πρέπει να δηλώνονται στις «Άλλα έξοδα» (φόρμα F7). Το κόστος συμμετοχής σε κάποιο συνέδριο θεωρείται επιλέξιμο μόνο αν το έργο παρουσιάζεται στο συνέδριο. Ο αριθμός των συμμετεχόντων σε συνέδρια περιορίζεται σε εκείνους για τη συμμετοχή των οποίων υπάρχει έγκυρη τεχνική αιτιολόγηση.

Τα οδοιπορικά έξοδα χρεώνονται σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες του δικαιούχου. Οι δικαιούχοι οφείλουν να επιδιώκουν να ταξιδεύουν με τον πλέον οικονομικό και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο – η βιντεοδιάσκεψη πρέπει να θεωρείται εναλλακτική λύση.

Σε περίπτωση έλλειψης εσωτερικών κανονισμών που να ορίζουν την αποζημίωση για τη χρήση των ιδιόκτητων αυτοκινήτων ενός οργανισμού (αντί ιδιωτικών οχημάτων), οι δαπάνες που συνδέονται με τη χρήση των αυτοκινήτων αυτών εκτιμώνται στα 0,25 ευρώ ανά χιλιόμετρο. Εάν προβλέπονται μόνο κόστη καυσίμων, αυτά πρέπει επίσης να καταγραφούν εδώ.

Οι δαπάνες διαμονής χρεώνονται σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (ημερήσιες αποζημιώσεις ή άμεση πληρωμή γευμάτων, εξόδων ξενοδοχείου, χρήσης τοπικής συγκοινωνίας κ.λπ.). Βεβαιωθείτε ότι δεν συμπεριλαμβάνονται γεύματα που σχετίζονται με ταξίδια και/ή συναντήσεις των δικαιούχων εφόσον τα έξοδα διαμονής έχουν ήδη καταχωρηθεί στον προϋπολογισμό ως ημερήσιες αποζημιώσεις.

Travel and subsistence rate and number of travels / Κόστος ταξιδιού και διαμονής, και αριθμός ταξιδιών: Σημειώστε το κόστος ταξιδιού και διαμονής, καθώς και τον αριθμό των ταξιδιών. Το πεδίο «travel and subsistence costs / έξοδα ταξιδιού και διαμονής» πρέπει να περιλαμβάνει το μοναδιαίο κόστος για ένα άτομο, ενώ το πεδίο «number of travels / αριθμός ταξιδιών» πρέπει να περιέχει τον συνολικό αριθμό ατομικών ταξιδιών (δηλαδή αν δύο άτομα ταξιδεύουν 3 φορές για μια συντονιστική συνάντηση, τότε ο συνολικός αριθμός ταξιδιών είναι 6).

Φόρμα F3 – External assistance costs / Έξοδα εξωτερικής βοήθειας

Γενικά: Τα έξοδα εξωτερικής βοήθειας αφορούν έξοδα υπεργολαβιών, δηλαδή υπηρεσίες/εργασίες που εκτελούνται από εξωτερικές εταιρείες ή άτομα (εκτός αυτών που μπορούν να συμπεριληφθούν ως δαπάνη στη φόρμα F1), ή αφορούν την ενοικίαση εξοπλισμού ή υποδομής. Περιορίζονται στο 35% του συνολικού προϋπολογισμού, εκτός εάν δικαιολογείται υψηλότερο ποσοστό στην πρόταση.

Για παράδειγμα, η δημιουργία ενός λογοτύπου, η δημιουργία ενός σχεδίου διάδοσης, ο σχεδιασμός προϊόντων διάδοσης, η δημοσίευση ενός βιβλίου ή η ενοικίαση υλικού πρέπει να περιλαμβάνονται στα έξοδα εξωτερικής βοήθειας.

Σημειώνεται ότι οποιοσδήποτε υπηρεσίες παρέχονται στο πλαίσιο συμβάσεων υπεργολαβίας, αλλά **σχετίζονται με την ανάπτυξη πρωτοτύπων**, πρέπει να καταχωρηθούν στα έξοδα πρωτοτύπου και όχι στα έξοδα εξωτερικής βοήθειας.

Δαπάνες που σχετίζονται με **την αγορά ή τη μίσθωση** (αντί της ενοικίασης) εξοπλισμού και υποδομής που παρέχεται βάσει συμβάσεων υπεργολαβίας (π.χ. υπηρεσίες εγκατάστασης) πρέπει να καταχωρηθούν στις αντίστοιχες κατηγοριών κόστους και όχι ως έξοδα εξωτερικής βοήθειας εφόσον έχουν επιπλέον αποσβεστεί σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία εργασιών μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς. Οι συμβάσεις υπεργολαβίας πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Περιγράψτε με σαφήνεια το αντικείμενο της υπηρεσίας που θα αποτελέσει αντικείμενο υπεργολαβίας, π.χ. «διενέργεια μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων», «συντήρηση του ...», «ενοικίαση του ...», «παροχή συμβουλευτικής σχετικά με ...», «ανάπτυξη ιστοσελίδας», «εσωτερική βοήθεια», «οργάνωση εκδήλωσης διάδοσης» κ.λπ. Ελέγξτε το e-Proposal για το μέγιστο όριο χαρακτήρων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για την περιγραφή της σύμβασης υπεργολαβίας (όπου είναι εφαρμόσιμο).

Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τις Φόρμες F4.a, F4.b και F4.c – Durable goods / Διαρκή αγαθά

Σε αυτήν την κατηγορία καταχωρήστε μόνο εκείνα τα αγαθά τα οποία αναγνωρίζονται από τους λογιστικούς κανόνες του εκάστοτε δικαιούχου ως διαρκή αγαθά (συμπεριλαμβανομένων αγαθών που αποκτήθηκαν μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, δηλαδή με διαθέσιμη την επιλογή αγοράς τους). Αντιθέτως, μην καταχωρείτε αγαθά τα οποία δεν αναγνωρίζονται από τους λογιστικούς κανόνες του συγκεκριμένου δικαιούχου ως διαρκή αγαθά.

Στις υποκατηγορίες εξοπλισμού και υποδομής οφείλετε να σημειώσετε το πραγματικό κόστος, καθώς και την αξία των αποσβέσεων, σύμφωνα με το άρθρο II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Επιλέξιμη δαπάνη για το έργο αποτελούν μόνο οι αποσβέσεις, και η συγχρηματοδότηση της ΕΕ θα υπολογιστεί με βάση το ποσό αυτών.

Σημαντικό: Οι αποσβέσεις διαρκών αγαθών που βρίσκονται ήδη στην κατοχή των δικαιούχων κατά την έναρξη του έργου δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση μέσω του LIFE.

Actual cost / Πραγματικό κόστος: Το πλήρες κόστος της υποδομής ή του εξοπλισμού χωρίς

να υπολογίζεται κάποια απόσβεση.

Depreciation / Απόσβεση: Η συνολική αξία των αποσβέσεων στους λογαριασμούς των δικαιούχων στην ολοκλήρωση του έργου. Για τη διαμόρφωση της πρότασης προϋπολογισμού, οι δικαιούχοι πρέπει να εκτιμήσουν όσο το δυνατόν ακριβέστερα το ποσό της απόσβεσης για κάθε στοιχείο, από την ημερομηνία εισαγωγής του στα λογιστικά βιβλία (κατά περίπτωση) μέχρι το τέλος του έργου. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στους ίδιους εσωτερικούς λογιστικούς κανόνες και/ή στους εθνικούς λογιστικούς κανόνες.

Το ποσό των αποσβέσεων το οποίο δύναται να περιληφθεί ως επιλέξιμη δαπάνη στον προϋπολογισμό περιορίζεται κατ' ανώτατο: στο 25% του πραγματικού κόστους για υποδομές και στο 50% του πραγματικού κόστους για εξοπλισμό (δηλαδή ανά στοιχείο κόστους). Εάν δεν τηρούνται οι ανωτέρω κανόνες κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης, θα εμφανιστούν απαγορευτικά μηνύματα σφάλματος. **Οφείλτε να γνωρίζετε ότι, αν και πρόκειται για τα ανώτατα ποσοστά του Προγράμματος LIFE, δεν συνεπάγεται ότι θα γίνουν αποδεκτά αυτόματα, καθώς οι αποσβέσεις πρέπει πρωταρχικώς να είναι σύμφωνες με τους εσωτερικούς λογιστικούς κανόνες / τους εθνικούς λογιστικούς κανόνες, όπως αναφέρεται παραπάνω.** Λάβετε υπόψη σας τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Εξαιρέσεις: Για τα πρωτότυπα, οι επιλέξιμες δαπάνες είναι ίσες με τις πραγματικές δαπάνες, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο I.13 των Ειδικών Όρων και στο άρθρο II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Φόρμα F4.a – Infrastructure costs / Έξοδα υποδομών

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης για την εργασία μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

II.10 Οι συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Δώστε μια σαφή περιγραφή και ανάλυση της υποδομής ανά στοιχείο κόστους, για παράδειγμα «υποστηρικτικές μεταλλικές εγκαταστάσεις», «θεμέλια εγκατάστασης», «περίφραξη» κ.λπ.

Σημαντικό: Στην κατηγορία αυτή πρέπει να αναφερθούν όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με την υποδομή, ακόμη και αν η εργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο υπεργολαβίας από εξωτερικό φορέα. Επιπροσθέτως, η οντότητα που έχει ή πρόκειται να έχει υπό την άμεση κατοχή της τα περιουσιακά στοιχεία υποδομής πρέπει να είναι μέλος της σύμπραξης του έργου.

ΣΗΜ.: Τα έργα με αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE και ως εκ τούτου δεν είναι επιλέξιμα. Ένα έργο θεωρείται ότι αφορά την κατασκευή μεγάλων υποδομών εφόσον το πραγματικό κόστος (όπως αυτό ορίζεται ανωτέρω) «μίας μονάδας υποδομής» ξεπερνά τα 500.000 ευρώ. Με τον όρο «μία μονάδα υποδομής» νοούνται όλα τα στοιχεία που περιγράφονται στη φόρμα F4a και τα οποία συνδέονται φυσικά για την εξασφάλιση της λειτουργικότητας της επένδυσης υποδομής (π.χ. για γέφυρες μετακίνησης ειδών της άγριας πανίδας, εμπόδια, σημάσεις κ.λπ.). Το συγκεκριμένο ποσό δύναται κατ' εξαίρεση να υπερβεί τις 500.000 ευρώ εφόσον στην πρόταση δοθεί πλήρης τεχνολογική δικαιολόγηση που να καταδεικνύει την αναγκαιότητα της υποδομής για τη διασφάλιση αποτελεσματικής συμβολής στους στόχους του Κανονισμού LIFE.

Φόρμα F4.b – Equipment costs / Έξοδα εξοπλισμού

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για τη σύναψη συμβάσεων μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

II.11 Οι συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Περιγράψτε με σαφήνεια κάθε είδος, π.χ. «φορητός υπολογιστής», «λογισμικό βάσης δεδομένων» (εμπορικά διαθέσιμο ή ανεπτυγμένο μέσω υπεργολαβίας), «εξοπλισμός μέτρησης», «χορτοκοπτική μηχανή» κ.λπ.

Φόρμα F4.c – Prototype costs / Έξοδα πρωτοτύπου

Πρωτότυπο αποτελεί η υποδομή και/ή ο εξοπλισμός που δημιουργούνται ειδικά για την υλοποίηση του έργου και δεν έχουν ποτέ διατεθεί στο εμπόριο και/ή δεν διατίθενται ως προϊόντα σειράς. Το πρωτότυπο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς κατά τη διάρκεια του έργου (βλ. άρθρα I.13 των Ειδικών Όρων και II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE [Model LIFE Grant Agreement]). Τα διαρκή αγαθά που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του έργου γίνονται αποδεκτά σε αυτήν την κατηγορία όταν είναι ζωτικής σημασίας για την πιλοτική εφαρμογή ή την επίδειξη του έργου.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για τη σύναψη συμβάσεων μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

Οι συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Δώστε μια σαφή περιγραφή του πρωτοτύπου.

Σημαντικό: Στην κατηγορία αυτή πρέπει να αναφερθούν όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με το πρωτότυπο, ακόμη και αν η εργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο υπεργολαβίας από εξωτερικό φορέα.

Φόρμα F6 – Costs for consumables / Έξοδα για αναλώσιμα

Γενικά: Τα αναλώσιμα που δηλώνονται σε αυτήν τη φόρμα πρέπει να σχετίζονται με την αγορά, την κατασκευή, την επισκευή ή τη χρήση ειδών τα οποία δεν απογράφονται ως διαρκή αγαθά των δικαιούχων (όπως υλικά για πειράματα, αποθέματα ζωοτροφών, υλικά διάδοσης, υλικά επισκευής διαρκών αγαθών εφόσον δεν κεφαλαιοποιούνται και εφόσον αγοράζονται για το έργο ή χρησιμοποιούνται 100% στο έργο κ.λπ.). Σε περίπτωση που το έργο περιλαμβάνει κάποια σημαντική δραστηριότητα διάδοσης, στην οποία χρησιμοποιείται σημαντικός όγκος αλληλογραφίας ή άλλων μέσων επικοινωνίας, οι αντίστοιχες δαπάνες μπορούν επίσης να καταχωρηθούν εδώ.

Τα έξοδα για αναλώσιμα πρέπει να συνδέονται με συγκεκριμένο τρόπο με την υλοποίηση των δράσεων υλοποίησης του έργου.

Γενικά αναλώσιμα και προμήθειες (σε αντιδιαστολή με τα άμεσα έξοδα) όπως τηλέφωνο, κόστη επικοινωνίας, φωτοτυπίες, υλικά γραφείου, νερό, φυσικό αέριο κ.λπ., καλύπτονται από την κατηγορία γενικών εξόδων.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για τη σύναψη συμβάσεων μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

Οι συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Δώστε μια σαφή περιγραφή του είδους των αναλώσιμων υλικών, συνδέοντάς την με την τεχνική υλοποίηση του έργου, π.χ. «πρώτες ύλες για τα πειράματα της δράσης 2», «χαρτικά είδη για προϊόντα διάδοσης (παραδοτέο 5)» κ.λπ.

Φόρμα F7 – Other costs / Άλλα έξοδα

Γενικά: Εδώ καταχωρούνται άμεσα έξοδα που δεν εμπίπτουν σε καμία άλλη κατηγορία κόστους, όπως για παράδειγμα δαπάνες για τα τραπεζικά έξοδα που βαρύνουν τον συντονιστή δικαιούχο, κόστος συμμετοχής σε συνέδρια, έξοδα ασφάλισης (όταν τα έξοδα αυτά προέρχονται αποκλειστικά από την υλοποίηση του έργου) κ.λπ. Σημειώνεται ότι η οικονομική στήριξη προς τρίτα μέρη (συμπερ. βραβείων) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

Τα **έξοδα ορκωτού λογιστή (Auditor costs – MONO** για δικαιούχους που αιτούνται να λάβουν ευρωπαϊκή συνεισφορά ύψους τουλάχιστον 750.000 ευρώ), τα οποία σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών εκθέσεων των δικαιούχων, απαιτείται να καταχωρούνται πάντα σε αυτή την κατηγορία του προϋπολογισμού.

Τα **έξοδα μετάφρασης (Costs for translation)**, εφόσον απαιτούνται, απαιτείται πάντα να καταχωρούνται σε αυτήν την κατηγορία.

Υλικά διάδοσης (Dissemination materials): δαπάνες που σχετίζονται με τη διάδοση της πληροφορίας και την αναπαραγωγή (π.χ. αγορά ή εκτύπωση υλικών/προϊόντων διάδοσης κ.λπ.).

Το κόστος **τραπεζικής εγγύησης (bank guarantee)**, εφόσον αυτή απαιτείται από την **Αναθέτουσα Αρχή**, πρέπει πάντα να δηλώνεται σε αυτήν την κατηγορία. Ανατρέξτε στο άρθρο I.4.2 των Ειδικών Όρων και στο άρθρο II.19.2 ε) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), και στον *Οδηγό για την αξιολόγηση των προτάσεων του Προγράμματος LIFE 2019*, για περισσότερες πληροφορίες.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

Οι συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Περιγράψτε με σαφήνεια κάθε είδος, συνδέοντάς το με την τεχνική υλοποίηση του έργου.

Φόρμα F8 – Overheads / Γενικά έξοδα

Overhead amount / Ποσό γενικών εξόδων: Αναφέρατε τις γενικές έμμεσες δαπάνες (γενικά έξοδα) για κάθε δικαιούχο. Στις περιπτώσεις που η λειτουργική επιχορήγηση καλύπτει τη συνολική συνήθη δραστηριότητα του δικαιούχου, ο τελευταίος δεν δικαιούται να δηλώσει επιλέξιμα έμμεσα έξοδα στο πλαίσιο επιχορήγησης δράσης. Πράγματι, σε αυτή την περίπτωση η λειτουργική επιχορήγηση καλύπτει το συνολικό ποσό γενικών εξόδων που απαιτείται για τη λειτουργία του δικαιούχου. Ως εκ τούτου, η καταβολή έμμεσων εξόδων στο πλαίσιο της επιχορήγησης δράσης θα οδηγούσε σε διπλή χρηματοδότηση. Στις περιπτώσεις που η λειτουργική επιχορήγηση καλύπτει μόνο μέρος της συνήθους δραστηριότητας του δικαιούχου, είναι δυνατή η αξιολόγηση έμμεσων εξόδων ως επιλέξιμων στο πλαίσιο της επιχορήγησης δράσης LIFE, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος είναι σε θέση να αποδείξει ότι η λειτουργική επιχορήγηση δεν καλύπτει καμία δαπάνη (συμπερ. των γενικών εξόδων) που δύναται να ενταχθεί στο πλαίσιο της επιχορήγησης δράσης.

Προκειμένου να το αποδείξει, ο δικαιούχος οφείλει:

a. να εφαρμόσει αναλυτική λογιστική κόστους που θα επιτρέψει τον διαχωρισμό όλων των δαπανών (συμπερ. των γενικών εξόδων) μεταξύ της επιχορήγησης δράσης και της λειτουργικής επιχορήγησης. Για τον σκοπό αυτό, ο δικαιούχος πρέπει να χρησιμοποιήσει αξιόπιστη λογιστική κωδικοποίηση και κλειδες κατανομής, που θα διασφαλίζουν ότι η κατανομή των δαπανών πραγματοποιείται με δίκαιο, αντικειμενικό και ρεαλιστικό τρόπο.

b. να καταγράψει ξεχωριστά: όλα τα έξοδα που αφορούν τις λειτουργικές επιχορηγήσεις (δηλαδή προσωπικό, γενικά λειτουργικά έξοδα και άλλα λειτουργικά κόστη που συνδέονται με τις συνήθεις ετήσιες δραστηριότητες του δικαιούχου) και όλα τα έξοδα που αφορούν τις επιχορηγήσεις δράσης (συμπερ. τα πραγματικά έμμεσα έξοδα από τη δράση).

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος λάβει στο μέλλον λειτουργική επιχορήγηση (η οποία θα καλύπτει τα έμμεσα έξοδα της επιχορήγησης δράσης LIFE) για όλη ή μέρος της διάρκειας του έργου, είναι υποχρεωμένος να το αναφέρει και να προχωρήσει σε τροποποίηση/διόρθωση των πινάκων προϋπολογισμού (φόρμες F) πριν από το τέλος του έργου, αφαιρώντας την κατηγορία των «γενικών εξόδων» από τον προϋπολογισμό.

Τα γενικά έξοδα (Overheads) (γνωστά και ως «έμμεσα έξοδα») είναι επιλέξιμα κατ' αποκοπή και το σχετικό ποσό καθορίζεται στο συμφωνητικό επιχορήγησης ως ποσοστό των συνολικών επιλέξιμων άμεσων εξόδων για κάθε δικαιούχο, εξαιρουμένων των δαπανών για μακροχρόνια μίσθωση γης ή των εφάπαξ αποζημιώσεων για δικαιώματα χρήσης γης (και αφαιρώντας τα ίδια τα γενικά έξοδα, δεδομένου ότι αποτελούν έμμεσες δαπάνες). Σύμφωνα με το άρθρο II 19.3 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 7% για καθέναν από τους δικαιούχους. Εάν ο συγκεκριμένος κανόνας δεν τηρείται κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης ή κατά την υποβολή της έκθεσης R1, θα εμφανιστεί απαγορευτικό μήνυμα σφάλματος.

Σημειώστε ότι η στήλη «Σύνολο επιλέξιμων άμεσων εξόδων, εξαιρουμένων των εξόδων που σχετίζονται με τη γη» (Total eligible direct costs excluding land related costs) συμπληρώνεται αυτόματα από την εφαρμογή, με βάση τις δαπάνες που καταχωρούνται στις φόρμες F1 έως F7.

Φόρμα FC – Financial contributions / Χρηματοδοτικές συνεισφορές

Η φόρμα αυτή περιγράφει τη χρηματοδότηση του έργου από τον (ή τους) δικαιούχο(ους) και/ή τον (ή τους) συγχρηματοδότη(ες), καθώς και την αιτούμενη συμβολή της ΕΕ ανά δικαιούχο.

Αγαθά ή υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν «σε είδος», δηλαδή για τα οποία δεν προβλέπεται ταμειακή ροή, δεν είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση από την ΕΕ και δεν πρέπει να συμπεριληφθούν στον προϋπολογισμό του έργου.

Σημαντικό: Η στήλη «Συνολικό κόστος των δράσεων σε €» (Total costs of the actions in €) συμπληρώνεται αυτόματα από την εφαρμογή, με βάση τις δαπάνες που καταχωρούνται στις φόρμες F1-F8.

Coordinating beneficiary contribution / Συνεισφορά συντονιστή δικαιούχου: Προσδιορίστε το ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς του συντονιστή δικαιούχου.

Το ποσό αυτό δεν μπορεί να περιλαμβάνει οποιαδήποτε χρηματοδότηση που να προέρχεται από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές προοριζόμενες ειδικά για το έργο ή για μέρος του έργου (τέτοια ποσά οφείλουν να δηλώνονται ως άλλες πηγές συγχρηματοδότησης).

Associated beneficiary contribution / Συνεισφορά συνδικαιούχου: Προσδιορίστε το ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς κάθε επιμέρους συνδικαιούχου. Τα ποσά αυτά δεν μπορεί να περιλαμβάνουν οποιαδήποτε χρηματοδότηση που να προέρχεται από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές προοριζόμενες ειδικά για το έργο ή για μέρος του έργου (τέτοια ποσά οφείλουν να δηλώνονται ως άλλες πηγές συγχρηματοδότησης).

Amount of EU contribution requested / Ποσό αιτούμενης συνεισφοράς της ΕΕ: Προσδιορίστε το ποσό της αιτούμενης κοινοτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς που αιτείται από τον συντονιστή δικαιούχο και καθέναν από τους συνδικαιούχους. Το ποσό αυτό πρέπει να συμμορφώνεται με τα άρθρα II.9 και II.25 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Amount of co-financing in € / Ποσό συγχρηματοδότησης σε €: Προσδιορίστε το ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς κάθε επιμέρους συγχρηματοδότη.

Τα ποσά που αντιστοιχούν στις ίδιες συνεισφορές και οι συνολικές δαπάνες μεταφέρονται αυτόματα στις φόρμες A3 και A4. Τα ποσά που αντιστοιχούν στις συνεισφορές των συγχρηματοδοτών μεταφέρονται αυτόματα στη φόρμα A6.

3.5 Εκθέσεις

Οι εκθέσεις του e-Proposal περιλαμβάνουν αναλυτικούς οικονομικούς υπολογισμούς και δημιουργούνται αυτόματα, σύμφωνα με τα δεδομένα που έχουν εισαχθεί στις τεχνικές και οικονομικές φόρμες.

Στην έκδοση .pdf της πρότασης που εξάγεται από την εφαρμογή e-Proposal περιλαμβάνονται μόνο οι εκθέσεις R1 – Προϋπολογισμός και R2 – Έξοδα ανά δράση. Οι υπόλοιπες εκθέσεις, ωστόσο, παρέχουν πρακτικές οικονομικές πληροφορίες.

Έκθεση R1 – Budget / Προϋπολογισμός

Η έκθεση συνοψίζει την οικονομική δομή του έργου, παρέχοντας μια ανάλυση του προϋπολογισμού για το έργο και μια σύνοψη του σχεδίου χρηματοδότησης.

Εκθέσεις R2 – Costs per Action / Έξοδα ανά δράση. R2a – Costs per Beneficiary / Έξοδα ανά δικαιούχο. R2b – Costs per Action / Έξοδα ανά δράση ανά δικαιούχο. R2c – Έξοδα ανά δικαιούχο ανά δράση

Οι εκθέσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη σύνδεση τεχνικών αποτελεσμάτων και δαπανών.

Έκθεση R3 – Profit rule per beneficiary / Κανόνας κέρδους ανά δικαιούχο

Η έκθεση αυτή επιβεβαιώνει ότι κανένας από τους δικαιούχους δεν λαμβάνει μερίδιο της συνεισφοράς της ΕΕ το οποίο να υπερβαίνει τα έξοδα που θα υποχρεωθεί να καταβάλει (βλ. κανόνα μη αποκόμισης κέρδους στο άρθρο II.25.3 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE [Model LIFE Grant Agreement]).

Έκθεση R4 – Compliance with 2% rule / Συμμόρφωση με τον κανόνα του 2%

Η συγκεκριμένη έκθεση υποδεικνύει αν το ποσό συνεισφοράς των δημόσιων φορέων (με την ιδιότητα του συντονιστή δικαιούχου και/ή του συνδικαιούχου) στον προϋπολογισμό του έργου υπερβαίνει (κατά 2% τουλάχιστον) το ποσό των μισθολογικών εξόδων για το μόνιμο προσωπικό που χρεώνεται στο έργο. Εάν αυτό δεν ισχύει, κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης θα εμφανιστεί μήνυμα σφάλματος.

3.6 Συνημμένα παραστατικά

Attachment type / Τύπος συνημμένου: Επιλέξτε τον τύπο από το αναπτυσσόμενο μενού.

Attachment name / Τίτλος συνημμένου: Βεβαιωθείτε ότι ο τίτλος είναι σύντομος (ελέγξτε το e-Proposal για τον μέγιστο αριθμό χαρακτήρων).

Σημαντικό: το μέγιστο μέγεθος κάθε συνημμένου εγγράφου είναι 2 MB

Σε αυτήν την ενότητα επισυνάψτε τα κατάλληλα υποχρεωτικά οικονομικά παραρτήματα, όπως επεξηγούνται στο έγγραφο *Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE 2019*. Τα υποδείγματα της «Δήλωσης δημόσιου φορέα» (Public body declaration) και της «Απλοποιημένης οικονομικής κατάστασης» (Simplified Financial Statement), καθώς και ο πίνακας δεικτών επίδοσης LIFE, είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα LIFE Υ.

4. Λίστα ελέγχου

Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν στόχο να σας βοηθήσουν να βεβαιωθείτε ότι η αίτησή σας είναι όσο το δυνατόν καλύτερα προετοιμασμένη. Οι απαντήσεις σας πρέπει να είναι παντού θετικές (Ναι). Ωστόσο, αυτή η σειρά ερωτήσεων δεν είναι εξαντλητική, ενώ οι ερωτήσεις δεν καλύπτουν όλες τις απαραίτητες αναλυτικές πληροφορίες. Γι' αυτό ανατρέξτε στις αναλυτικές πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε άλλες ενότητες του παρόντος οδηγού.

1. Έχετε ελέγξει αν το έργο σας ταιριάζει με τις απαιτήσεις ενός έργου LIFE στους τομείς Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM), Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA) ή Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI);
2. Οι φόρμες A3, A4 και A6 φέρουν υπογραφή και ημερομηνία;
3. Είναι στην αγγλική γλώσσα η φόρμα B1;
4. Έχετε υπολογίσει ένα χρονικό περιθώριο ασφαλείας στο τέλος του έργου για απρόβλεπτες καθυστερήσεις;
5. Είναι ο αιτών νομίμως εγγεγραμμένος στην ΕΕ;
6. Έχετε συμπεριλάβει τα υποχρεωτικά παραρτήματα; **A) Για συντονιστές δικαιούχους που δεν είναι δημόσιοι φορείς:** 1) ετήσιος ισολογισμός και λογαριασμός κερδών και ζημιών, 2) έκθεση ελέγχου ή ισολογισμός και λογαριασμός κερδών και ζημιών με πιστοποίηση ελεγκτή αν το ποσό της επιχορήγησης ξεπερνά τα 750.000 ευρώ (ακόμα και αν η εθνική νομοθεσία σας δεν απαιτεί έλεγχο των λογαριασμών σας), 3) απλοποιημένη οικονομική κατάσταση. **B) Για συντονιστές δικαιούχους που είναι δημόσιοι φορείς:** Δήλωση δημόσιου φορέα (Public body declaration).
7. Για κάθε δράση, έχετε περιγράψει όσο το δυνατόν πιο αναλυτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε ποσοτικούς όρους;
8. Το έργο σας ενσωματώνει ενέργειες παρακολούθησης, αξιολόγησης και ενεργής διάδοσης των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του;
9. Έχετε συμπεριλάβει ένα πακέτο δράσεων επικοινωνίας και διάδοσης που να παρουσιάζει συνοχή;
10. Έχετε συμπεριλάβει ουσιαστικές δραστηριότητες –πέρα από τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση– ώστε να εξασφαλίσετε τη δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς της προτεινόμενης λύσης;
11. Έχετε περιλάβει δείκτες για τον αντίκτυπο του έργου σας κατά τη διάρκειά του, αλλά και 3 ή 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωσή του;
12. Επαρκεί η ομάδα διαχείρισης του έργου; Παρέχεται οργανόγραμμα; Διασφαλίζεται ικανοποιητικά η διαχείριση του έργου (αυτό συχνά συνεπάγεται της ύπαρξης συντονιστή πλήρους απασχόλησης);
13. Έχετε αποκλείσει όλες τις δράσεις που μπορούν να λάβουν καλύτερη χρηματοδότηση από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ; Σε περίπτωση αμφιβολιών, έχετε προβλέψει συμπληρωματικές δράσεις ή στόχους;
14. Έχετε διαβάσει, τόσο εσείς όσο και οι συνδικαιούχοι, όλους τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement);
15. Λαμβάνουν χώρα όλες οι δράσεις στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ή καλύπτονται από τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις);

16. Σε περίπτωση αγοράς γης και/ή αποζημιώσεων για χρήση γης, έχετε εξηγήσει με σαφήνεια πώς καλύπτονται όλες οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ημερολόγιο - Διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής προτάσεων LIFE 2019

Ημερομηνία ή περίοδος	Δραστηριότητα
12 Σεπτεμβρίου 2019	Προθεσμία υποβολής των προτάσεων από τους αιτούντες στην Αναθέτουσα Αρχή
Σεπτέμβριος 2019 έως Μάιος 2020	Αξιολόγηση και αναθεώρηση των προτάσεων
Μάιος 2020	Υπογραφή των επιμέρους συμφωνητικών επιχορήγησης
1 Ιουνίου 2020	Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης για τα έργα υποβολής του 2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Σημαντικοί σύνδεσμοι

a) Γενικά έγγραφα για όλους τους αιτούντες:

- Κανονισμός LIFE
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:2013:347:TOC>
- Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32018D0210>
- Σύνδεσμος για το πακέτο εργαλείων επικοινωνίας LIFE
<http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/index.htm>
- Δημοσιονομικός Κανονισμός
https://ec.europa.eu/info/publications/financial-regulations_en

b) LIFE Δράση για το Κλίμα:

- Στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
https://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation_en#tab-0-1
- Climate-ADAPT, η ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>
- Δήμαρχοι για την προσαρμογή:
<https://www.covenantofmayors.eu/>
- Απόφαση για τις χρήσεις γης, τις αλλαγές χρήσεων γης και τη δασοπονία
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32013D0529>
- Απόφαση για κοινή προσπάθεια στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2009.140.01.0136.01.ENG
- Νέα δασική στρατηγική της ΕΕ
http://ec.europa.eu/agriculture/forest/strategy/index_en.htm
- Ανάπτυξη αγροτικών περιοχών
http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_en.htm
- Γεωργία
http://ec.europa.eu/agriculture/climate-change/index_en.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Εργαλείο eProposal

Το εργαλείο eProposal επιτρέπει στους αιτούντες στα «παραδοσιακά» έργα LIFE να δημιουργούν και να υποβάλουν προτάσεις διαδικτυακά. Μόνο οι προτάσεις που υποβάλλονται μέσω του eProposal είναι επιλέξιμες προς αξιολόγηση.

Για ερωτήματα ή προβλήματα σχετικά με το eProposal που άπτονται αποκλειστικά της πληροφορικής, απευθυνθείτε στην

Υπηρεσία βοήθειας eProposal: env-clima-life-helpdesk@ec.europa.eu

Τονίζεται ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία αφορά **μόνο τεχνικά ερωτήματα πληροφορικής (IT)** που σχετίζονται με τη χρήση του eProposal.

Κάθε άλλη ερώτηση σχετικά με το Πρόγραμμα LIFE καλύπτεται από τα έγγραφα που περιλαμβάνονται στον φάκελο εγγράφων της αίτησης και, σε περίπτωση που χρειάζεται, με επικοινωνία με το Εθνικό Σημείο Επαφής LIFE.

Εάν αυτοί δεν μπορούν να σας παρέχουν κάποια διευκρίνηση, μπορείτε επίσης να γράψετε στη διεύθυνση easme-life@ec.europa.eu το αργότερο 10 ημέρες πριν τη λήξη της Πρόσκλησης.

Μετά το πέρας αυτής της ημερομηνίας η EASME θα προσπαθήσει να απαντήσει έγκαιρα, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την αποστολή της απάντησης στην ερώτησή σας.

Για να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση προς όλους τους υποβάλλοντες προτάσεις, η EASME δεν θα γνωμοδοτήσει επί ενός προγράμματος εργασίας, μίας δράσης ή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων

Λάβετε υπόψη ότι αν έχετε εγγραφεί στο εργαλείο eProposal για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο προηγούμενων προσκλήσεων LIFE, μπορείτε να συνεχίσετε να χρησιμοποιείτε τα ίδια στοιχεία χρήστη για να συνδεθείτε, αγνοώντας τα βήματα 1 και 2. Ωστόσο, ενδέχεται να σας ζητηθεί να αλλάξετε τον κωδικό πρόσβασης.

Βήμα 1: Δημιουργήστε την ταυτότητα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης για το EU Login (για όλους τους χρήστες)

Η πρόσβαση στην αρχική σελίδα του eProposal παρέχεται μέσω της

ιστοσελίδας LIFE. Συνδεθείτε στη διεύθυνση

<https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb>

Sitemap Links Contact What's New Legal notice Logout

EUROPEAN COMMISSION

eProposal (on-line creation and submission of LIFE proposals)

European Commission > Environment > LIFE Programme > eProposal

Session timeout in 26 min Help needed?

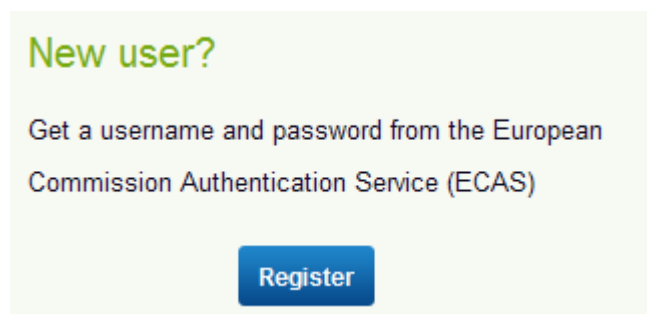
Welcome to eProposal

eProposal is the unique tool used by applicants to build and submit LIFE project proposals and by the Contracting Authority to organise the selection of projects to be financed.

Σημειώνεται ότι η πρόσβαση στο εργαλείο eProposal είναι δυνατή μόνο μέσω EU Login (ένας λογαριασμός, πολλές ευρωπαϊκές υπηρεσίες). Επομένως απαιτείται προηγουμένως η εγγραφή σας στο EU Login και η λήψη μιας ταυτότητας χρήστη και ενός κωδικού πρόσβασης.

Αφού πιστοποιήσετε την ταυτότητά σας, δεν χρειάζεται να επανεισάγετε τα στοιχεία σας (ταυτότητα και κωδικό χρήστη) για την ίδια περίοδο λειτουργίας του προγράμματος περιήγησης.

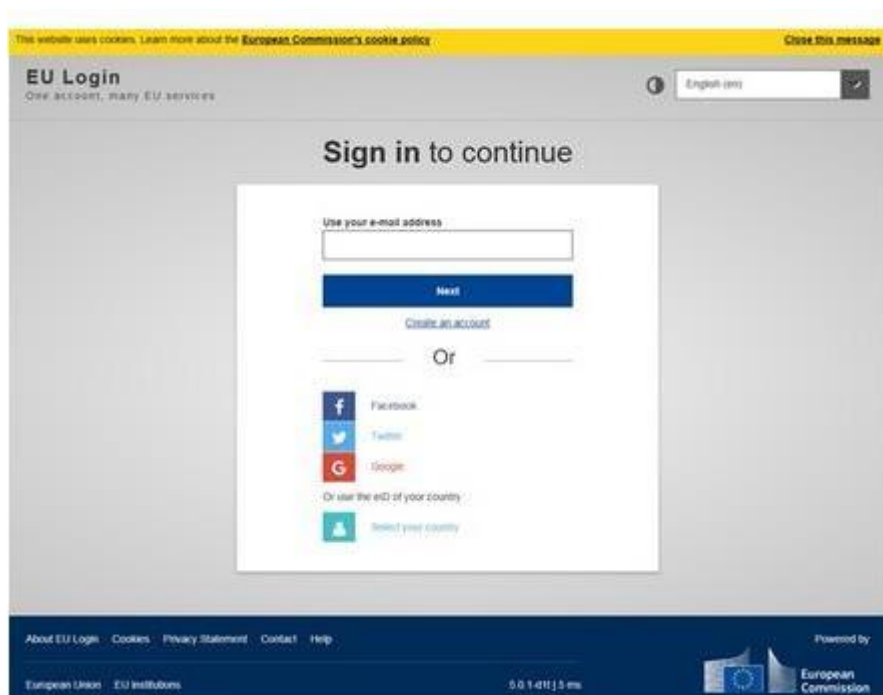
Στο μενού «New user?» (Νέος χρήστης;) επιλέξτε «Register» (Εγγραφή):

Δημιουργία λογαριασμού στο EU Login

Καταχωρήστε τις απαιτούμενες πληροφορίες.

Τονίζεται ότι ο τομέας σύνδεσης πρέπει να είναι ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ (EXTERNAL).

Use your e-mail address

Next

[Create an account](#)

Or use the eID of your country

 Select your country

Μόλις καταχωρήσετε όλες τις πληροφορίες, πατήστε στο κουμπί «Create an account» (Δημιουργία λογαριασμού). Αμέσως μετά πρέπει να λάβετε ένα σχετικό μήνυμα επιβεβαίωσης.

Welcome

[Sign in with a different e-mail address?](#)

Authentication method

Password

Password

[Lost your password?](#)

Sign in

Δημιουργία κωδικού πρόσβασης στο EU Login

Θα λάβετε ένα email επιβεβαίωσης στην ηλεκτρονική σας διεύθυνση από την υπηρεσία EU Login.

Σημείωση: για τη λήψη του email επιβεβαίωσης ενδέχεται να απαιτηθούν έως 30 λεπτά. Εάν δεν λάβετε το σχετικό email, ελέγξτε πρώτα τον φάκελο ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spam) προτού επικοινωνήσετε με την υπηρεσία βοήθειας του eProposal.

Από τη στιγμή αποστολής του email στον λογαριασμό σας, έχετε 90 λεπτά για τη δημιουργία κωδικού πρόσβασής σας στο EU Login!

Στο email επιβεβαίωσης που λάβατε, πατήστε στη φράση «this link» (αυτόν τον σύνδεσμο).

Πληκτρολογήστε τον κωδικό πρόσβασης που επιθυμείτε (ελάχ. 10 χαρακτήρες, τουλάχιστον ένα κεφαλαίο γράμμα και τουλάχιστον 1 ψηφίο ή ειδικός χαρακτήρας) και καταχωρήστε τον.

Μόλις το κάνετε, πρέπει να εμφανιστεί ένα μήνυμα επιβεβαίωσης.

Μπορείτε να αλλάξετε τον κωδικό πρόσβασης ή να ζητήσετε την επαναφορά του σε περίπτωση που τον ξεχάσετε. Συνιστούμε να αποθηκεύσετε σε ασφαλές μέρος την ταυτότητα χρήστη / τη διεύθυνση email και τον κωδικό χρήστη που χρησιμοποιήσατε κατά την εγγραφή σας, και να συνδεθείτε στο eProposal (βλ. Βήμα 2).

Βήμα 2: Εγγραφείτε ως χρήστης στο eProposal (για όλους τους χρήστες)

Μεταβείτε στην αρχική σελίδα του eProposal, στην ιστοσελίδα LIFE.

The screenshot shows the eProposal website interface. At the top, there is a navigation bar with the European Commission logo and the text "EUROPEAN COMMISSION eProposal (on-line creation and submission of LIFE proposals)". Below this, there is a blue header with the text "European Commission > Environment > LIFE Programme > eProposal". The main content area is white and contains a "Welcome to eProposal" message. Below the welcome message, there is a description of the tool: "eProposal is the unique tool used by applicants to build and submit LIFE project proposals and by the Contracting Authority to organise the selection of projects to be financed." There are two main options: "New user?" with a "Register" button and "Already registered?" with a "Login" button. At the bottom left, there is a link for "Privacy statement (please read before proceeding)". At the bottom right, there is a version number: "eproposal [1.19.1.1]-build.39".

Κάνετε κλικ στην επιλογή «Already registered?» (Είστε ήδη εγγραμμένος χρήστης;»).

The screenshot shows a green box with the text "Are you an applicant?" in green. Below this, there is a link: "Access eProposal to create/update/submit your proposal". At the bottom of the box, there is a blue "Login" button.

Στο παράθυρο «Are you an applicant?» (Είστε αιτών;) επιλέξτε «Login» (Σύνδεση).

Θα προωθηθείτε στην παρακάτω σελίδα:

eproposalweb requires you to authenticate

Sign in to continue

Welcome back

verhagi
(European Commission)

[Sign in with a different e-mail address?](#)

Password

[Lost your password?](#)

Choose your verification method

Password

Sign in

Easy, fast and secure: download the ECAS app

- (1) Επιβεβαιώστε ότι ο επιλεγμένος τομέας είναι «External» (Εξωτερικός). Σε αντίθετη περίπτωση, αλλάξτε την επιλογή σε «External» χρησιμοποιώντας τον σύνδεσμο «Change it» (Αλλαγή) και όταν ερωτηθείτε «Where are you from?» (Από πού είστε;) επιλέξτε «Neither an institution nor a European body» (Ούτε ίδρυμα ούτε ευρωπαϊκός φορέας) και στη συνέχεια «Select» (Επιλογή).
- (2) Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση email και τον κωδικό πρόσβασής σας (αυτόν που δημιουργήσατε στο Βήμα 1).
- (3) Κάνετε κλικ στο κουμπί «Login» (Σύνδεση).

Βρίσκεστε πλέον στο εργαλείο eProposal του LIFE.

Επιλέξτε τον τύπο λογαριασμού **Applicant User (Χρήστης αιτών)**:

Register user

Select account type you request for

Message for an administrator

Στη συνέχεια συμπληρώστε τις απαιτούμενες πληροφορίες (τα υποχρεωτικά πεδία σημειώνονται με κόκκινο αστερίσκο *) και πατήστε στο κουμπί «Save» (Αποθήκευση) στη βάση της οθόνης.

Θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης: «Your user account has been created» (Ο λογαριασμός χρήστη δημιουργήθηκε).

Αφού έχετε ολοκληρώσει την εγγραφή σας ως χρήστη, στη λίστα προτάσεων θα δείτε τυχόν προτάσεις που έχετε δημιουργήσει (ή που έχετε προσκληθεί να διαβάσετε) είτε στο πλαίσιο της τρέχουσας πρόσκλησης LIFE είτε στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων LIFE των ετών 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017.

Βήμα 3: Δημιουργήστε μια πρόταση (να υλοποιηθεί από τον συντονιστή αιτούντα)

Η δημιουργία προτάσεων στο eProposal επιτρέπεται μόνο από εγγεγραμμένους χρήστες με ρόλο «συντονιστή αιτούντα», δηλαδή με ρόλο «ιδιοκτήτη» της πρότασης.

Ο «συντονιστής αιτών» θα λάβει ρόλο «συντονιστή δικαιούχου» εφόσον η πρόταση επιλεγεί προς χρηματοδότηση μέσω LIFE.

Πλέον μπορείτε να δημιουργήσετε μια πρόταση έργου LIFE πατώντας στο κουμπί «Create new proposal» (Δημιουργία νέας πρότασης) στη βάση της οθόνης:

Home Call for proposals Messaging Account

List of proposals / projects

Unread	Year	Proposal reference	Acronym	Member state	Coordinating beneficiary	Status	Total Amount	EU Contribution	Actions
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>			Refresh

No items found

Create new proposal

Θα σας ζητηθεί να εισαγάγετε βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρότασή σας, σύμφωνα με τον επιλεγμένο τομέα προτεραιότητας LIFE. Η επεξεργασία των πληροφοριών αυτών παραμένει δυνατή μετά τη δημιουργία της πρότασης.

Για τον σκοπό αυτό, θα προωθηθείτε αυτόματα στην τεχνική φόρμα A1 (βλ. παρακάτω). Σημειώνεται ότι απαιτείται να συμπληρώσετε ΚΑΙ τη φόρμα A1 ΚΑΙ τη φόρμα A2 προκειμένου να δημιουργήσετε μια νέα πρόταση έργου στο εργαλείο eProposal. Ακολούθως, η πρόταση θα αναγνωρίζεται από το σύστημα μέσω του ακρωνύμιου του έργου που επιλέχθηκε στην τεχνική φόρμα A1. Οι πληροφορίες που είχατε εισαγάγει ήδη κατά την εγγραφή σας ως αιτών θα είναι διαθέσιμες στις φόρμες A1 και A2 της πρότασης που δημιουργήσατε.

Σας πληροφορούμε ότι για τεχνικούς λόγους, δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική «ανακύκλωση» προτάσεων από το Πρόγραμμα LIFE. Δεν μπορείτε, δηλαδή, να δημιουργήσετε μια νέα πρόταση για το 2019 βάσει μιας προηγούμενης πρότασης LIFE. Πρέπει να κάνετε λήψη της παλαιότερης πρότασης και να αντιγράψετε χειροκίνητα το περιεχόμενο στις φόρμες αίτησης του 2019.

Διαχείριση δικαιωμάτων πρόσβασης (προαιρετικό)

Μια πρόταση LIFE που δημιουργείται στο eProposal συνδέεται από προεπιλογή με τον ιδιοκτήτη της, δηλαδή τον χρήστη που τη δημιούργησε.

Ο ιδιοκτήτης της πρότασης έχει το δικαίωμα:

- να προβάλει και/ή να επεξεργαστεί την πρόταση
- να προσκαλέσει άλλους χρήστες στην πρόταση και να τους δώσει δικαιώματα επεξεργασίας σε αυτήν
- να υποβάλει την πρόταση

Διαχείριση των δικαιωμάτων πρόσβασης

Προκειμένου ο ιδιοκτήτης να διαχειριστεί τα δικαιώματα πρόσβασης, και οι υπόλοιποι χρήστες που έχουν προσκληθεί σε αυτήν να δουν τα δικαιώματα πρόσβασης, απαιτούνται οι ακόλουθες ενέργειες:

- Επιλέξτε την πρόταση για την οποία επιθυμείτε να παραχωρήσετε δικαιώματα πρόσβασης σε άλλον χρήστη ή στην οποία επιθυμείτε να προσκαλέσετε κάποιον συνδικαιούχο.
- Μεταβείτε στο μενού Proposal (Πρόταση) > Access rights (Δικαιώματα πρόσβασης)

Εάν η πρόταση είναι συνδεδεμένη μόνο με τον ιδιοκτήτη της, τότε η οθόνη θα παρουσιάζει αυτή την εικόνα:

Last update at null by Proposal status: Draft

List of proposal users
Please find below the list of users linked to this proposal. Only the owner of the proposal can modify it.

First name	Last name	Email	Owner	Can view	Can edit	Actions
First name 1	Last name 1	user1@foo bar	✓	✓	✓	

Invite user

Email address:

Invite

Πρόσκληση άλλου χρήστη (προαιρετικό)

- (c) Για να **προσκαλέσει** κάποιον νέο χρήστη, ο ιδιοκτήτης της πρότασης (ο συντονιστής αιτών) οφείλει να καταχωρήσει τη διεύθυνση email του ατόμου το οποίο επιθυμεί να προσκαλέσει, στο πεδίο που βρίσκεται στη βάση της οθόνης με τίτλο «List of proposal users» (Κατάλογος χρηστών της πρότασης). Το άτομο που θα προσκληθεί ΠΡΕΠΕΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ να έχει εγγεγραμμένο λογαριασμό στο eProposal.
- (d) Εφόσον ο χρήστης που προσκαλείται είναι ήδη εγγεγραμμένος στο eProposal:
- Το ονοματεπώνυμο του εν λόγω χρήστη θα εμφανιστεί με την επισήμανση «Pending» (Σε εκκρεμότητα) στον κατάλογο χρηστών με δικαιώματα πρόσβασης.
 - Ο χρήστης που έχει προσκληθεί θα λάβει στη διεύθυνση email του (αυτή που έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο eProposal) σχετικό μήνυμα.
 - Όταν ο εν λόγω χρήστης συνδεθεί στο eProposal: η πρόσκληση θα εμφανιστεί στην κορυφή της εισαγωγικής οθόνης. Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να την αποδεχθεί (Accept) ή να την απορρίψει (Reject).

List of proposals

Anne, Seekings-Le Quément has invited you to join proposal MERCAN CHOUETTE.

Accept

Reject

- Αν ο χρήστης που έχει προσκληθεί αποδεχθεί την πρόσκληση, η πρόταση θα εμφανιστεί στον λογαριασμό του, στη λίστα με τις προτάσεις, και ο ίδιος θα μπορεί να έχει πρόσβαση αμέσως. Ο ιδιοκτήτης της πρότασης μπορεί στη συνέχεια να δώσει στον εν λόγω χρήστη δικαιώματα επεξεργασίας.

(e) Εάν ο χρήστης που προσκαλείται ΔΕΝ είναι εγγεγραμμένος στο eProposal:

- Το ονοματεπώνυμο του εν λόγω χρήστη θα εμφανιστεί με την επισήμανση

«Pending» (Σε εκκρεμότητα) στον κατάλογο χρηστών με δικαιώματα πρόσβασης.

- Ο χρήστης που έχει προσκληθεί θα λάβει στη διεύθυνση email του (όπως αυτή έχει δηλωθεί από τον ιδιοκτήτη της πρότασης) σχετικό μήνυμα. Το μήνυμα αυτό θα περιλαμβάνει έναν σύνδεσμο για την εγγραφή του στο EU Login (εάν απαιτείται, βλ. Βήμα 1) και έναν ακόμα σύνδεσμο για την εγγραφή του στο eProposal (βλ. Βήμα 2).
- Όταν ο εν λόγω χρήστης συνδεθεί στο eProposal: η επιβεβαίωση ή η εγγραφή, καθώς και η πρόσκληση θα εμφανιστούν στην κορυφή της εισαγωγικής οθόνης. Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να αποδεχθεί (Accept) ή να απορρίψει (Reject) την πρόσκληση.

List of proposals

✔ Your user account has been created

ℹ Anne, Seekings-Le Quément has invited you to join proposal **MERCAN CHOUETTE**.

Accept

Reject

- Αν ο χρήστης που έχει προσκληθεί αποδεχθεί την πρόσκληση, η πρόταση θα εμφανιστεί στον λογαριασμό του, στη λίστα με τις προτάσεις, και ο ίδιος θα μπορεί να έχει πρόσβαση αμέσως. Ο ιδιοκτήτης της πρότασης μπορεί στη συνέχεια να δώσει στον εν λόγω χρήστη δικαιώματα επεξεργασίας.
- (f) Ο ιδιοκτήτης της πρότασης μπορεί να προσκαλέσει όσους χρήστες επιθυμεί, ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.
- (g) Εφόσον μία πρόταση συνδεθεί με πολλούς χρήστες, η οθόνη δικαιωμάτων πρόσβασης του ιδιοκτήτη της εν λόγω πρότασης θα παρουσιάζει την ακόλουθη εικόνα (για τους υπόλοιπους χρήστες που συνδέονται με τη συγκεκριμένη πρόταση όλα τα κουμπιά θα είναι ανενεργά):

List of proposal users

Please find below the list of users linked to this proposal. Only the coordinating applicant can modify it, by clicking on the green squares to change a 'No' to 'Yes', or 'Yes' to 'No'.

First name	Last name	Email	Owner	Can view	Can edit	Actions
Seekings-Le Quément	Anne	eproposal6@gmail.com	Yes	Yes	Yes	
fdgh	ghdfgh	eproposal7@gmail.com	No	Yes	No	✘
(Pending)	(Pending)	eproposal.aom@gmail.com	No	No	No	✘

- (h) Ο ιδιοκτήτης της πρότασης εμφανίζεται πάντα γκριζοαρισμένος (τα σχετικά κουμπιά είναι ανενεργά) αφού κάθε πρόταση είναι απαραίτητο να διαθέτει τουλάχιστον έναν χρήστη ως ιδιοκτήτη ανά πάσα στιγμή.

Στον κατάλογο εμφανίζεται κάθε χρήστης που έχει αποδεχθεί την πρόσκληση, και τα κουμπιά στις αντίστοιχες στήλες «Owner» (Ιδιοκτήτης), «Can view» (Δικαίωμα προβολής) και «Can edit» (Δικαίωμα επεξεργασίας) είναι ενεργοποιημένα.

Εάν ένα ονοματεπώνυμο χρήστη διατηρεί την επισήμανση «Pending» (Σε εκκρεμότητα), αυτό συνεπάγεται ότι δεν έχει ακόμα αποδεχθεί την πρόσκληση.

Ο ιδιοκτήτης της πρότασης μπορεί να αποφασίσει να **παραχωρήσει δικαιώματα επεξεργασίας σε άλλους χρήστες που συνδέονται με τη συγκεκριμένη πρόταση**. Η μόνη προϋπόθεση είναι ο χρήστης να έχει αποδεχθεί την πρόσκληση που έχει αποσταλεί από τον ιδιοκτήτη. Αυτό παρέχει τη δυνατότητα παράλληλης εργασίας πολλών χρηστών στην ίδια πρόταση έργου.

Για να παραχωρήσει δικαιώματα επεξεργασίας σε κάποιον χρήστη, ο ιδιοκτήτης πρέπει να κάνει κλικ στο κουμπί «No» (Όχι) της στήλης «Can edit» (Δικαίωμα επεξεργασίας): με τον τρόπο αυτό το κουμπί θα αναγράψει «Yes» (Ναι). Την επόμενη φορά που ο συγκεκριμένος χρήστης θα συνδεθεί στο eProposal, θα έχει το δικαίωμα να την επεξεργαστεί.

Σημαντικό: Εάν ένας χρήστης διαθέτει δικαιώματα επεξεργασίας, έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει ακριβώς τις ίδιες ενέργειες όπως ο συντονιστής δικαιούχος, δηλαδή να αλλάξει, να διαγράψει ή να προσθέσει τεχνικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα κ.λπ. Δεν μπορεί, ωστόσο, να υποβάλει την πρόταση ή να προσκαλέσει άλλους χρήστες. Η εναλλαγή μεταξύ των δικαιωμάτων επεξεργασίας και προβολής για κάποιον άλλον αιτούντα (εκτός του συντονιστή) μπορεί να γίνει όσες φορές χρειάζεται ή επιθυμεί ο συντονιστής αιτών/δικαιούχος.

Αλλαγή ιδιοκτήτη

Ο χρήστης που έχει γίνει ιδιοκτήτης πρέπει να έχει ήδη προσκληθεί στην πρόταση. Για να γίνει αλλαγή ιδιοκτήτη, ο αρχικός ιδιοκτήτης πρέπει να κάνει κλικ στο κουμπί «No» (Όχι) στη στήλη «Owner» (Ιδιοκτήτης) πάνω στον χρήστη που πρόκειται να αναλάβει ως νέος ιδιοκτήτης. Μετά το μήνυμα επιβεβαίωσης, το κουμπί θα μετατραπεί σε «Yes» (Ναι). Από εκείνη τη στιγμή ο προηγούμενος ιδιοκτήτης δεν έχει πλέον τη δυνατότητα να διαχειρίζεται τα δικαιώματα χρήσης. Την επόμενη φορά που ο νέος ιδιοκτήτης θα συνδεθεί στο eProposal, θα έχει το δικαίωμα να διαχειριστεί τα δικαιώματα χρήσης για τη συγκεκριμένη πρόταση.

Όποια στοιχεία έχουν ήδη εισαχθεί στις τεχνικές και/ή στις οικονομικές φόρμες για τον συντονιστή αιτούντα (π.χ. σε σχέση με δράσεις για τις οποίες υπεύθυνος είναι ο συντονιστής αιτών, ή για έξοδα του συντονιστή αιτούντα) πρέπει να αλλάξουν χειροκίνητα ώστε να προσαρμοστούν στη νέα δομή της πρότασης.

Επαλήθευση και υποβολή μιας πρότασης

Τονίζεται ότι και τα δύο βήματα είναι υποχρεωτικά προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πρόταση θα εξεταστεί κατά τη διαδικασία αξιολόγησης!

Επαλήθευση

Αφού ολοκληρώσετε την πρόταση, κάνετε κλικ στο κουμπί «Validate» (Επαλήθευση) που θα βρείτε στη φόρμα A1. Θα ξεκινήσει μια σειρά προκαθορισμένων ελέγχων που θα αφορά ολόκληρη την πρόταση, όπως έλεγχοι ότι όλα τα υποχρεωτικά πεδία έχουν συμπληρωθεί και έχουν την απαιτούμενη μορφή, ότι οι διάφορες ημερομηνίες συμφωνούν, ότι υπάρχει συνέπεια μεταξύ των διαφόρων στοιχείων του προϋπολογισμού κ.λπ.

Τυχόν μηνύματα σφάλματος επαλήθευσης υποδεικνύουν ελλείψεις ή εσφαλμένες πληροφορίες. Τα σφάλματα αυτά εμποδίζουν την υποβολή της πρότασης (π.χ. «Total costs must equal total contributions» - Τα συνολικά έξοδα πρέπει να ισούνται με τη συνολική συνεισφορά).

Εφόσον η διαδικασία επαλήθευσης ολοκληρωθεί χωρίς σφάλματα, θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης:

 Proposal has been successfully validated.

Τονίζεται ότι σε αυτό το στάδιο η πρόταση ΔΕΝ έχει ακόμα υποβληθεί.

Μετά την επιτυχή επαλήθευση της πρότασης, το eProposal θα ρωτήσει τον ιδιοκτήτη αν επιθυμεί να υποβάλει την πρόταση απευθείας.

Υποβολή

Μετά την επαλήθευση της πρότασης και πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, ο συντονιστής αιτών (ιδιοκτήτης της πρότασης) πρέπει να υποβάλει την πρόταση κάνοντας κλικ στο κουμπί «Submit to Contracting Authority» (Υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή) (αυτό το κουμπί εμφανίζεται στη φόρμα A1 μόνο μετά την επαλήθευση της πρότασης και αφού δεν εντοπίζονται πλέον σφάλματα επαλήθευσης).

Αφού πατήσετε αυτό το κουμπί θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα, το οποίο θα επιβεβαιώνει την επιτυχή υποβολή της πρότασης:

 Proposal has been successfully submitted to Contracting Authority

Η πρόταση μπορεί να τροποποιηθεί, να επικυρωθεί και να (επανα)υποβληθεί όσες φορές χρειαστεί μέχρι τη 12η Σεπτεμβρίου 2019 (16:00 ώρα Βρυξελλών). Κάθε επόμενη υποβολή αντικαθιστά την προηγούμενη υποβληθείσα έκδοση (οι προηγούμενες εκδόσεις δεν τηρούνται σε αρχείο και κατά συνέπεια παύουν να είναι διαθέσιμες).

Η εν λόγω προθεσμία υποβολής θα παραταθεί μόνο σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή κατάρρευσης του συστήματος, και η νέα προθεσμία (τέτοια ώστε να αναπληρώνει τον χαμένο χρόνο) θα κοινοποιηθεί άμεσα στην ιστοσελίδα LIFE και στην αρχική σελίδα του eProposal.

Η πρόταση θα προωθηθεί αυτόματα στην Αναθέτουσα Αρχή. Οι εθνικές Αρχές των κρατών μελών στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι δικαιούχοι μπορούν επίσης να εξετάσουν την πρόταση εφόσον ο ιδιοκτήτης της πρότασης επιλέξει το κουμπί «National authorities access» (Πρόσβαση εθνικών Αρχών).

Κάθε υποβληθείσα πρόταση λαμβάνει αυτόματα έναν μοναδικό κωδικό αναφοράς έργου, ο οποίος περιλαμβάνει το έτος της πρόσκλησης, τον τομέα προτεραιότητας LIFE και έναν εξαψήφιο διαδοχικό αριθμό. Όλες οι τεχνικές και οικονομικές φόρμες και εκθέσεις θα φέρουν τον συγκεκριμένο κωδικό (π.χ. «Proposals / LIFE19 CCA/FI/000001 LIFE Adapt / Financial Forms / F1 – Direct personnel costs»). Ο κωδικός αυτός θα αναφέρεται σε κάθε επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή κατά τη διαδικασία επιλογής και κατά την υλοποίηση του έργου εφόσον η πρόταση πετύχει να λάβει συγχρηματοδότηση LIFE. Μια πρόταση που δεν έχει ακόμα υποβληθεί δεν διαθέτει κωδικό αναφοράς.

Σημαντικό: Οι προτάσεις που υποβάλλονται μπορούν να αλλάξουν και να υποβληθούν εκ νέου όσες φορές χρειάζεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Η Αναθέτουσα Αρχή θα

αξιολογήσει μόνο την τελική υποβληθείσα πρόταση.

Εάν θέλετε η πρότασή σας να περάσει στο στάδιο της αξιολόγησης, βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει το κουμπί «Submit to Contracting Authority» (Υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή) πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής.

Το κουμπί «Submit to Contracting Authority» (Υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή) θα απενεργοποιηθεί στη λήξη της προθεσμίας υποβολής (12 Σεπτεμβρίου 2019, 16:00 ώρα Βρυξελλών). Η Αναθέτουσα Αρχή δεν θεωρείται υπεύθυνη για προβλήματα που ενδέχεται να προκληθούν από αργή λειτουργία του συστήματος ή ανάλογα προβλήματα. Οι αιτούντες οφείλουν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποφύγουν να υποβάλουν την πρότασή τους την τελευταία στιγμή.

Εάν εργάζονται ενεργά στην πρόταση ταυτόχρονα δύο ή περισσότεροι λογαριασμοί χρηστών ή δύο ή περισσότεροι ίδιοι λογαριασμοί, ενδέχεται τα δεδομένα της πρότασής σας να αλλοιωθούν και να θέσουν προβλήματα κατά την υποβολή.

Επικοινωνία μετά την υποβολή

Μόλις παρέλθει η προθεσμία υποβολής, η επικοινωνία με τους αιτούντες που έχουν υποβάλει κάποια πρόταση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του γραμματοκιβωτίου μηνυμάτων της πρότασης (Mailbox).

Πρόσβαση στο γραμματοκιβώτιο έχουν μόνο οι ιδιοκτήτες των προτάσεων με χαρακτηρισμό «Received by Contracting Authority» (Ληφθείσες από την Αναθέτουσα Αρχή) ή χαρακτηρισμό επόμενου σταδίου.

ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟ;

- ο αιτών: για να διαβάζει μηνύματα που έχει αποστείλει η Αναθέτουσα Αρχή ή ο σύμβουλος της, και για να απαντάει σε αυτά τα μηνύματα, καθώς και για να συντάσσει νέα μηνύματα προς την Αναθέτουσα Αρχή ή τον σύμβουλο αυτής.
- η Αναθέτουσα Αρχή ή ο σύμβουλος της: για να αποστέλλει μηνύματα στους αιτούντες και να διαβάζει τις απαντήσεις τους.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΩ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΕΛΝΩ ΜΗΝΥΜΑΤΑ;

Υπάρχουν δύο τρόποι για να έχετε πρόσβαση στα μηνύματα:

- πηγαίνετε στη λίστα με τις προτάσεις (List of proposals): αν έχετε κάποιο νέο μήνυμα για μια συγκεκριμένη πρόταση, στη στήλη «Unread» (Μη αναγνωσμένα) εμφανίζεται το εικονίδιο

. Πατήστε στο εικονίδιο ώστε να μεταβείτε απευθείας στο γραμματοκιβώτιο.

- Αν έχετε ήδη ανοιχτή κάποια συγκεκριμένη πρόταση, θα βρείτε την επιλογή «Mailbox» στο αναπτυσσόμενο μενού «Proposal».

Και οι δύο τρόποι οδηγούν στη λίστα συνομιλιών (Thread):

The proposal LIFE12 ENV/ES/000692 LIFE SMART FOREST has been submitted to NA on 26/09/2012 13:24:12 (Brussels time).

Create thread

Unread	Topic	Created at	Type	Phase	Status	Actions
1	Official letter	07/12/12 13:08	Rejection letter	Technical compliance check (SELTEC)	Open	
	New thread 1	07/12/12 11:29	Rejection letter	Technical compliance check (SELTEC)	Open	
1	Official EC letter	04/12/12 15:21	Rejection letter	Technical compliance check (SELTEC)	Open	

3 item(s) found

Μια συνομιλία ομαδοποιεί όλα τα μηνύματα που αφορούν το ίδιο θέμα (Topic) (όπως ορίζεται από το άτομο που ξεκινά τη συνομιλία με το πρώτο μήνυμα), το ίδιο στάδιο (Phase) (το στάδιο της διαδικασίας επιλογής με το οποίο συνδέεται το συγκεκριμένο μήνυμα) και τον ίδιο τύπο (Type) (π.χ. Rejection letter/επιστολή απόρριψης, Question letter/επιστολή ερώτησης, Instruction letter/επιστολή οδηγιών ή Other/Άλλο).

Οι συνομιλίες μπορούν να δημιουργηθούν και να κλείσουν. Οι επίσημες συνομιλίες (όπως μια επιστολή απόρριψης/Rejection letter, μια επιστολή οδηγιών/Instruction letter κ.λπ.) μπορούν να δημιουργηθούν αποκλειστικά με πρωτοβουλία της Αναθέτουσας Αρχής. Οι αιτούντες μπορούν να δημιουργήσουν (και στη συνέχεια να κλείσουν) τις συνομιλίες τύπου «Other»

(Άλλο), χρησιμοποιώντας το κουμπί (Δημιουργία συνομιλίας).

Η Αναθέτουσα Αρχή και ο σύμβουλος της μπορούν να κλείσουν οποιονδήποτε τύπο συνομιλίας.

Κάνοντας κλικ στο εικονίδιο σε μια συγκεκριμένη συνομιλία, εμφανίζονται τα στοιχεία της εν λόγω συνομιλίας:

Back

Thread details

Topic Official EC letter

Phase Technical compliance check (SELTEC)

Type Rejection letter

Reply

Thread messages

Collapse all Expand all

- 7 DÉC. 2012 09:37 / EUROPEAN COMMISSION / Nouveau message (voir pièce jointe)

Message text:

Nouveau message (voir pièce jointe)

Attachments:

- [pièce jointe](#)

Mark as read

+ 4 DÉC. 2012 15:44 / APPLICANT / Please find official letter enclosed

+ 4 DÉC. 2012 15:31 / EUROPEAN COMMISSION / Please find official letter enclosed

Η οθόνη αυτή σας δίνει τη δυνατότητα να δείτε όλη την προηγούμενη επικοινωνία. Με πράσινο χρώμα σημειώνονται τα μηνύματα που έχουν αποσταλεί από τους αιτούντες, ενώ με μπλε χρώμα τα μηνύματα που έχουν αποσταλεί από την Αναθέτουσα Αρχή και τον σύμβουλό της. Αν τα χρώματα εμφανίζονται πιο έντονα, τότε το μήνυμα είναι μη αναγνωσμένο, ενώ αν το μήνυμα εμφανίζεται με πιο απαλό χρώμα τότε έχει ήδη διαβαστεί.

Νέα μηνύματα μπορούν να δημιουργηθούν από όλους τους αιτούντες,

πατώντας στο κουμπί **Create thread** (Δημιουργία συνομιλίας). Με το ίδιο κουμπί μπορείτε να απαντήσετε σε μηνύματα που έχετε λάβει (επιλέγοντας τον παραλήπτη: Αναθέτουσα Αρχή ή σύμβουλος και πατώντας **Save** (Αποθήκευση). Εάν χρειάζεται μπορείτε να επισυνάψετε αρχεία έως 2 MB – συστήνεται η χρήση δημοφιλών μορφών αρχείων για το εύκολο άνοιγμα των αρχείων από άλλους χρήστες).

Πατώντας στο κουμπί **Ready to send** (Έτοιμο προς αποστολή) μπορείτε να δείτε το μήνυμα που ετοιμάζεστε να στείλετε και να ελέγξετε το περιεχόμενο και τη λίστα των συνημμένων. Για

να στείλετε το νέο μήνυμα επιλέξετε **Send** (Αποστολή). Για να συνεχίσετε την επεξεργασία

του μηνύματος επιλέξετε **Not ready to send** (Όχι έτοιμο προς αποστολή).

ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΘΩ ΑΝ ΕΧΕΙ ΦΤΑΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΝΕΟ ΜΗΝΥΜΑ;

Οι αιτούντες θα λάβουν μια ειδοποίηση στη διεύθυνση email που έχει δηλωθεί στη φόρμα A2, για τη λήψη νέου μηνύματος στο γραμματοκιβώτιο του eProposal.

Συνιστούμε ωστόσο στους αιτούντες να συνδέονται τακτικά στο γραμματοκιβώτιο του eProposal, καθώς ορισμένες φορές οι ειδοποιήσεις μέσω email ενδέχεται να μη ληφθούν από τον χρήστη (π.χ. γιατί έχουν καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητη αλληλογραφία (spam), γιατί η διεύθυνση email του αιτούντα έχει αλλάξει, δεν υπάρχει χώρος για τη λήψη νέων email κ.λπ.). Ειδοποιήσεις λαμβάνουν μόνο οι συντονιστές αιτούντες.

Διαγραφή μιας πρότασης

Μια πρόταση που δεν έχει υποβληθεί μπορεί να διαγραφεί οποιαδήποτε στιγμή από τον αιτούντα (ιδιοκτήτη).

Για να διαγράψετε μια πρόταση:

- Εντοπίστε την στη λίστα με τις προτάσεις σας.
- Στη συγκεκριμένη πρόταση, κάνετε κλικ στο εικονίδιο στην αντίστοιχη στήλη «Actions» (Δράσεις).
- Στο μήνυμα «Are you sure you want to delete proposal?» (Είστε βέβαιοι ότι θέλετε να διαγράψετε την πρόταση;) πατήστε «OK» για διαγραφή ή «Cancel» για ακύρωση.

Λάβετε υπόψη ότι με τη διαγραφή της πρότασης, όλες οι πληροφορίες που έχουν εισαχθεί στο eProposal θα διαγραφούν για πάντα, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα ανάκτησης.

Ανάκληση μιας πρότασης

Ο αιτών (ιδιοκτήτης) διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει μια πρόταση οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή της. Μια πρόταση που έχει ανακληθεί δεν θα περάσει από τη διαδικασία αξιολόγησης.

Για να ανακαλέσετε μια πρόταση:

- Εντοπίστε την στη λίστα με τις προτάσεις σας.
- Στη συγκεκριμένη πρόταση, κάνετε κλικ στο εικονίδιο (Επεξεργασία) στην αντίστοιχη στήλη «Actions» (Δράσεις).
- Στο μενού της πρότασης, επιλέξτε «Withdrawal» (Ανάκληση). Στο σημείο αυτό μπορείτε να περιγράψετε αναλυτικά τους λόγους ανάκλησης (για παράδειγμα: δεν εξασφαλίστηκε η αναμενόμενη χρηματοδότηση) και να επιβεβαιώσετε την ανάκληση της πρότασης.
- Αν πατήσετε «OK» θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης:

 Proposal has been successfully withdrawn.

Επιπλέον Συμβουλές:

- Προτείνεται η χρήση του προγράμματος περιήγησης Google Chrome ή Firefox.
- Για να εισαγάγετε δεδομένα στην πρόταση, χρησιμοποιήστε τη λειτουργία «Επεξεργασία» (Edit mode). Η λειτουργία «Προβολή» (View mode) είναι επίσης διαθέσιμη, και μπορείτε να αλλάξετε από τη μία λειτουργία στην άλλη ανά πάσα στιγμή κατά την προετοιμασία της πρότασής σας.
- Μπορείτε είτε να πληκτρολογήσετε την πληροφορία απευθείας στα πλαίσια κειμένου είτε να αντιγράψετε και να επικολλήσετε την πληροφορία με τη μορφή απλού κειμένου. Για λόγους ασφαλείας, όταν γίνεται αντιγραφή και επικόλληση κειμένου από κάποιο έγγραφο Word ή μια σελίδα HTML, το εν λόγω κείμενο ενδέχεται να μη γίνει εξ ολοκλήρου αποδεκτό και να προκαλέσει πρόβλημα στο e-Proposal – συνεπώς, είναι προτιμότερη η χρήση απλών, βασικών προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου, όπως το Notepad (Σημειωματάριο).
- **Επιλέγετε πάντα «Αποθήκευση» (Save) πατώντας στο αντίστοιχο κουμπί πριν από τη μετάβαση σε άλλη φόρμα.**
- Τα πεδία επιτρέπουν την εισαγωγή περιορισμένου αριθμού χαρακτήρων – τα όρια αυτά αναγράφονται με σαφήνεια στο e-Proposal. Λάβετε υπόψη ότι για να διασφαλιστεί ότι θα είναι δυνατή η εξαγωγή και εκτύπωση κειμένου από μεγάλα πεδία κειμένου σε αρχεία μορφής pdf, επιτρέπεται μόνο η ακόλουθη μορφοποίηση: έντονη γραφή, πλάγια γραφή, υπογράμμιση. Μόνο λίστες απλής μορφής (απλή αρίθμηση τύπου 1-2-3, Α-Β-Γ, κ.λπ. ή απλές κουκκίδες) θα εμφανίζονται σωστά. Αν χρειαστεί να εισαγάγετε πίνακες, μην το κάνετε απευθείας στα πεδία κειμένου – αντ' αυτού χρησιμοποιήστε τη λειτουργία «Εισαγωγή εικόνας» (Add picture) που είναι διαθέσιμη στο τέλος των περισσότερων φορμών.
- Τα πεδία που σημειώνονται με αστερίσκο * αφορούν υποχρεωτικές πληροφορίες και πρέπει να συμπληρωθούν. Κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης, θα εμφανιστούν μηνύματα λάθους εάν έχουν μείνει κενά υποχρεωτικά πεδία.
- Υπάρχει άρρηκτη σύνδεση των δεδομένων που περιέχονται σε διάφορες τεχνικές και οικονομικές φόρμες. Ως εκ τούτου η βασική αρχή είναι ότι οι πληροφορίες εισάγονται από τον χρήστη μόνο μία φορά και στη συνέχεια μεταφέρονται αυτόματα σε όλες τις υπόλοιπες σχετικές φόρμες της εφαρμογής.
- Μη ενεργά πεδία δεν μπορούν να συμπληρωθούν από τον χρήστη αφού η αντίστοιχη πληροφορία θα εξαχθεί και/ή υπολογιστεί αυτόματα από άλλες φόρμες.
- Μπορείτε να εισαγάγετε αντικείμενα (όπως χάρτες, διαγράμματα, πίνακες ή φωτογραφίες) σε ορισμένες φόρμες όπου εμφανίζονται οι τίτλοι «Χάρτες» (Maps), «Εικόνες» (Pictures) ή «Δήλωση» (Declaration). Οι επιτρεπόμενες μορφές αρχείων είναι png, jpg, tif, gif και bmp,

ενώ το μέγιστο αποδεκτό μέγεθος είναι 2 MB.

- Πληκτρολογήστε όλες τις ημερομηνίες με μορφή ΗΗ/ΜΜ/ΕΕΕΕ ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου, όπου διατίθεται.
- Σε οποιοδήποτε στάδιο, μπορείτε να προβάλετε την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημά σας σε μορφή εγγράφου pdf κάνοντας κλικ στο κουμπί «Αίτημα pdf» (Request pdf), το οποίο είναι διαθέσιμο στις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments), εντός του eProposal. Μόλις δημιουργηθεί η pdf έκδοση της πρότασής σας, θα λάβετε ένα email που θα σας επιτρέψει να κάνετε άμεση λήψη του αρχείου. Εναλλακτικά μπορείτε να το κατεβάσετε από τις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments) του eProposal (θυμηθείτε να κάνετε ανανέωση [Refresh] της σελίδας, πατώντας το πλήκτρο F5).
- Μπορείτε να εξαγάγετε το περιεχόμενο της πρότασής σας ώστε να το επεξεργαστείτε εκτός σύνδεσης:
 - ο για τις φόρμες Β και C στη μορφή επεξεργάσιμου εγγράφου Word, κάνοντας κλικ στο κουμπί «Λήψη αντιγράφου εργασίας» (Download working copy) που θα βρείτε στην ενότητα «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal exports).
 - ο στις οικονομικές φόρμες και εκθέσεις με τη μορφή επεξεργάσιμου εγγράφου Excel, κάνοντας κλικ στο κουμπί «Εξαγωγή οικονομικών δεδομένων» (Financial data export) που θα βρείτε στις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments).
 - ο Σημειώνεται ότι αυτά αφορούν έγγραφα εργασίας που θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την προετοιμασία του περιεχομένου προς εισαγωγή στις φόρμες και τα πεδία του eProposal. Δεν είναι δυνατή η αυτόματη μεταφορά του κειμένου από το αρχείο Word ή των δεδομένων του αρχείου Excel πίσω στο eProposal.
- Μπορεί να γίνει επεξεργασία ή προβολή όλου του περιεχομένου μιας πρότασης μέσω του μενού του συστήματος eProposal, στην κορυφή της οθόνης.